

COL·LECCIÓ LEGISLATIVA

*Estatut d'autonomia
de les Illes Balears*

SEGONA EDICIÓ

O

Institut d'Estudis Autònoms

COL·LECCIÓ | LEGISLATIVA

0

Estatut d'autonomia de les Illes Balears

SEGONA EDICIÓ

Índex analític elaborat per

Miquel Serra Ramis
Cap dels Serveis Jurídics de la
Conselleria d'Habitatge i Obres Públiques

Institut d'Estudis Autònoms

2a edició: febrer de 2009

© D'aquesta edició:

Presidència de les Illes Balears

Secretaria de la Presidència
Institut d'Estudis Autònoms

C/ de Josep Rover Motta, 2, 1r
07006 Palma
iea@caib.es

Assessorament lingüístic: Departament d'Assessorament Lingüístic
de la Comunitat Autònoma

Direcció de la col·lecció: Lluís J. Segura Ginard

Fotografia: © Parlament de les Illes Balears

Disseny i impressió: Terrasa arts gràfiques

Dipòsit legal: PM-133-2009

ISBN: 978-84-95904-35-5

SUMARI

PRESENTACIÓ	9
--------------------------	---

§1. Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears	11
--	----

Exposició de motius	11
Preàmbul	12
Títol I – Disposicions generals	13
Títol II – Dels drets, els deures i les llibertats dels ciutadans de les Illes Balears	16
Títol III – De les competències de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears	22
Títol IV – De les institucions de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears	29
Capítol I – El Parlament	29
Capítol II – El president	33
Capítol III – El Govern de les Illes Balears	35
Capítol IV – Els consells insulars	37
Capítol V – Els municipis i altres entitats locals de les Illes Balears	42
Capítol VI – Els òrgans de consulta i assessorament	43
Capítol VII – L'Administració pública de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears	44
Capítol VIII – El control dels poders de la Comunitat Autònoma	45
Capítol IX – El règim jurídic de la Comunitat Autònoma	45
Títol V – Dels mitjans de comunicació social	46
Títol VI – Del poder judicial a les Illes Balears	47
Títol VII – De les relacions institucionals	50
Capítol I – Acció exterior	50
Capítol II – Relacions amb la Unió Europea	51
Capítol III – Relacions amb l'Estat	53
Capítol IV – Relacions amb les comunitats autònomes	54
Títol VIII – Del finançament i la hisenda	54
Capítol I – Principis generals	54
Capítol II – Recursos de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears	58
Capítol III – Pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears	62
Capítol IV – Finançament i hisendes dels consells insulars	62

Títol IX – De la reforma de l'Estatut	64
Disposicions addicionals	64
Disposicions transitòries	66
Disposició final	72

§2. Ley Orgánica 1/2007, de 28 de Febrero, de Reforma del Estatuto de Autonomía de las Illes Balears 73

Exposición de Motivos	73
Preámbulo	74
Título I – Disposiciones generales	75
Título II – De los derechos, los deberes y las libertades de los ciudadanos de las Illes Balears	78
Título III – De las competencias de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears	84
Título IV – De las instituciones de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears	92
Capítulo I – Del Parlamento	92
Capítulo II – Del presidente	96
Capítulo III – Del Gobierno de las Illes Balears	98
Capítulo IV – De los Consejos Insulares	100
Capítulo V – De los municipios i demás entidades locales de las Illes Balears	105
Capítulo VI – Órganos de consulta y asesoramiento	107
Capítulo VII – De la Administración Pública de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears	108
Capítulo VIII – Del control de los poderes de la Comunidad Autónoma	108
Capítulo IX – Del régimen jurídico de la Comunidad Autónoma	109
Título V – Medios de comunicación social	110
Título VI – El Poder Judicial en las Illes Balears	111
Título VII – Relaciones Institucionales	113
Capítulo I – La acción exterior	113
Capítulo II – Relaciones con la Unión Europea	115
Capítulo III – Relaciones con el Estado	116
Capítulo IV – Relaciones con las comunidades autónomas	117
Título VIII – Financiación y Hacienda	118
Capítulo I – Principios generales	118
Capítulo II – Recursos de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears	122
Capítulo III – Presupuestos generales de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears	126
Capítulo IV – De la financiación y las haciendas de los Consejos Insulares	126

Título IX – De la reforma del Estatuto	128
Disposiciones Adicionales	128
Disposiciones Transitorias	130
Disposición Final	136
ÍNDICE ANALÍTICO	139

PRESENTACIÓ

L'Institut d'Estudis Autònoms ha tingut l'encert de publicar, en la seva «Col·lecció Legislativa», una edició actualitzada, corregida i bilingüe de l'Estatut.

El volum que em complau presentar conté, d'una banda, les diverses correccions d'errades publicades en els butlletins oficials del text aprovat mitjançant la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears. D'altra banda, pel que fa a la versió catalana, l'Institut d'Estudis Autònoms, amb el suport tècnic del Departament d'Assessorament Lingüístic de la Comunitat Autònoma, ha optat per una traducció que es manté fidel al text oficial en castellà però que alhora s'adapta al llenguatge jurídic actual. Finalment, l'obra es completa amb algunes anotacions d'interès i amb un extens i acurat índex analític.

Aquesta edició esdevé, per tant, una eina de gran utilitat i eficàcia per a tothom que vulgui accedir amb seguretat a la consulta de la norma institucional bàsica de les Illes Balears. D'aquesta manera, l'Institut contribueix a difondre l'Estatut de 2007, una gran obra col·lectiva que constitueix el marc jurídic de referència per al progrés social i econòmic de la nostra comunitat.

Francesc Antich i Oliver
President de les Illes Balears

§1

LLEI ORGÀNICA 1/2007, DE 28 DE FEBRER, DE REFORMA DE L'ESTATUT D'AUTONOMIA DE LES ILLES BALEARS¹

*(BOIB núm. 32 ext., d'1 de març de 2007;
correcció d'errades BOIB núm. 29, de 28 de febrer de 2008)*

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La Llei orgànica 2/1983, de 25 de febrer, de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, va suposar l'establiment d'un sistema d'autogovern i la consolidació del principi de cooperació entre els pobles que formen la comunitat insular. Aquesta Llei, al llarg de 23 anys, ha sofert dues modificacions que han dotat la nostra autonomia de més contingut de competències i han acomodat les nostres institucions d'autogovern a la nova realitat espanyola i europea.

L'evolució positiva de l'autogovern, i també l'augment de la població i un major aprofundiment en el reconeixement del fet insular, juntament amb una tendència generalitzada cap a una major descentralització de l'Estat espanyol, demanen una adequació de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears per donar una resposta millor a les noves necessitats dels ciutadans.

Així mateix, el sentiment i la idiosincràsia illencs han donat més protagonisme a cada una de les illes i dels seus respectius consells insulars alhora que apuntava com un desig generalitzat el fet que Formentera gaudís d'un consell insular propi, que gestionàs, des de la mateixa illa, l'administració insular.

Per tots aquests motius, els diputats sotasignats presenten la següent Proposta de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears:

Article únic

Es modifica l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, aprovat mitjançant la Llei orgànica 2/1983, de 25 de febrer, i es fa una nova redacció del preàmbul, de determinats articles, de determinades disposicions addicionals i transitòries, de les denominacions de tots els articles, d'alguns dels capítols i títols i de totes les disposicions addicionals i transitòries; s'hi incorporen, així mateix, determinats articles, capítols, títols i disposicions addicionals i transitòries i es

¹ Text que es publica en compliment de la Resolució del secretari de la Presidència de 2 de desembre de 2008, per la qual s'encomana a l'Institut d'Estudis Autònoms l'edició de la versió catalana, corregida i actualitzada, de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears (BOIB núm. 176, de 16 de desembre de 2008).

§1

tornen a enumerar tots els títols, els capítols, els articles i les disposicions addicionals i transitòries, de manera que el text de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears esmentat té el contingut següent:

PREÀMBUL

Al llarg de la seva història, les Illes Balears han bastit la seva identitat amb les aportacions i energies de moltes generacions, tradicions i cultures, que han convergit en aquesta terra d'acollida. Així, les Illes Balears, per la confluència d'una multiplicitat de pobles i de civilitzacions, al llarg de la seva història, han esdevingut una societat dinàmica, amb un patrimoni cultural i social, tangible i intangible, singular entre totes les cultures del Mediterrani i del món, fonamentat, en la seva profunditat més íntima, en uns valors universals incloents i no excloents.

Durant segles, el poble de les Illes ha mantingut constant aquesta vocació i, en la darrera etapa del segle xx, va exercir el seu dret a l'autonomia d'acord amb la Constitució espanyola vigent.

Actualment, els pobles de les Illes, hereus d'unes tradicions fonamentades sobre la base dels principis irrenunciables d'igualtat, democràcia i convivència pacífica i justa, continuen proclamant aquests valors, com a expressió dels valors superiors de la seva vida col·lectiva.

I, en aquest sentit, la nacionalitat històrica que formen les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera vol retre homenatge a tots els seus fills que, al llarg de tots els temps, llunyans i propers, han treballat per mantenir la identitat del nostre poble, la qual cosa ens ha permès, gràcies a ells, assolir les fites actuals.

Ara, al cap d'uns anys d'aquesta darrera etapa autonòmica, amb diferents modificacions que han permès avançar en el nostre autogovern, és hora de fer una passa més i definir un nou marc de convivència que ens permeti afrontar el nostre futur amb il·lusió.

Així, les Illes Balears, mitjançant el seu Estatut, pretenen continuar en el procés col·lectiu d'avançar cap a l'autogovern en el marc de l'Estat espanyol i la Unió Europea, d'acord amb el valor suprem: el sistema democràtic que s'inspira en la llibertat, la justícia, la pau, la igualtat i la defensa dels drets humans, i també la solidaritat entre tots els pobles.

D'aquesta manera, l'Estatut declara que:

- Les Illes Balears són una comunitat de persones lliures i per a persones lliures, en què cada persona pot viure i expressar identitats diverses, amb esperit decidit de cohesió, fonamentat en el respecte a la dignitat de totes i cada una de les persones.

- L'aportació de tots els habitants de les Illes ens configura com una societat integradora, en què l'esforç és un valor i la capacitat innovadora i emprenedora s'ha d'impulsar i ha de continuar formant part del nostre tarannà de sempre.
- La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, i la nostra cultura i tradicions són elements identificadors de la nostra societat i, en conseqüència, són elements vertebradors de la nostra identitat.
- L'Estatut empara la insularitat del territori de la comunitat autònoma com a fet diferencial i mereixedor de protecció especial.
- Per avançar cap a una societat moderna és imprescindible aprofundir, i continuar apostant-hi, en valors de cohesió social, pau i justícia, desenvolupament sostenible, protecció del territori i igualtat de drets, especialment la igualtat entre homes i dones.

Per tot això, el Parlament de les Illes Balears, recollint el sentiment majoritari de tota la ciutadania, i en exercici del seu dret a aprofundir en el sistema autonòmic, proposa i les Corts Generals aproven aquest text articulat de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears.

TÍTOL I DISPOSICIONS GENERALS

Article 1. Illes Balears

1. La nacionalitat històrica que formen les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, com a expressió de la seva voluntat col·lectiva i en exercici del dret a l'autogovern que la Constitució reconeix a les nacionalitats i les regions, es constitueix en comunitat autònoma en el marc de la Constitució i d'aquest Estatut.

2. La denominació de la comunitat autònoma és *Illes Balears*.

Article 2. El territori

El territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears és el format pel de les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa, Formentera i Cabrera i pel de les altres illes menors adjacents.

Article 3. Insularitat

1. L'Estatut empara la insularitat del territori de la comunitat autònoma com a fet diferencial i mereixedor de protecció especial.

2. Els poders públics, de conformitat amb el que estableix la Constitució, garanteixen la realització efectiva de totes les mesures necessàries per evitar que del fet diferencial es puguin derivar desequilibris econòmics o de

§1

qualsevol altre tipus que vulnerin el principi de solidaritat entre totes les comunitats autònomes.

Article 4. La llengua pròpia

1. La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, té, juntament amb la castellana, el caràcter d'idioma oficial.

2. Totes les persones tenen el dret de conèixer-la i d'usar-la, i ningú no pot ser discriminat per causa de l'idioma.

3. Les institucions de les Illes Balears han de garantir l'ús normal i oficial dels dos idiomes, han de prendre les mesures necessàries per assegurar-ne el coneixement i han de crear les condicions que permetin arribar a la igualtat plena de les dues llengües quant als drets dels ciutadans de les Illes Balears.

Article 5. Els territoris amb vincles lingüístics i culturals amb les Illes Balears

El Govern ha de promoure la comunicació, l'intercanvi cultural i la cooperació amb les comunitats i els territoris, pertanyents o no a l'Estat espanyol, que tenen vincles lingüístics i culturals amb les Illes Balears. A aquests efectes, el Govern de les Illes Balears i l'Estat, d'acord amb les seves competències respectives, poden subscriure convenis, tractats i altres instruments de col·laboració.

Article 6. Els símbols de les Illes Balears

1. La bandera de les Illes Balears, integrada per símbols distintius legitimats històricament, està constituïda per quatre barres roges horitzontals sobre fons groc, amb un quarter situat a la part superior esquerra de fons morat i amb un castell blanc de cinc torres enmig.

2. Cada illa pot tenir la seva bandera, el seu dia de celebració i els símbols distintius propis, per acord del consell insular respectiu.

3. La diada de les Illes Balears és l'1 de març.

Article 7. Capital de les Illes Balears

La capital de les Illes Balears és la ciutat de Palma, que és la seu permanent del Parlament, de la Presidència del Govern i del Govern, sens perjudici que el Parlament i el Govern es puguin reunir en altres llocs de les Illes Balears, d'acord amb el que estableixen, respectivament, el Reglament del Parlament i la llei.

Article 8. L'organització territorial

1. La Comunitat Autònoma articula la seva organització territorial en illes i en municipis. Les institucions de govern de les illes són els consells insulars, i les dels municipis, els ajuntaments.

2. Aquesta organització ha de ser regulada, en el marc de la legislació bàsica de l'Estat, per una llei del Parlament de les Illes Balears, d'acord amb aquest Estatut i amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració, delegació i coordinació entre els organismes administratius i d'autonomia en els àmbits respectius.

Article 9. La condició política dels il·lencs

1. Als efectes d'aquest Estatut, tenen la condició política de ciutadans de la comunitat autònoma els espanyols que, d'acord amb les lleis generals de l'Estat, tenen veïnatge administratiu en qualsevol dels municipis de les Illes Balears.

2. Gaudeixen dels drets polítics definits en aquest Estatut els ciutadans espanyols residents a l'estranger que hagin tingut el darrer veïnatge administratiu a les Illes Balears i acreditin aquesta condició en el consolat d'Espanya corresponent. Gaudeixen també d'aquests drets els seus descendents inscrits com a espanyols, si ho sol·liciten, en la forma que determini la llei de l'Estat.

3. Els estrangers que tinguin veïnatge en qualsevol dels municipis de les Illes Balears i adquireixin la nacionalitat espanyola queden subjectes al dret civil de les Illes Balears llevat que manifestin la seva voluntat en sentit contrari.

Article 10. Les disposicions dels poders públics de les Illes Balears

Les normes, les disposicions i el dret civil de la Comunitat Autònoma tenen eficàcia territorial, sens perjudici de les normes per resoldre els conflictes de lleis i de les excepcions que es puguin establir en cada matèria.

Article 11. Comunitats il·lenques fora del territori

1. Les comunitats balears establertes fora del territori de la comunitat autònoma poden sol·licitar com a tals el reconeixement de la seva personalitat d'origen, entesa com el dret a col·laborar en la vida social i cultural de les Illes i a compartir-la. Una llei del Parlament de les Illes Balears ha de regular, sens perjudici de les competències de l'Estat, l'abast i el contingut del reconeixement esmentat, que en cap cas no pot comportar la concessió de drets polítics.

2. La Comunitat Autònoma pot sol·licitar a l'Estat espanyol que, per tal de facilitar la disposició anterior, subscrigui, si escau, els tractats internacionals pertinents.

Article 12. Principis rectors de l'activitat pública

1. La Comunitat Autònoma fonamenta el dret a l'autogovern en els valors del respecte a la dignitat humana, la llibertat, la igualtat, la justícia, la pau i els drets humans.

§1

2. Aquest Estatut reafirma, en el marc de les competències de la Comunitat Autònoma, els drets fonamentals que emanen de la Constitució, de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea, del Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals i dels tractats i els acords sobre la matèria ratificats per l'Estat.

3. Les institucions pròpies de la comunitat autònoma de les Illes Balears, per complir les finalitats que els són pròpies i en el marc de les competències que els atribueix aquest Estatut, han de promoure, com a principis rectors de la política econòmica i social, el desenvolupament sostenible encaminat a la plena ocupació, la cohesió social i el progrés científic i tècnic, de manera que s'asseguri a tota la ciutadania l'accés als serveis públics i el dret a la salut, l'educació, l'habitatge, la protecció social, el lleure i la cultura.

4. Les institucions pròpies han d'orientar la funció del poder públic en el sentit de consolidar i desenvolupar les característiques de nacionalitat comuna dels pobles de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, i també les peculiaritats de cada illa com a vincle de solidaritat entre si.

TÍTOL II DELS DRETS, ELS DEURES I LES LLIBERTATS DELS CIUTADANS DE LES ILLES BALEARS

Article 13. Drets, deures i llibertats reconeguts als ciutadans de les Illes Balears

1. Els ciutadans de les Illes Balears, com a ciutadans espanyols i europeus, són titulars dels drets, els deures i les llibertats reconeguts en la Constitució, en l'ordenament de la Unió Europea i en els instruments internacionals de protecció dels drets humans, individuals i col·lectius: en particular, en la Declaració de Drets Humans; en els pactes internacionals de drets civils i polítics i de drets econòmics, socials i culturals; en la Convenció Europea de Drets de l'Home i Llibertats Fonamentals, i en la Carta Social Europea.

2. Els poders públics de la comunitat autònoma de les Illes Balears estan vinculats per aquests drets i llibertats i han de vetllar per protegir-los i respectar-los, i també pel compliment dels deures.

3. Els drets i els principis d'aquest títol no poden suposar una alteració del règim de distribució de competències, ni la creació de títols competencials nous o la modificació dels ja existents. Cap de les disposicions d'aquest títol no pot ser desplegada, aplicada o interpretada de forma que redueixi o limiti els drets fonamentals reconeguts per la Constitució i pels tractats i convenis internacionals ratificats per Espanya.

Article 14. Drets en relació amb les administracions públiques

1. Sens perjudici del que disposa la legislació bàsica de l'Estat, una llei del Parlament de les Illes Balears ha de regular el dret a una bona administració i a l'accés als arxius i registres administratius de les institucions i administracions públiques de les Illes Balears.

2. Tots els ciutadans tenen dret que les administracions públiques de les Illes Balears tractin els seus assumptes de forma objectiva i imparcial i en un termini raonable, a gaudir de serveis públics de qualitat, i també a accedir a la funció pública en condicions d'igualtat i segons els principis constitucionals de mèrit i capacitat.

3. Els ciutadans de les Illes Balears tenen dret a adreçar-se a l'Administració de la Comunitat Autònoma en qualsevol de les seves dues llengües oficials i a rebre resposta en la mateixa llengua utilitzada.

4. En l'àmbit de les seves competències, la Comunitat Autònoma ha de garantir la qualitat dels serveis de l'Administració de justícia, l'atenció a les víctimes i l'accés a la justícia gratuïta.

5. Les administracions públiques de les Illes Balears han de garantir polítiques de protecció i defensa de consumidors i usuaris i de les seves associacions, i també del seu dret a ser informats i a intervenir, directament o a través dels seus representants, davant les administracions públiques de les Illes Balears d'acord amb la legislació de l'Estat i les lleis del Parlament.

Article 15. Drets de participació

1. Tots els ciutadans de les Illes Balears tenen dret a participar de forma individual o col·lectiva en la vida política, econòmica, cultural i social de la comunitat autònoma. Els poders públics han de promoure la participació dels agents econòmics i socials del conjunt de la societat civil en els assumptes públics.

2. Els ciutadans de les Illes Balears tenen dret a participar en condicions d'igualtat en els assumptes públics, directament o per mitjà de representants, en els termes que estableixen la Constitució, aquest Estatut i les lleis. Aquest dret comprèn:

- a) El dret a elegir els membres dels òrgans representatius de la Comunitat Autònoma i a concórrer-hi com a candidat.
- b) El dret a promoure i presentar iniciatives legislatives davant el Parlament de les Illes Balears i a participar en l'elaboració de lleis, directament o mitjançant entitats associatives, en els termes que estableixi la llei.
- c) El dret a promoure la convocatòria de consultes populars pel Govern de les Illes Balears, els consells insulars o els ajuntaments en els termes que estableixen la Constitució espanyola i les lleis.

§1

- d) El dret de petició individual i col·lectiva en els termes que estableixin les lleis de l'Estat.

Article 16. Drets socials

1. Els poders públics de les Illes Balears han de defensar i promoure els drets socials dels ciutadans de les Illes Balears, que representen un àmbit inseparable del respecte dels valors i drets universals de les persones i que constitueixen un dels fonaments cívics del progrés econòmic, cultural i tecnològic de la comunitat autònoma.

2. Mitjançant una llei del Parlament s'ha d'elaborar la Carta de Drets Socials de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, com a expressió de l'espai cívic de convivència social dels ciutadans de les Illes Balears, que ha de contenir el conjunt de principis, drets i directrius que informen l'actuació pública de les administracions públiques de les Illes Balears en l'àmbit de la política social.

3. En tot cas, l'actuació de les administracions públiques de les Illes Balears s'ha de centrar primordialment en els àmbits següents: la defensa integral de la família; els drets de les parelles estables; la protecció específica i la tutela social del menor; la no-discriminació i els drets de les persones dependents i de les seves famílies a la igualtat d'oportunitats, a la participació i protecció, i a la integració i a l'accessibilitat universal, en qualsevol àmbit de la vida pública, social, educativa i econòmica; la protecció i l'atenció integral de la gent gran per a la promoció de la seva autonomia personal i de l'envelliment actiu que els permeti una vida digna i independent i el seu benestar social i individual; l'articulació de polítiques que garanteixin la participació de la joventut en el desenvolupament polític, social, econòmic i cultural; l'assistència social a les persones que pateixin marginació, pobresa o exclusió social; la igualtat de drets d'homes i dones en tots els àmbits, en particular en matèria d'ocupació i treball; la protecció social contra la violència, especialment la violència de gènere; els drets i l'atenció social dels immigrants amb residència permanent a la comunitat autònoma de les Illes Balears.

4. Les administracions públiques, en el marc de les seves competències respectives, han de promoure les condicions necessàries perquè els drets socials dels ciutadans de les Illes Balears i dels grups i col·lectius en què s'integren siguin objecte d'una aplicació real i efectiva.

Article 17. No-discriminació per raó de sexe

1. Totes les dones i homes tenen dret al lliure desenvolupament de la seva personalitat i capacitat personal, i a viure amb dignitat, seguretat i autonomia.

2. Les administracions públiques, segons la Carta de Drets Socials, han de vetllar en tot cas perquè les dones i els homes puguin participar plenament en la vida laboral, social, familiar i política sense discriminacions de cap tipus i

han de garantir que ho facin en igualtat de condicions. A aquests efectes s'ha de garantir la conciliació de la vida familiar i laboral.

3. Totes les persones tenen dret a no ser discriminades per raó de la seva orientació sexual.

Article 18. Drets en l'àmbit cultural i en relació amb la identitat del poble de les Illes Balears i amb la creativitat

1. Totes les persones tenen dret a accedir en condicions d'igualtat a la cultura, a la protecció i a la defensa de la creativitat artística, científica i tècnica, tant individual com col·lectiva.

Els poders públics han de procurar la protecció i la defensa de la creativitat en la forma que determinin les lleis.

2. Totes les persones tenen dret que els poders públics promoguin la seva integració cultural.

3. Els poders públics de les Illes Balears han de vetllar per la protecció i la defensa de la identitat i els valors i interessos del poble de les Illes Balears i pel respecte a la diversitat cultural de la comunitat autònoma i al seu patrimoni històric.

Article 19. Drets en relació amb les persones dependents

1. Les administracions públiques de les Illes Balears, segons la Carta de Drets Socials, han de garantir en tot cas a tota persona dependent el dret a les prestacions públiques necessàries per assegurar la seva autonomia personal, la seva integració socioprofessional i la seva participació en la vida social de la comunitat.

2. Les administracions públiques de les Illes Balears han de procurar a les persones dependents la seva integració per mitjà d'una política d'igualtat d'oportunitats, desenvolupant mesures d'acció positiva, i han de garantir l'accessibilitat espacial de les instal·lacions, els edificis i els serveis públics.

3. Les administracions públiques de les Illes Balears han de garantir l'ús de la llengua de signes pròpia de les persones sordes, que ha de ser objecte d'ensenyament, protecció i respecte.

Article 20. Catàstrofes

Els poders públics han de vetllar pels drets i les necessitats de les persones que hagin patit danys causats per catàstrofes.

Article 21. Pobresa i inserció social

A fi de combatre la pobresa i facilitar la inserció social, els poders de les Illes Balears han de garantir el dret dels ciutadans de les Illes Balears en estat de necessitat a la solidaritat i a una renda mínima d'inserció en els termes prevists en la llei.

§1

Article 22. Dret a l'accés a un habitatge digne

Les administracions públiques de les Illes Balears han de garantir el dret d'accés a un habitatge digne dels ciutadans de les Illes Balears. Per llei s'han de regular els ajuts per promoure aquest dret, especialment a favor dels joves, de les persones sense mitjans, de les dones maltractades, de les persones dependents i d'aquelles altres en el cas de les quals els ajuts estiguin justificats.

Article 23. Medi ambient

1. Tota persona té dret a gaudir d'una vida i un medi ambient segur i sa. Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les seves competències, han de protegir el medi ambient i han d'impulsar un model de desenvolupament equitatiu, territorialment equilibrat i sostenible.

2. Els poders públics de la comunitat autònoma han de vetllar per la defensa i la protecció de la naturalesa, del territori, del medi ambient i del paisatge. Han d'establir polítiques de gestió, ordenació i millora de la seva qualitat harmonitzant-les amb les transformacions que es produeixen per l'evolució social, econòmica i ambiental. Així mateix, la Comunitat Autònoma ha de cooperar amb les instàncies nacionals i internacionals en l'avaluació i en les iniciatives relacionades amb el medi ambient i el clima.

3. Les administracions públiques de les Illes Balears han de promoure polítiques d'equilibri territorial entre les zones costaneres i les de l'interior.

Article 24. Activitat turística i sector primari

1. Els poders públics de la comunitat autònoma han de reconèixer l'activitat turística com a element econòmic estratègic de les Illes Balears. El foment i l'ordenació de l'activitat turística s'han de dur a terme amb l'objectiu de fer-la compatible amb el respecte al medi ambient, al patrimoni cultural i al territori, i també amb l'impuls de polítiques generals i sectorials de foment i ordenació econòmica que tinguin com a finalitat afavorir el creixement econòmic a mitjà i a llarg termini.

2. Des del reconeixement social i cultural del sector primari de les Illes Balears i de la seva important labor en l'activitat productiva, en el manteniment del paisatge, del territori, del medi ambient, de la cultura, de les tradicions i els costums més definidors de la identitat balear, les administracions públiques de les Illes Balears han d'adoptar les mesures polítiques, jurídiques i legislatives que garanteixin els drets d'aquest sector i dels agricultors i ramaders en el seu desenvolupament i protecció.

Article 25. Salut

1. Es garanteix el dret a la prevenció i la protecció de la salut mitjançant un sistema sanitari públic de caràcter universal.

2. Totes les persones, en relació amb els serveis sanitaris, tenen dret a ser informades sobre els serveis a què poden accedir i els requisits necessaris per

usar-los i sobre els tractaments mèdics i els seus riscos, abans que els siguin aplicats; a donar el consentiment per a qualsevol intervenció; a accedir a la història clínica pròpia, i a la confidencialitat de les dades relatives a la salut pròpia, en els termes que estableixen les lleis.

3. Totes les persones, en relació amb els serveis sanitaris, tenen dret al coneixement i a l'exigència de compliment d'un termini màxim perquè els sigui aplicat un tractament; a ser informades de tots els drets que les assisteixen, i a no patir cap tractament o pràctica degradant.

4. Totes les persones tenen dret a un tractament del dolor adequat i a cures pal·liatives, i també a declarar la seva voluntat vital anticipada, que s'ha de respectar en els termes que estableixi la llei.

Article 26. Educació

1. Totes les persones tenen dret a una educació de qualitat i a accedir-hi en condicions d'igualtat.

2. Totes les persones tenen dret a accedir en condicions d'igualtat als centres educatius sostinguts amb fons públics.

3. Es garanteix la gratuïtat de l'ensenyament en els nivells obligatoris i en els altres nivells que s'estableixin per llei.

4. Les persones amb necessitats educatives especials per raons de malaltia o discapacitat tenen dret a accedir a una educació adaptada.

5. Totes les persones tenen dret a accedir a la formació professional i a l'educació permanent en els termes que estableixi la llei.

6. Els membres de la comunitat educativa tenen dret a participar en els assumptes escolars i universitaris en els termes establerts per la llei.

Article 27. Drets relatius a l'ocupació i al treball

1. En l'àmbit de les seves competències, les administracions públiques de les Illes Balears han d'impulsar la formació permanent, l'accés gratuït als serveis públics d'ocupació i a l'ocupació estable i de qualitat, en la qual es garanteixin la seguretat, la dignitat i la salut en el treball.

2. Es proclama el valor de la concertació i del diàleg social com a instrument indispensable de cohesió social, i del paper institucional que en aquest resultat tenen els interlocutors socials més representatius; per això es reconeixen als que compleixin les condicions previstes en l'ordenament jurídic les facultats i prerrogatives institucionals que tenen assignades i la seva participació ineludible en la vida administrativa pública, ja que amb això contribueixen a la satisfacció dels interessos generals mitjançant l'exercici de la seva funció.

Article 28. Dades personals i fitxers

Totes les persones tenen dret a l'accés, la protecció, la correcció i la cancel·lació de les seves dades personals que figurin en els fitxers de titularitat

§1

de les administracions públiques de la comunitat autònoma i dels ens o organismes de qualsevol classe que hi estan vinculats o que en depenen.

Article 29. Noves tecnologies i societat de la informació

En l'àmbit de les seves competències, els poders públics de les Illes Balears han d'impulsar l'accés a les noves tecnologies, a la plena integració en la societat de la informació i a la incorporació dels processos d'innovació.

TÍTOL III DE LES COMPETÈNCIES DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

Article 30. Competències exclusives

La Comunitat Autònoma té la competència exclusiva en les matèries següents, sens perjudici del que disposa l'article 149.1 de la Constitució:

1. Organització, règim i funcionament de les seves institucions pròpies en el marc d'aquest Estatut.
2. Alteracions dels termes municipals i denominació oficial dels municipis i topònims.
3. Ordenació del territori, incloent-hi el litoral, l'urbanisme i l'habitatge.
4. Obres públiques dins el territori de la comunitat autònoma que no siguin d'interès general de l'Estat.
5. Ferrocarrils, carreteres i camins. El transport fet per aquests mitjans, per cable i per canonada. Ports, aeroports i heliports no qualificats d'interès general per l'Estat, i ports de refugi, ports, aeroports i heliports esportius.
6. Transport marítim, exclusivament entre ports o punts de la comunitat autònoma, sense connexió amb altres ports o punts d'altres àmbits territorials.
7. Centres de contractació i terminals de càrrega en matèria de transports. Delimitació de les zones de servei dels ports i aeroports assenyalats en l'apartat 5 d'aquest mateix article.
8. Règim d'aigües i aprofitaments hidràulics, canals i regadius. Aigües minerals i termals. Ordenació i concessió de recursos i aprofitaments hidràulics. Mesures ordinàries i extraordinàries per garantir el subministrament. Participació dels usuaris.
9. Forests, aprofitaments forestals, vies pecuàries i pastures. Tractament especial de les zones de muntanya.
10. Agricultura i ramaderia. Qualitat, traçabilitat i condicions dels productes agrícoles i ramaders i dels productes alimentaris que se'n

deriven. L'exercici d'aquestes competències s'ha de fer d'acord amb l'ordenació general de l'economia.

11. Turisme. Ordenació i planificació del sector turístic. Promoció turística. Informació turística. Oficines de promoció turística a l'exterior. Regulació i classificació de les empreses i dels establiments turístics. Regulació de les línies públiques pròpies de suport i promoció del turisme.
12. Esport i lleure. Foment, planificació i coordinació de les activitats esportives i de lleure. Regulació i declaració d'utilitat pública de les entitats esportives.
13. Joventut. Disseny i aplicació de polítiques, plans i programes destinats a la joventut.
14. Tercera edat.
15. Acció i benestar social. Desenvolupament comunitari i integració. Voluntariat social. Complementos de la seguretat social no contributiva. Polítiques de protecció i suport a les persones amb discapacitats físiques, psíquiques i sensorials. Polítiques d'atenció a les persones dependents. Polítiques d'atenció a les persones i als col·lectius en situació de pobresa o necessitat social.
16. Protecció social de la família, conciliació de la vida familiar i laboral.
17. Polítiques de gènere.
18. Artesania. Foment de la competitivitat, la capacitat i el desenvolupament de les empreses artesanes. Promoció de productes artesans. Creació de canals de comercialització.
19. Vigilància i protecció dels seus edificis i de les seves instal·lacions. Coordinació i altres facultats en relació amb les policies locals, en els termes que estableixi una llei orgànica.
20. Fires i mercats no internacionals.
21. Foment del desenvolupament econòmic dins el territori de la comunitat autònoma, d'acord amb les bases i la coordinació general de l'activitat econòmica.
22. Pesca i activitats recreatives en aigües interiors, cria i recollida de marisc, aqüicultura.
23. Caça. Regulació, vigilància i aprofitament dels recursos cinegètics.
24. Arxius, biblioteques i museus que no siguin de titularitat estatal. Conservatoris de música, serveis de belles arts, hemeroteques i institucions semblants.
25. Patrimoni monumental, cultural, històric, artístic, arquitectònic, arqueològic, científic i paisatgístic, sens perjudici del que disposa l'article 149.1.28 de la Constitució.
26. Cultura. Activitats artístiques i culturals. Foment i difusió, nacional i internacional, de la creació i la producció teatral, musical, cinematogràfica i audiovisual, literària, de dansa i d'arts combinades.

§1

27. Conservació, modificació i desenvolupament del dret civil propi de les Illes Balears, inclosa la determinació del seu sistema de fonts, llevat de les regles relatives a l'aplicació i l'eficàcia de les normes jurídiques, les relacions juridicocivils relatives a les formes de matrimoni, l'ordenació dels registres i dels instruments públics, les bases de les obligacions contractuals, les normes per resoldre els conflictes de lleis i la determinació de les fonts del dret de competència estatal.
28. Ordenació de la hisenda de la Comunitat Autònoma, d'acord amb el que estableix aquest Estatut.
29. Casinos, jocs i apostes, amb exclusió de les apostes mútues esportivobenèfiques.
30. Cooperatives, pòsits i mutualitats de previsió social complementàries o alternatives al sistema de la seguretat social, sens perjudici de la legislació mercantil.
31. Espectacles i activitats recreatives.
32. Estadístiques d'interès per a la comunitat autònoma. Organització i gestió d'un sistema estadístic propi.
33. Fundacions i associacions que desenvolupin principalment les seves funcions a les Illes Balears, respectant la reserva de llei orgànica.
34. Indústria, sens perjudici del que determinin les normes de l'Estat per raons de seguretat, sanitàries o d'interès militar i les normes relacionades amb les indústries subjectes a la legislació de mines, hidrocarburs o energia nuclear. L'exercici de la competència s'ha de fer d'acord amb les bases i l'ordenació de l'activitat econòmica general. Seguretat de les instal·lacions, dels processos i dels productes industrials.
35. Instal·lacions de producció, distribució i transport d'energia, quan el transport no surti de la comunitat i el seu aprofitament no afecti una altra comunitat autònoma, respectant el que estableix el número 25 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució.
36. Procediment administratiu derivat de les especialitats de l'organització pròpia.
37. Publicitat, sens perjudici de la legislació mercantil.
38. Servei meteorològic de la Comunitat Autònoma.
39. Protecció de menors.
40. Establiments de borses de valors i establiment i regulació de centres de contractació de mercaderies situats o que operin dins el territori de la comunitat autònoma, de conformitat amb la legislació mercantil.
41. Caixes d'estalvis i institucions de crèdit cooperatiu públic i territorial, respectant el que estableixi l'Estat en exercici de les competències que li atribueix l'article 149.1.11 i 13 de la Constitució.

42. Comerç interior, sens perjudici del que disposen els articles 38, 131 i els números 11 i 13 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució. Ordenació de l'activitat comercial. Regulació dels calendaris i horaris comercials amb respecte al principi d'unitat de mercat. Modalitats de venda, sens perjudici de la legislació mercantil. Condicions per exercir l'activitat comercial i l'establiment de les normes de qualitat en matèria de comerç. Promoció de la competència en l'àmbit autonòmic, sens perjudici de la legislació estatal i europea, i establiment i regulació dels òrgans de defensa de la competència de la Comunitat Autònoma.
43. Denominacions d'origen i altres indicacions de procedència relatives als productes de la comunitat autònoma.
44. Recerca, innovació i desenvolupament científic i tècnic. Establiment de línies pròpies d'investigació i seguiment, control i evolució dels projectes.
45. Organització local, respectant el que preveuen els articles 140, 141 i 149.1.18 de la Constitució.
46. Protecció del medi ambient, ecologia i espais naturals protegits, sens perjudici de la legislació bàsica de l'Estat. Normes addicionals de protecció del medi ambient.
47. Defensa dels consumidors i dels usuaris, en el marc de les bases i l'ordenació de l'activitat econòmica general i en el marc de les bases i la coordinació general de la sanitat, en els termes del que disposen els articles 38 i 131 i els números 11, 13 i 16 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució. Regulació i foment de les associacions de consumidors i usuaris. Regulació dels procediments de mediació.
48. Organització, funcionament i control dels centres sanitaris públics i dels serveis de salut. Planificació dels recursos sanitaris. Coordinació de la sanitat privada amb el sistema sanitari públic. Promoció de la salut en tots els àmbits, en el marc de les bases i la coordinació general de la sanitat. Ordenació farmacèutica, en el marc del que disposa el número 16 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució.
49. Integració social i econòmica de l'immigrant.
50. Pesca marítima a les aigües de les Illes Balears.
51. Béns de domini públic i patrimonials de la seva titularitat.

Article 31. Competències de desenvolupament legislatiu i execució

En el marc de la legislació bàsica de l'Estat, corresponen a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears el desenvolupament legislatiu i l'execució de les matèries següents:

1. Règim jurídic i sistema de responsabilitat de l'Administració de la Comunitat Autònoma.

§1

2. Normes processals derivades de les peculiaritats del dret substantiu de les Illes Balears.
3. Estatut dels funcionaris de l'Administració de la Comunitat Autònoma i de l'Administració local.
4. Salut i sanitat. Formació sanitària especialitzada. Sanitat vegetal i animal.
5. Contractes i concessions administratives en l'àmbit substantiu de competències de la Comunitat Autònoma.
6. Ordenació i planificació de l'activitat econòmica de les Illes Balears.
7. Mitjans de comunicació social.
8. Ordenació del sector pesquer.
9. Corporacions de dret públic, representatives d'interessos econòmics i professionals.
10. Sistemes de consultes populars en l'àmbit de les Illes Balears, de conformitat amb les lleis a què fan referència l'apartat 3 de l'article 92 i el número 32 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució.
11. Protecció civil. Emergències.
12. Seguretat social, exceptuant les normes que en configuren el règim econòmic.
13. Règim local.
14. Protecció de dades de caràcter personal respecte dels fitxers de titularitat de les administracions públiques de la comunitat autònoma i dels ens o organismes de qualsevol classe que hi estan vinculats o que en depenen.
15. Règim miner i energètic.
16. Agències de transports. Lloguer de vehicles.
17. Activitats classificades.

Article 32. Competències executives

Correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, en els termes que estableixin les lleis i normes reglamentàries que, en desplegament de la seva legislació, dicti l'Estat, la funció executiva en les matèries següents:

1. Expropiació forçosa.
2. Ordenació del transport de viatgers i mercaderies que tinguin l'origen i la destinació dins el territori de la comunitat autònoma, sens perjudici de l'execució directa que se'n reservi l'Administració general de l'Estat.
3. Fires internacionals.
4. Règim econòmic de la seguretat social respectant els principis d'unitat economicopatrimonial i solidaritat financera de la seguretat social.
5. Gestió de museus, biblioteques i arxius de titularitat estatal que no es reservi l'Estat. Els termes de la gestió s'han de fixar mitjançant convenis.

6. Pesos i mesures. Contrastació de metalls.
7. Plans establerts per l'Estat per a la implantació o la reestructuració de sectors econòmics.
8. Productes farmacèutics.
9. Propietat industrial.
10. Propietat intel·lectual.
11. Legislació laboral. Formació professional contínua.
12. Salvament marítim.
13. Crèdit, banca i assegurances.
14. Sector públic estatal en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma, la qual ha de participar en les activitats que corresponguin.
15. Ports i aeroports amb qualificació d'interès general, quan l'Estat no se'n reservi la gestió. La Comunitat Autònoma pot participar en la gestió d'aquests ports i aeroports de conformitat amb el que preveuen les lleis de l'Estat.
16. Abocaments industrials i contaminants² a les aigües territorials de l'Estat corresponents al litoral de les Illes Balears.
17. Gestió del domini públic marítimoterrestre, respectant el règim general del domini públic, especialment en allò relatiu a la concessió d'autoritacions; execució d'obres i actuacions al litoral que no siguin d'interès general; policia administrativa a la zona de domini públic marítimoterrestre, concessions i amarratges. A aquests efectes, s'entén per domini públic marítimoterrestre el comprès tant per l'àmbit terrestre com per les aigües interiors i la mar territorial.
18. Immigració en els termes prevists en la Constitució i en la legislació de l'Estat.
19. Seguretat privada, quan així ho estableixi la legislació de l'Estat.
20. Defensa de la competència en l'àmbit autonòmic, en els termes establerts en la legislació estatal i europea.

Article 33. Policia de les Illes Balears

1. És competència de les Illes Balears la creació i l'organització d'un cos de policia propi en el marc de la legislació estatal.

En els mateixos termes, correspon a la Comunitat Autònoma el comandament de la policia de les Illes Balears, que ha de dur a terme les seves funcions sota la dependència directa de les institucions de les Illes Balears.

2. Les funcions de la policia de les Illes Balears es fixen en la seva llei de creació d'acord amb la legislació estatal.

² Tot i que el text sembla referir-se a abocaments *contaminants*, en la versió castellana de l'Estatut (§2) figura el terme *contaminados*.

§1

Article 34. Protecció i foment de la cultura

1. La Comunitat Autònoma té competència exclusiva respecte de la protecció i el foment de la cultura autòctona i del llegat històric de les Illes Balears.

2. En el desenvolupament d'aquesta competència, pot crear els organismes adequats.

Article 35. Ensenyament de la llengua pròpia

La Comunitat Autònoma té competència exclusiva per a l'ensenyament de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, d'acord amb la tradició literària autòctona. Normalitzar-la ha de ser un objectiu dels poders públics de la comunitat autònoma. Les modalitats insulars del català, de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, han de ser objecte d'estudi i protecció, sens perjudici de la unitat de la llengua.

La institució oficial consultiva per a tot el que es refereix a la llengua catalana és la Universitat de les Illes Balears. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears pot participar en una institució adreçada a salvaguardar la unitat lingüística, formada per totes les comunitats que reconeixin la cooficialitat de la llengua catalana.

Article 36. Ensenyament

D'acord amb el que disposen l'article 27 i el número 30 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució en matèria d'ensenyament, correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears:

1. En matèria d'ensenyament no universitari, la competència exclusiva en la creació, l'organització i el règim dels centres públics; el règim de beques i ajuts amb fons propis; la formació i el perfeccionament del personal docent, i els serveis educatius i les activitats extraescolars complementàries amb relació als centres públics i privats sostinguts amb fons públics, en col·laboració amb els òrgans de participació dels pares i les mares dels alumnes.
2. Correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la competència de desenvolupament legislatiu i d'execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats.
3. En matèria d'ensenyament no universitari, la competència executiva sobre l'expedició i l'homologació dels títols acadèmics i professionals estatals.
4. En matèria d'ensenyament universitari, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears té competència exclusiva, sens perjudici de l'autonomia universitària, en la programació i la coordinació del sistema universitari, en el finançament propi de les universitats i en la regulació i la gestió del sistema propi de beques i ajuts.

Article 37. Exercici de les competències de la Comunitat Autònoma

L'exercici de totes les competències de la Comunitat Autònoma s'ha de fer d'acord amb els termes que disposa la Constitució.

Article 38. Competències inherents a l'exercici ple

En l'àmbit de les competències que en aquest Estatut se li atribueixen, corresponen a les Illes Balears, a més de les facultats expressament previstes, totes les que siguin inherents al seu exercici ple.

**TÍTOL IV
DE LES INSTITUCIONS DE
LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS**

Article 39. Les institucions

El sistema institucional autonòmic està integrat pel Parlament, el Govern, el president de la Comunitat Autònoma i els consells insulars de Mallorca, de Menorca, d'Eivissa i de Formentera, sens perjudici de la seva autonomia garantida constitucionalment.

**CAPÍTOL I
EL PARLAMENT**

Article 40. Funcions i seu del Parlament

1. El Parlament representa el poble de les Illes Balears, exerceix la potestat legislativa, aprova els pressuposts de la Comunitat Autònoma, controla l'acció de govern i exerceix totes les competències que li atribueixen aquest Estatut, les lleis de l'Estat i les del Parlament mateix.
2. El Parlament és inviolable i només pot ser dissolt en els supòsits prevists en aquest Estatut.
3. La seu del Parlament de les Illes Balears radica a la ciutat de Palma.

Article 41. Composició i règim electoral

1. El Parlament està format pels diputats del territori autònom, elegits per sufragi universal, igual, lliure, directe i secret, mitjançant un sistema de representació proporcional que ha d'assegurar una representació adequada de totes les zones del territori.
2. La durada del mandat dels diputats és de quatre anys.
3. Les circumscripcions electorals són les de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.

§1

4. Una llei del Parlament, aprovada per majoria qualificada de dos terços, ha de regular el total de diputats que l'han d'integrar, el nombre de diputats que correspon elegir a cada una de les circumscripcions electorals i les causes d'inelegibilitat i d'incompatibilitat que els afectin.

5. El Parlament s'ha de constituir en el termini màxim de trenta dies després de la celebració de les eleccions.

Article 42. Elegibles

Poden ser elegits diputats del Parlament els ciutadans espanyols residents a les Illes Balears i inscrits en el cens electoral d'aquestes, sempre que siguin majors d'edat i es trobin en exercici ple dels seus drets civils i polítics.

Article 43. Electors

Són electors tots els ciutadans espanyols majors d'edat que figurin en el cens electoral de les Illes Balears.

Article 44. Estatut dels diputats

1. Els diputats del Parlament de les Illes Balears no estan vinculats per cap mandat imperatiu i gaudeixen, encara que sigui després d'haver cessat en el mandat, d'inviolabilitat per les opinions manifestades i pels vots emesos en l'exercici del seu càrrec. Durant el seu mandat no poden ser detinguts ni retinguts, llevat del cas de delictes flagrants; en tot cas, pertoca de decidir-ne la inculpció, l'empresonament, el processament i el judici al Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears. Fora de l'àmbit territorial de la comunitat autònoma, la responsabilitat penal els és exigible en els mateixos termes davant la Sala Penal del Tribunal Suprem.

2. El vot dels diputats és personal i indelegable.

Article 45. Organització i funcionament

1. El Parlament té un president, una mesa i una diputació permanent. El Reglament en regula la composició i les regles d'elecció.

2. El Parlament funciona en ple i en comissions. Les comissions permanents poden elaborar i aprovar lleis per delegació expressa del Ple, sens perjudici de la facultat d'aquest òrgan per reclamar-ne el debat i l'aprovació en qualsevol moment del procés legislatiu. Queden exceptuades d'aquesta delegació les lleis de bases i els pressuposts de la Comunitat Autònoma.

3. El Parlament pot crear comissions especials d'investigació.

4. El Parlament es reuneix durant vuit mesos l'any en dos períodes de sessions compresos entre setembre i desembre, el primer, i entre febrer i juny, el segon.

El Parlament es reuneix en sessió extraordinària, a petició del Govern o per acord de la Diputació Permanent o del Ple, a proposta d'una cinquena part

dels diputats. La sessió extraordinària acaba quan s'ha exhaurit l'ordre del dia determinat pel qual havia estat convocada.

5. Els acords, tant en el Ple com en les comissions, perquè siguin vàlids, han de ser adoptats en sessions convocades reglamentàriament, amb l'assistència de la majoria dels components i per aprovació de la majoria dels presents, excepte en aquells casos en què la llei o el reglament n'exigeixin un quòrum més elevat.

6. El Parlament ha d'establir el seu propi reglament, que ha de regular els períodes, el règim i el lloc de les sessions, la formació de grups parlamentaris i la intervenció d'aquests grups en el procés legislatiu, les funcions de la Junta de Portaveus i altres qüestions necessàries o pertinents per al bon funcionament del Parlament.

L'aprovació i la reforma del Reglament requereixen la majoria absoluta dels components del Parlament.

Article 46. Diputació Permanent

1. El Parlament ha d'elegir una diputació permanent, en la qual han d'estar representats tots els grups parlamentaris, en proporció a la importància numèrica respectiva. La presideix el president del Parlament.

2. La Diputació Permanent té per funció vetllar pel poder del Parlament quan aquest no està reunit, ha estat dissolt o n'ha expirat el mandat. En aquests dos casos darrers, ha de continuar exercint les seves funcions fins que no es constitueixi el nou Parlament, al qual ha de retre comptes de la gestió realitzada.

Article 47. Iniciativa de la potestat legislativa

1. La iniciativa per a l'exercici de la potestat legislativa pertoca als diputats i al Govern de les Illes.

2. Els consells insulars poden sol·licitar al Govern l'adopció d'un projecte de llei o remetre a la Mesa del Parlament una proposició de llei i delegar davant aquesta cambra un màxim de tres membres encarregats de defensar-la.

3. La iniciativa popular s'ha d'exercir en la forma i en les condicions que la llei estableixi.

Article 48. Potestat legislativa

1. El Parlament, mitjançant l'elaboració de lleis, exerceix la potestat legislativa. El Parlament pot delegar en el Govern de la Comunitat Autònoma la potestat de dictar normes amb rang de llei, en els mateixos termes i supòsits de delegació prevists en la Constitució. No pot ser objecte de delegació l'aprovació de les lleis que necessiten, per ser aprovades, una majoria especial.

2. Les lleis del Parlament són promulgades en nom del rei pel president de la Comunitat Autònoma, el qual n'ordena la publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*, en el termini dels quinze dies següents d'haver-se aprovat,

§1

com també en el *Butlletí Oficial de l'Estat*. A l'efecte de l'entrada en vigor, regeix la data de publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*. La versió oficial castellana és la que trameta la Presidència de la Comunitat Autònoma.

Article 49. Decrets llei

1. En cas de necessitat extraordinària i urgent, el Consell de Govern pot dictar mesures legislatives provisionals en forma de decrets llei, que no poden afectar els drets establerts en aquest Estatut, les matèries objecte de lleis de desplegament bàsic de l'Estatut d'autonomia, els pressuposts generals de la Comunitat Autònoma, la reforma de l'Estatut, el règim electoral ni l'ordenament de les institucions bàsiques de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

2. Els decrets llei queden derogats si en el termini improrrogable dels trenta dies subsegüents d'haver-se promulgat no són validats expressament pel Parlament després d'un debat i d'una votació de totalitat.

Durant el termini establert en el paràgraf anterior, el Parlament pot acordar la tramitació dels decrets llei com a projectes de llei pel procediment d'urgència.

Article 50. Funcions

Correspon també al Parlament:

1. Designar, en aplicació del criteri de representació proporcional, el senador o els senadors que han de representar la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en el Senat, d'acord amb el que estableix l'article 69.5 de la Constitució. Els designats cessen en el càrrec en els casos previstos en l'ordenament jurídic i, en tot cas, en acabar la legislatura del Parlament de les Illes Balears en la qual han estat designats, una vegada que prenguin possessió els nous senadors. En el supòsit de dissolució del Senat, el Parlament de les Illes Balears ha de lliurar les credencials de la designació dels mateixos senadors, que han de continuar el mandat fins que acabi la legislatura del Parlament i siguin designats els nous senadors. El senador o els senadors designats pel Parlament de les Illes Balears han de comparèixer davant la comissió parlamentària pertinent a iniciativa pròpia o a requeriment d'un grup parlamentari o d'una cinquena part dels diputats per informar de la seva activitat en el Senat, en els termes que estableix el Reglament del Parlament de les Illes Balears.
2. Remetre proposicions de llei a la Mesa del Congrés dels Diputats i nomenar un màxim de tres diputats encarregats de defensar-les, d'acord amb el que permet l'article 87.2 de la Constitució.
3. Sol·licitar al Govern de l'Estat l'adopció d'un projecte de llei.

4. Interposar el recurs d'inconstitucionalitat davant el Tribunal Constitucional en els casos que preveu la legislació vigent.
5. Fixar les previsions d'ordre polític, social i econòmic que, d'acord amb el que disposa l'apartat 2 de l'article 131 de la Constitució, s'hagin d'adoptar per elaborar projectes de planificació.
6. Aprovar i decidir transferències o delegacions de competències a favor dels consells insulars i d'altres ens locals de la comunitat autònoma.
7. Examinar i aprovar els comptes de la Comunitat Autònoma, sens perjudici del control que pugui correspondre a altres organismes de l'Estat o de la Comunitat Autònoma.
8. Exercir qualssevol altres competències que li atribueixin aquest Estatut, les lleis de l'Estat i les del Parlament mateix.

Article 51. Sindicatura de Greuges

El Parlament, mitjançant una llei, ha de crear la institució de la Sindicatura de Greuges per defensar les llibertats i els drets fonamentals dels ciutadans, i també per supervisar i investigar les activitats de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. El síndic és elegit pel Parlament, per la majoria favorable de les tres cinquenes parts dels diputats de la cambra. El síndic actua com a alt comissionat del Parlament i li ha de retre comptes de la seva activitat. El síndic coordina la seva actuació amb el Defensor del Poble.

Article 52. Causes d'acabament de la legislatura

La legislatura finalitza per expiració del mandat en complir-se quatre anys de la data de les eleccions. Pot finalitzar també, anticipadament, si no té lloc la investidura del president de les Illes Balears. Acaba de manera anticipada per dissolució acordada pel president del Govern de les Illes Balears.

Article 53. Comissió General de Consells Insulars

Es crea en el si del Parlament la Comissió General de Consells Insulars, de composició paritària Parlament-consells insulars. Aquesta Comissió ha d'elaborar el seu propi reglament, que ha de ser aprovat per les dues terceres parts dels seus membres i que n'ha de regular la composició, l'organització i les funcions.

CAPÍTOL II EL PRESIDENT

Article 54. Elecció del president de les Illes Balears

1. El president de les Illes Balears és elegit pel Parlament d'entre els seus membres i és nomenat pel rei.

§1

2. El candidat proposat ha de presentar al Parlament el programa polític del Govern que pretengui formar i, amb un debat previ, n'ha de sol·licitar la confiança.

3. Si el Parlament, pel vot de la majoria absoluta dels seus membres, atorga la confiança al candidat, és nomenat president, d'acord amb el que preveu l'apartat 1 d'aquest mateix article.

Si no s'aconsegueix aquesta majoria, la mateixa proposta s'ha de sotmetre a nova votació quaranta-vuit hores després de l'anterior i la confiança és atorgada per majoria simple.

4. Si en aquestes votacions no s'atorga la confiança del Parlament, se n'han de tramitar propostes successives en la forma prevista en els apartats anteriors.

5. En el cas que hagin transcorregut seixanta dies a partir de la primera votació per a la investidura i cap candidat no hagi obtingut la confiança del Parlament, aquest queda dissolt i s'han de convocar noves eleccions.

Article 55. Dissolució del Parlament

1. El president del Govern, amb la deliberació prèvia del Consell de Govern de les Illes Balears i sota la seva exclusiva responsabilitat, pot acordar la dissolució del Parlament de les Illes Balears amb anticipació al termini natural de la legislatura.

2. La dissolució s'ha d'acordar per decret, en el qual s'han de convocar al seu torn eleccions i s'hi han d'indicar els requisits exigits en la legislació electoral aplicable.

3. El Parlament de les Illes Balears no es pot dissoldre quan estigui en tràmit una moció de censura.

4. No es pot fer cap nova dissolució abans que hagi transcorregut un any des de l'anterior, excepte en el que disposa l'article 54.5 d'aquest Estatut.

Article 56. Funcions del president

1. El president de les Illes Balears nomena i separa els membres que han de formar el Govern, en dirigeix i coordina l'acció i exerceix la més alta representació de la Comunitat Autònoma, i també l'ordinària de l'Estat a les Illes Balears.

2. El president pot delegar temporalment funcions executives i de coordinació en algun dels membres del Govern.

3. El president, amb la deliberació prèvia del Consell de Govern, pot plantejar davant el Parlament la qüestió de confiança sobre el seu programa o sobre una declaració de política general. La confiança es considera atorgada quan hi vota a favor la majoria simple.

Si el Parlament li nega la confiança, el president ha de presentar la dimissió davant el Parlament, el president del qual ha de convocar, en el termini màxim de quinze dies, la sessió plenària per elegir un nou president de la Comunitat

Autònoma, d'acord amb el procediment que preveu l'article 54 d'aquest Estatut.

4. El president és políticament responsable davant el Parlament, el qual pot exigir la responsabilitat del Govern de les Illes Balears mitjançant l'adopció, per majoria absoluta, de la moció de censura. Aquesta ha de ser proposada, com a mínim, per un quinze per cent dels diputats i ha d'incloure un candidat a la Presidència.

5. Si la moció de censura no s'aprova, els que l'han signada no en poden presentar cap altra durant el mateix període de sessions. Si s'aprova, el president i el seu Govern cessen en les seves funcions, i el candidat que s'hi ha inclòs és nomenat president pel rei.

6. El president del Govern, havent-ho considerat el Consell de Govern i sota la seva responsabilitat exclusiva, pot dissoldre anticipadament el Parlament. El decret de dissolució ha de fixar la data de les eleccions.

7. La responsabilitat penal del president és exigible en els mateixos termes que s'assenyalen per als diputats del Parlament de les Illes Balears.

8. Una llei del Parlament, aprovada per majoria absoluta, ha de determinar la forma d'elecció del president, el seu estatut personal i les altres atribucions que li són pròpies.

9. En cas d'absència o malaltia del president, exerceix la representació de les Illes Balears el president del Parlament, sens perjudici que interinament presideixi el Govern un dels seus membres designat pel president.

10. El president no pot exercir cap altre càrrec públic en l'àmbit de les Illes Balears.

CAPÍTOL III EL GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Article 57. El Govern i la seva seu

1. El Govern de les Illes Balears és l'òrgan col·legiat que exerceix funcions executives i administratives i dirigeix la política general.

2. El Govern està format pel president, els vicepresidents, si escau, i els consellers.

3. Una llei del Parlament, aprovada per majoria absoluta, ha d'establir l'organització del Govern i les atribucions i l'estatut personal de cada un dels seus components.

4. El Govern respon políticament de manera solidària davant el Parlament, sens perjudici de la responsabilitat directa de cada un dels seus membres per la seva gestió.

5. La responsabilitat penal dels membres del Govern és exigible en els mateixos termes que s'estableixin per als diputats del Parlament.

§1

6. La seu del Govern és la ciutat de Palma, però, amb una convocatòria prèvia, es pot reunir en qualsevol altre lloc del territori de la comunitat autònoma.

7. Només en l'exercici de les seves competències, el Govern pot establir organismes, serveis i dependències en qualsevol de les illes, d'acord amb el que estableix aquest Estatut.

8. El Govern cessa:

- a) Després de la celebració d'eleccions al Parlament.
- b) Per dimissió, incapacitat o defunció del seu president.
- c) Per pèrdua de la confiança del Parlament o per l'adopció d'una moció de censura.

El Govern cessant continua en funcions fins a la presa de possessió del nou Govern.

Article 58. Competències del Govern

1. Correspon al Govern de les Illes Balears l'exercici de les competències de la Comunitat Autònoma a què es refereix el títol III d'aquest Estatut, exceptuant les que són pròpies dels consells insulars o els hagin estat transferides, sens perjudici de les competències legislatives que corresponen al Parlament de les Illes Balears.

2. El Govern té la potestat reglamentària en les seves competències i elabora els pressuposts de la Comunitat Autònoma, sens perjudici de l'examen, l'esmena i l'aprovació d'aquests pressuposts pel Parlament. Se li poden atribuir altres facultats d'acord amb la llei.

3. En les competències que, d'acord amb aquest Estatut, els consells insulars hagin assumit com a pròpies, el Govern de les Illes Balears pot establir els principis generals sobre la matèria, garantint l'exercici de la potestat reglamentària dels consells insulars.

Article 59. Presentació de recursos

El Govern pot interposar el recurs d'inconstitucionalitat, suscitar conflictes de competència i personar-se davant el Tribunal Constitucional en els supòsits i els termes prevists en la Constitució i en la Llei orgànica del Tribunal Constitucional.

Article 60. Publicació dels actes del Govern

Totes les normes, les disposicions i els actes emanats del Govern i de l'Administració de la Comunitat Autònoma que ho requereixin s'han de publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

CAPÍTOL IV ELS CONSELLS INSULARS

Article 61. Els consells insulars

1. Els consells insulars són les institucions de govern de cada una de les illes i exerceixen el govern, l'administració i la representació de les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, i també de les illes que hi són adjacents.

2. Els consells insulars gaudeixen d'autonomia en la gestió dels seus interessos d'acord amb la Constitució, aquest Estatut i el que estableixen les lleis del Parlament.

3. Els consells insulars també són institucions de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Article 62. Organització

Els consells insulars estableixen la seva organització d'acord amb la Constitució i amb aquest Estatut. Una llei del Parlament n'ha de regular l'organització.

Article 63. Òrgans

1. Els òrgans necessaris dels consells insulars de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa són: el ple, el president i el consell executiu. En els termes fixats per la Llei de consells insulars, cada consell insular pot crear òrgans complementaris dels anteriors.

2. En el cas del Consell Insular de Formentera, que està integrat pels regidors de l'Ajuntament de Formentera, no és preceptiva l'existència del consell executiu. La Llei de consells insulars o una llei específica pot establir, si escau, singularitats de règim jurídic i d'organització pròpies per al Consell Insular de Formentera.

Article 64. Composició i règim electoral

1. Cada un dels consells insulars de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa està integrat pels consellers elegits en les circumscripcions respectives, per sufragi universal, igual, lliure, directe i secret, mitjançant un sistema de representació proporcional, respectant el règim electoral general.

2. La durada del mandat dels consellers és de quatre anys.

3. El càrrec de membre del consell insular és incompatible amb els càrrecs de president de les Illes Balears, de president del Parlament, de membre del Govern i de senador de la Comunitat Autònoma.

La incompatibilitat subsisteix en el cas de cessament, per qualsevol causa, en l'exercici dels càrrecs incompatibles.

§1

En el consell insular que els correspongui, els membres incompatibles han de ser substituïts per aquells candidats que ocupin el lloc següent al del darrer elegit en les llistes electorals corresponents.

4. Una llei del Parlament ha de regular el nombre de membres que han d'integrar cada consell insular, i també les causes d'inelegibilitat i d'incompatibilitat que els afectin.

5. Cada un dels consells insulars s'ha de constituir en el termini màxim de 45 dies des que s'hagin celebrat les eleccions.

Article 65. El ple

1. El ple del consell insular exerceix la iniciativa legislativa davant el Parlament de les Illes Balears, la funció normativa, aprova els pressuposts del consell insular, controla l'acció de govern del consell executiu, elegeix el president i en disposa el cessament i exerceix totes les funcions que li atorguen aquest Estatut, les lleis del Parlament de les Illes Balears i les pròpies normes aprovades pel consell insular.

2. El ple del consell insular es regeix pel reglament orgànic de funcionament, que ha d'assegurar la periodicitat i el caràcter públic de les sessions i la transparència dels acords.

3. El reglament orgànic del consell insular estableix la formació de grups polítics, la participació d'aquests grups en el procés d'elaboració de normativa, la funció de la junta de portaveus i altres qüestions necessàries per al bon funcionament de la institució.

4. Els consellers del consell insular tenen accés a tota la informació generada per la institució i gaudeixen de les prerrogatives que estableix el reglament orgànic del consell insular.

5. El ple exerceix el control i la fiscalització de l'acció del president i del consell executiu, mitjançant la moció de censura al president, la votació sobre la qüestió de confiança que aquest plantegi i els debats, les preguntes, les interpel·lacions i les mocions sobre la seva actuació i altres que s'estableixin.

Article 66. El president

1. El president del consell insular és elegit pel ple entre els seus membres. El candidat proposat ha de presentar al ple el seu programa de govern i n'ha de demanar la confiança, l'atorgament de la qual requereix majoria absoluta en primera votació i majoria simple en segona. El mateix quòrum es requereix en les successives propostes de president que es puguin presentar.

2. El president del consell insular dirigeix el govern i l'administració insulars, designa i separa lliurement la resta dels membres del consell executiu, en coordina l'acció i és políticament responsable davant el ple.

3. L'aprovació d'una moció de censura al president del consell insular o la denegació d'una qüestió de confiança que aquest plantegi es regeixen pel que

disposa la legislació electoral general, amb la particularitat que el president pot plantejar la qüestió de confiança sobre el seu programa en conjunt, sobre una declaració de política general o sobre l'aprovació de qualsevol assumpte o actuació de rellevància política.

Article 67. El consell executiu

1. El consell executiu està integrat pel president del consell insular, els vicepresidents, si escau, i els consellers executius.

2. Els consellers executius dirigeixen, sota la direcció superior del president del consell insular, els sectors d'activitat administrativa corresponents al departament que encapçalen. La Llei de consells insulars i el reglament orgànic determinen l'estructura interna bàsica dels departaments i les atribucions dels seus òrgans.

3. Sens perjudici de les atribucions conferides a altres òrgans de govern, correspon al consell executiu l'exercici de la funció executiva en relació amb les competències del consell insular.

4. La Llei de consells insulars estableix l'estatut personal i les incompatibilitats dels membres del consell executiu.

Article 68. Funcionament i règim jurídic

La Llei de consells insulars, aprovada amb el vot favorable de dos terços dels diputats del Parlament de les Illes Balears, i en el cas del Consell Insular de Formentera una llei específica, si escau, determinen les regles de funcionament i el règim jurídic de l'actuació dels consells insulars i dels seus òrgans, i també el règim de les seves funcions i competències, respectant la legislació bàsica de l'Estat.

Article 69. Clàusula de tancament

Les competències no atribuïdes expressament com a pròpies als consells insulars en aquest Estatut d'autonomia corresponen al Govern de les Illes Balears. En cap cas no són susceptibles de transferència les que, per la seva pròpia naturalesa, tenen un caràcter suprainsular, incideixen sobre l'ordenació i la planificació de l'activitat econòmica general en l'àmbit autonòmic o les competències l'exercici de les quals exigeix l'obligació de vetllar per l'equilibri o la cohesió territorial entre les diferents illes.

Article 70. Competències pròpies

Són competències pròpies dels consells insulars, a més de les que els s'assignen atribuïdes per la legislació estatal, les matèries següents:

1. Urbanisme i habitabilitat.
2. Règim local.
3. Informació turística. Ordenació i promoció turística.

§1

4. Serveis socials i assistència social. Desenvolupament comunitari i integració. Política de protecció i atenció a les persones dependents. Complements de la seguretat social no contributiva. Voluntariat social. Polítiques d'atenció a les persones i als col·lectius en situació de pobresa o necessitat social.
5. Inspecció tècnica de vehicles.
6. Patrimoni monumental, cultural, històric, artístic, arquitectònic, arqueològic i paisatgístic en el seu àmbit territorial, i dipòsit legal de llibres.
7. Activitats classificades. Parcs aquàtics. Infraccions i sancions.
8. Tutela, acolliment i adopció de menors.
9. Esport i lleure. Foment i promoció de les activitats esportives i de lleure.
10. Transports terrestres.
11. Espectacles públics i activitats recreatives.
12. Agricultura, ramaderia i pesca. Qualitat, traçabilitat i condicions dels productes agrícoles i ramaders i dels productes alimentaris que se'n deriven.
13. Ordenació del territori, incloent-hi el litoral.
14. Artesania. Foment de la competitivitat, la capacitat i el desenvolupament de les empreses artesanes. Promoció de productes artesans. Creació de canals de comercialització.
15. Carreteres i camins.
16. Joventut. Disseny i aplicació de polítiques, plans i programes destinats a la joventut.
17. Caça. Regulació, vigilància i aprofitament dels recursos cinegètics.
18. Cultura. Activitats artístiques i culturals. Foment i difusió de la creació i la producció teatral, musical, cinematogràfica i audiovisual, literària, de dansa i d'arts combinades. Promoció i animació sociocultural.
19. Museus, arxius i biblioteques de titularitat autonòmica, en el seu àmbit territorial. Conservatoris de música, serveis de belles arts, hemeroteques i institucions semblants d'àmbit insular.
20. Polítiques de gènere. Conciliació de la vida familiar i laboral. Dona.

Quan entri en vigor aquest Estatut d'autonomia s'han de transferir les competències atribuïdes com a pròpies als consells insulars, mitjançant un decret de traspàs acordat en comissió mixta de transferències.

Article 71. Funció executiva de competències

Els consells insulars, a més de les competències que els són pròpies, poden assumir dins el seu àmbit territorial la funció executiva i la gestió en les matèries següents:

1. Forests i aprofitaments forestals, vies pecuàries i pastures.
2. Recursos i aprofitaments hidràulics, canals i regadius, règim general d'aigües. Aigües minerals, termals i subterrànies.
3. Obres públiques.
4. Estadístiques d'interès insular.
5. Vigilància i protecció dels seus edificis i instal·lacions.
6. Fires insulars.
7. Sanitat.
8. Ensenyament.
9. Cooperatives i cambres.
10. Planificació i desenvolupament econòmics dins el territori de cada una de les illes, d'acord amb les bases i amb l'ordenació general de l'economia de l'Estat i de la Comunitat Autònoma.
11. Contractes i concessions administratives respecte de les matèries la gestió de les quals els correspongui dins el seu territori.

I, en general, qualssevol altres que, dins l'àmbit territorial propi, corresponguin als interessos respectius, d'acord amb les transferències o delegacions que s'estableixin amb aquesta finalitat.

Una llei del Parlament ha d'establir el procediment de transferència o delegació de competències als consells insulars.

Article 72. Potestat reglamentària

1. En les competències que són atribuïdes com a pròpies als consells insulars, aquests exerceixen la potestat reglamentària.
2. La coordinació de l'activitat dels consells insulars en tot allò que pugui afectar els interessos de la Comunitat Autònoma correspon al Govern.
3. No obstant el que estableix el paràgraf anterior, quan es tracta de la coordinació de l'activitat que exerceixen els consells insulars en les competències que tenen atribuïdes com a pròpies, s'ha de comptar necessàriament amb la seva participació.

Article 73. Activitat de foment i fixació de polítiques pròpies dels consells insulars

Corresponen als consells insulars, en les matèries que aquest Estatut els atribueix competència pròpia, l'exercici de l'activitat de foment, sens perjudici de l'activitat que correspon a la Comunitat Autònoma, i la fixació de polítiques pròpies o, quan així ho decideixin, la fixació de polítiques comunes amb altres consells insulars i amb altres illes, comunitats o amb l'Estat d'acord amb el Govern de les Illes Balears.

§1

Article 74. Conferència de Presidents

1. La Conferència de Presidents, integrada pel president de les Illes Balears i pels presidents dels consells insulars de Mallorca, de Menorca, d'Eivissa i de Formentera, s'ha de constituir, d'acord amb els principis de cooperació, col·laboració i lleialtat institucional, com a marc general i permanent de relació, deliberació, participació, formulació de propostes, presa d'acords i intercanvi d'informació entre el Govern de les Illes Balears i els consells insulars de cada una de les illes en les matèries d'interès comú.

2. La mateixa Conferència de Presidents ha d'adoptar el seu reglament intern i de funcionament.

CAPÍTOL V ELS MUNICIPIS I ALTRES ENTITATS LOCALS DE LES ILLES BALEARS

Article 75. Els municipis

1. El municipi és l'entitat local bàsica de l'organització territorial de les Illes Balears i l'instrument fonamental per a la participació de la comunitat local en els afers públics.

2. El govern i l'administració municipal corresponen a l'ajuntament format per l'alcalde, els regidors i els altres membres que, si escau, estableixin les lleis.

3. Els regidors són elegits pels veïns del municipi mitjançant sufragi universal, igual, lliure, directe i secret.

4. Aquest Estatut garanteix als municipis l'autonomia per a l'exercici de les seves competències pròpies, sota la seva responsabilitat i en defensa dels interessos de la col·lectivitat que representen.

En l'exercici de les competències pròpies, els municipis estan subjectes al control de constitucionalitat i legalitat.

Els municipis tenen en l'àmbit d'aquest Estatut i de les lleis llibertat plena per a l'exercici de la seva iniciativa en qualsevol matèria que no estigui exclosa de la seva competència o atribuïda en exclusiva a una altra administració o autoritat.

5. A més de les competències derivades de la legislació bàsica de l'Estat i de la legislació sectorial, correspon als municipis l'exercici de les que puguin ser delegades per l'Estat, per la Comunitat Autònoma, pels consells insulars i per altres administracions. La delegació de competències als municipis ha d'anar acompanyada dels mitjans econòmics, personals i materials adequats i suficients.

6. Així mateix, els ajuntaments de les Illes Balears, en qualitat d'institucions de govern dels municipis illencs, poden assumir dins el seu àmbit territorial la funció executiva i la gestió de les competències pròpies dels

consells insulars o de les que els hagin estat prèviament transferides. Per fer efectiva aquesta transferència, que ha d'anar acompanyada dels mitjans econòmics, personals i materials adequats i suficients, es requereix l'acord del ple de l'ajuntament sol·licitant i del ple del consell insular respectiu. Una vegada acordada la transferència pel consell insular, que ha de contenir el detall dels mitjans econòmics, personals i materials que corresponguin, s'ha de comunicar l'acord plenari a l'ajuntament sol·licitant que, mitjançant acord plenari, l'ha d'acceptar o rebutjar.

7. Els municipis tenen dret a associar-se amb altres i a cooperar entre si i amb altres ens públics per exercir les seves competències i per complir tasques d'interès comú. A aquests efectes tenen capacitat per constituir mancomunitats, consorcis i associacions.

8. El Parlament de les Illes Balears, en el marc de la legislació bàsica de l'Estat, ha d'aprovar una llei de règim local per a les Illes Balears que ha de tenir en compte necessàriament les diferents característiques demogràfiques, geogràfiques, organitzatives, de dimensió i capacitat de gestió que tenen els municipis, i també les competències de cooperació local assumides pels consells insulars.

9. Els municipis de les Illes Balears han de disposar de recursos suficients per exercir les funcions que els atribueix la legislació, els quals han de ser garantits per l'Administració de l'Estat, l'autonòmica i la insular. En aquest sentit, els municipis tenen capacitat de regular les finances pròpies en el marc de la llei i gaudeixen d'autonomia pressupostària. Per vetllar per l'equilibri territorial s'ha de crear un fons de cooperació local, els criteris de distribució del qual han d'atendre les característiques socioeconòmiques i territorials dels municipis. Per garantir-ne la suficiència financera, aquest fons ha de ser de caràcter incondicionat, sens perjudici dels convenis de col·laboració que, amb caràcter voluntari, es poden fer amb càrrec a aquest fons.

10. El municipi de Palma ha de disposar d'una llei de capitalitat especial establerta pel Parlament de les Illes Balears. L'Ajuntament de Palma té iniciativa per proposar la modificació d'aquest règim especial i, d'acord amb les lleis i el Reglament del Parlament, ha de participar en l'elaboració dels projectes de llei que incideixen en aquest règim especial i ha de ser consultat en la tramitació parlamentària d'altres iniciatives legislatives sobre el seu règim especial.

CAPÍTOL VI ELS ÒRGANS DE CONSULTA I ASSESSORAMENT

Article 76. Consell Consultiu de les Illes Balears

1. El Consell Consultiu de les Illes Balears és l'òrgan superior de consulta de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

§1

2. El Consell Consultiu està integrat com a màxim per deu juristes de prestigi reconegut, dues cinquenes parts dels quals han de ser elegits pel Parlament mitjançant el vot favorable de tres cinquenes parts dels diputats, i les altres tres cinquenes parts dels membres han de ser elegits pel Govern.

3. Una llei del Parlament n'ha de regular el nombre, l'organització i el funcionament.

Article 77. Consell Audiovisual de les Illes Balears

El Consell Audiovisual de les Illes Balears es configura com una entitat pública independent, la missió de la qual és vetllar en els mitjans de comunicació social de titularitat pública pel compliment dels principis rectors del model audiovisual, concretament: promoure les condicions per garantir la informació veraç, objectiva i neutral, i promoure la societat de la informació; garantir l'accés dels grups polítics i socials representatius als mitjans de comunicació social; fomentar el pluralisme lingüístic en els mitjans de comunicació; fer que es compleixin els principis que inspiren el model lingüístic de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, i garantir i afavorir l'accés de les persones amb discapacitat auditiva o visual als mitjans de comunicació social i a les noves tecnologies.

Els membres del Consell Audiovisual són nomenats pel Parlament de les Illes Balears mitjançant el vot favorable de tres cinquenes parts dels seus membres. La composició i les funcions concretes han de ser desplegadas per una llei del Parlament.

Article 78. Consell Econòmic i Social

1. El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears és l'òrgan col·legiat de participació, estudi, deliberació, assessorament i proposta en matèria econòmica i social.

2. Una llei del Parlament n'ha de regular la composició, la designació dels membres, l'organització i les funcions.

CAPÍTOL VII L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

Article 79. L'Administració pròpia

Corresponen a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la creació i l'organització d'una administració pròpia, en el marc dels principis generals i de les normes bàsiques de la legislació de l'Estat i d'aquest Estatut.

Article 80. Execució de les funcions administratives

1. L'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears exerceix les seves funcions mitjançant els ens i els organismes que depenen del Govern de les Illes Balears i dels consells insulars i a través dels municipis.
2. El Govern de les Illes Balears pot exercir la gestió ordinària de les seves competències a través dels consells insulars i dels ajuntaments.

CAPÍTOL VIII
EL CONTROL DELS PODERS
DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

Article 81. Control jurisdiccional

1. Les lleis del Parlament de la Comunitat Autònoma estan únicament subjectes al control de constitucionalitat exercit pel Tribunal Constitucional.
2. Contra els actes, els acords i les normes reglamentàries emanades dels òrgans executius i administratius de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears es pot interposar un recurs davant la jurisdicció contenciosa administrativa.

Article 82. Sindicatura de Comptes

1. Sens perjudici de les competències que corresponen al Tribunal de Comptes, la Sindicatura de Comptes és l'òrgan al qual correspon la fiscalització externa de l'activitat econòmica, financera i comptable del sector públic de les Illes Balears.
2. La Sindicatura de Comptes està formada per tres síndics, elegits pel Parlament per majoria de tres cinquenes parts dels diputats.
3. Una llei del Parlament n'ha de regular el funcionament i l'organització.

CAPÍTOL IX
EL RÈGIM JURÍDIC
DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

Article 83. Àmbit territorial

Les competències establertes en aquest Estatut es consideren referides a l'àmbit territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Article 84. Potestat legislativa i funció executiva de les competències exclusives

1. Sobre les matèries que són de competència exclusiva de la Comunitat Autònoma, correspon al Parlament de les Illes Balears la potestat legislativa,

§1

segons els termes prevists en aquest Estatut, sens perjudici de les competències atribuïdes a l'Estat en la Constitució.

2. Corresponen al Govern de la Comunitat Autònoma i als consells insulars la funció executiva, incloses la potestat reglamentària i la inspecció, i l'actuació de foment de les competències que els són pròpies.

Article 85. Desenvolupament legislatiu i funció executiva

1. Pel que fa a les competències previstes en l'article 31, corresponen a la Comunitat Autònoma el desenvolupament legislatiu i l'execució de la legislació bàsica de l'Estat.

2. Quant a les competències especificades en l'article 32, la potestat executiva de la Comunitat Autònoma pot anar acompanyada de la potestat reglamentària quan sigui necessària per a l'execució de la normativa de l'Estat.

3. Els consells insulars, a més de les competències que els corresponen d'acord amb el que preveu aquest Estatut, tenen les facultats de gestió i execució dins el seu propi territori de les decisions del Govern de les Illes Balears quan pertorqui.

Article 86. Activitat de foment

Correspon al Govern de les Illes Balears, en les matèries de la seva competència, l'exercici de l'activitat de foment, sens perjudici de l'activitat que correspon a l'Estat.

Article 87. Dret propi

1. En matèries de competència exclusiva de la Comunitat Autònoma, el dret propi de les Illes Balears és aplicable al seu territori preferentment a qualsevol altre, segons els termes prevists en aquest Estatut.

2. En la determinació de les fonts del dret civil de les Illes Balears s'han de respectar les normes que s'hi estableixen.

3. En tot allò que no estigui regulat pel dret propi de les Illes Balears és d'aplicació supletòria el dret de l'Estat.

TÍTOL V DELS MITJANS DE COMUNICACIÓ SOCIAL

Article 88. Dret a la informació

1. Els poders públics de les Illes Balears han de vetllar, mitjançant el que disposa aquest títol, pel respecte a les llibertats i als drets reconeguts en l'article 20 de la Constitució, especialment els referits a la llibertat d'expressió i al dret a una informació independent, veraç i plural.

2. Tots els mitjans de comunicació balears, públics i privats, estan subjectes als valors constitucionals i estatutaris.

Article 89. Publicitat institucional

Una llei del Parlament de les Illes Balears ha de regular la publicitat institucional en les seves diverses formes.

Article 90. Mitjans públics de comunicació

1. Les institucions de les Illes Balears han de garantir la imparcialitat, la pluralitat i la veracitat informativa dels mitjans públics de comunicació.
2. Els mitjans públics de comunicació han de vetllar pel compliment del model lingüístic previst en l'Estatut d'autonomia.
3. Els mitjans públics de comunicació han d'orientar la seva activitat a la promoció de la cultura de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.
4. Es garanteix el dret d'accés als mitjans públics de comunicació de les associacions, organitzacions i institucions representatives de la diversitat política, social i cultural de les Illes Balears, tot respectant el pluralisme de la societat.

Article 91. Control parlamentari

1. Una llei del Parlament ha de regular l'Ens Públic de Radiotelevisió de les Illes Balears.
2. Correspon al Parlament de les Illes Balears el control de la radiotelevisió pública de les Illes Balears mitjançant una comissió parlamentària.
3. El director general o el màxim òrgan de direcció, responsable de la gestió dels mitjans de comunicació audiovisual de titularitat pública a les Illes Balears, és elegit pels membres electes de les institucions representatives corresponents al seu àmbit territorial.

Article 92. Protecció dels drets en els mitjans audiovisuals

Correspon al Consell Audiovisual de les Illes Balears vetllar pel respecte dels drets, les llibertats i els valors constitucionals i estatutaris en els³ mitjans de comunicació audiovisual, en els termes establerts en l'article 77.

TÍTOL VI DEL PODER JUDICIAL A LES ILLES BALEARS

Article 93. El Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears

El Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears és l'òrgan jurisdiccional en el qual culmina l'organització judicial de les Illes Balears en el seu àmbit

³ En la versió castellana de l'Estatut (§2) figuren els termes *de los*, tot i que en el títol d'aquest article s'indica *en los*.

§1

territorial corresponent i davant el qual s'exhaureixen les instàncies processals successives, en els termes i en les condicions que estableixen la Llei orgànica del poder judicial i les altres lleis processals, sens perjudici de les competències del Tribunal Suprem.

Article 94. Competències

1. La competència dels òrgans jurisdiccionals de les Illes s'estén, en tot cas:

- a) En l'ordre civil, a totes les instàncies i a tots els graus, els recursos de cassació i revisió inclosos, en matèria de dret civil propi de les Illes Balears.
- b) En l'ordre contenciós administratiu, als recursos que s'interposin contra els actes i les disposicions de les administracions públiques, en els termes que estableix la Llei orgànica del poder judicial.
- c) En els ordres penal i social, a totes les instàncies i a tots els graus, a excepció dels recursos de cassació i revisió.
- d) A les qüestions de competència entre òrgans jurisdiccionals a les Illes Balears.
- e) Als recursos sobre qualificació de documents que hagin de tenir accés als registres de la propietat, mercantil o de béns mobles de les Illes Balears, sempre que aquests recursos es fonamentin en la infracció de les normes emanades dels òrgans de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

2. En les matèries restants cal atènyer-se al que disposa la Llei orgànica del poder judicial.

Article 95. El president del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears

1. El president del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears és nomenat pel rei a proposta del Consell General del Poder Judicial. El president de la Comunitat Autònoma ha d'ordenar la publicació d'aquest nomenament en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

2. El nomenament de magistrats, jutges, fiscals i secretaris que hagin de prestar serveis a les Illes Balears s'ha d'efectuar en la forma prevista en la Llei orgànica del poder judicial, a què fa referència l'article 122 de la Constitució.

3. La memòria anual del Tribunal Superior de Justícia ha de ser presentada, pel seu president, davant el Parlament de les Illes Balears.

Article 96. El Consell de Justícia de les Illes Balears

Es crea el Consell de Justícia de les Illes Balears. Una llei del Parlament de les Illes Balears n'ha de determinar l'estructura, la composició, els nomenaments i les funcions, en l'àmbit de les competències de les Illes Balears

en matèria d'administració de justícia, en els termes que estableix aquest Estatut i d'acord amb el que disposa la Llei orgànica del poder judicial. Els membres del Consell de Justícia de les Illes Balears que siguin elegits pel Parlament de les Illes Balears ho han de ser per una majoria de dos terços dels seus membres.

Article 97. Llocs vacants i resolució de concursos i oposicions

1. A instància de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, l'òrgan competent ha de convocar concursos i altres proves de selecció per cobrir els llocs vacants a les Illes Balears de magistrats, jutges, secretaris judicials i la resta de personal al servei de l'Administració de justícia.

2. En la resolució dels concursos i de les oposicions per proveir els llocs de magistrats i jutges és un mèrit preferent l'especialització en el dret civil de les Illes Balears i el coneixement de català.

3. L'organització i el funcionament del Ministeri Fiscal corresponen íntegrament a l'Estat, d'acord amb les lleis generals.

Article 98. Administració de justícia

Pel que fa a administració de justícia, a excepció de la militar, correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears:

1. Exercir totes les facultats que la Llei orgànica del poder judicial reconeix o atribueix al Govern de l'Estat.
2. Participar en la fixació de les demarcacions territorials dels òrgans jurisdiccionals a les Illes Balears i en la localització de la seva capitalitat. La Comunitat Autònoma participa també, d'acord amb la Llei orgànica del poder judicial, en la creació o la transformació del nombre de seccions o jutjats en l'àmbit del seu territori.
3. Proveir de mitjans personals, materials i econòmics l'Administració de justícia.
4. Ordenar els serveis de justícia gratuïta, que es poden prestar directament o en col·laboració amb els col·legis d'advocats i amb els de procuradors.

Article 99. Notaries i registres

1. La Comunitat Autònoma ha de participar en la fixació de les demarcacions corresponents a les notaries i als registres de la propietat, mercantils i de béns mobles radicats en el seu territori.

2. Els notaris, els registradors de la propietat, mercantils i de béns mobles són nomenats per la Comunitat Autònoma de conformitat amb les lleis de l'Estat. Per a la provisió d'aquestes places són mèrits preferents l'especialització en dret civil de les Illes Balears i el coneixement de la llengua catalana. No es pot establir en cap cas l'excepció de naturalesa i veïnatge.

§1

Article 100. Nomenament de magistrats del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears

Les ternes que el Parlament ha de presentar al Consell General del Poder Judicial per al nomenament dels magistrats del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears requereixen una majoria favorable de tres cinquenes parts dels diputats.

TÍTOL VII DE LES RELACIONS INSTITUCIONALS

CAPÍTOL I ACCIÓ EXTERIOR

Article 101. Projectió a l'exterior

1. La Comunitat Autònoma, sens perjudici de les competències de l'Estat sobre relacions internacionals, impulsa la projecció de les Illes Balears a l'exterior i promou els seus interessos en aquest àmbit.

2. La Comunitat Autònoma té capacitat per dur a terme accions amb projecció exterior que es derivin directament de les seves competències, tant de forma directa com a través dels òrgans de l'Administració general de l'Estat.

3. La Comunitat Autònoma pot subscriure acords de col·laboració per promoure els seus interessos en el marc de les competències que té atribuïdes.

Article 102. Convenis internacionals i participació

1. El Govern de l'Estat ha d'informar la Comunitat Autònoma sobre els tractats i els convenis internacionals que pretengui negociar i subscriure quan afectin directament i singularment les seves competències. El Govern de les Illes Balears i el Parlament de les Illes Balears poden adreçar al Govern de l'Estat i a les Corts Generals les observacions que considerin oportunes.

2. La Comunitat Autònoma pot participar en les delegacions espanyoles en els casos en què es negociïn tractats que afectin directament i singularment la Comunitat, en la forma que determini la legislació de l'Estat.

3. La Comunitat Autònoma pot sol·licitar que l'Estat subscrigui tractats i convenis internacionals en les matèries que l'afectin.

4. La Comunitat Autònoma ha d'adoptar les mesures necessàries per executar les obligacions derivades dels tractats i dels convenis internacionals ratificats per Espanya o que vinculin l'Estat, en l'àmbit de les seves competències.

Article 103. Cooperació amb regions d'altres estats

La Comunitat Autònoma pot promoure la cooperació amb regions d'altres estats amb les⁴ quals comparteixi interessos econòmics, socials o culturals.

Article 104. Participació en organitzacions internacionals

La Comunitat Autònoma pot participar en les representacions de l'Estat davant organitzacions internacionals en els casos en què l'activitat d'aquestes organitzacions incideixi en el seu àmbit competencial i afecti matèries del seu interès específic en la forma que determini la legislació de l'Estat.

Article 105. Poblacions estructuralment menys desenvolupades

Els poders públics de les Illes Balears han de vetllar per fomentar la pau, la solidaritat, la tolerància, el respecte dels drets humans i la cooperació per al desenvolupament amb els països i les poblacions estructuralment menys desenvolupats, amb la finalitat última d'eradicar la pobresa. Per aconseguir aquest objectiu han d'establir els programes i acords amb els agents socials de la cooperació i amb les institucions públiques i privades que siguin necessaris per garantir l'efectivitat i l'eficàcia d'aquestes polítiques a les Illes Balears i a l'exterior.

CAPÍTOL II RELACIONS AMB LA UNIÓ EUROPEA

Article 106. Unió Europea

La Comunitat Autònoma ha de participar en els assumptes relacionats amb la Unió Europea que afectin les competències i els interessos de les Illes Balears, en els termes establerts en aquest Estatut d'autonomia, en la Constitució i en la legislació de l'Estat.

Article 107. Delegacions o oficines davant la Unió Europea

La Comunitat Autònoma pot establir delegacions o oficines de representació davant la Unió Europea per millorar l'exercici de les seves competències i promoure adequadament els seus interessos.

Article 108. Informació i participació en tractats

La Comunitat Autònoma ha de ser informada sobre les negociacions relatives als tractats originaris i fundacionals i les seves revisions i modificacions; també hi ha de participar, si escau, formant part de la delegació espanyola, d'acord amb els mecanismes multilaterals interns que s'estableixin a aquest efecte entre l'Estat i les comunitats autònomes.

⁴ En la versió castellana de l'Estatut (§2) figura l'article masculí /os.

§1

Article 109. Dret comunitari

És competència de la Comunitat Autònoma el desenvolupament i l'execució del dret comunitari d'acord amb les seves competències. En el cas que sigui ineludible transposar el dret europeu en les matèries de la seva competència exclusiva per normes estatals, perquè la norma europea tingui un abast superior al de la Comunitat Autònoma, aquesta ha de ser consultada amb caràcter previ d'acord amb els mecanismes interns de coordinació prevists en una llei estatal.

Article 110. Participació i negociació amb la Unió Europea

1. Es reconeix el dret de participació de la Comunitat Autònoma en la formació de la posició negociadora de l'Estat davant la Unió Europea. Aquesta participació s'ha de fer de manera autònoma i específica si l'assumpte afecta exclusivament la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. Si afecta competències exclusives del conjunt de les comunitats autònomes, la participació s'ha d'efectuar en el marc dels procediments multilaterals i de cooperació interna establerts per la llei estatal reguladora d'aquesta matèria.

2. La posició s'ha de tenir especialment en compte per a la formació de la voluntat de l'Estat. En tot cas, el Govern ha d'informar la Comunitat Autònoma sobre la marxa de les negociacions, sigui quina sigui la configuració de la matèria competencial subjacent, exclusiva o concurrent.

Article 111. Participació en la delegació espanyola de la Unió Europea

La Comunitat Autònoma ha de participar en la delegació espanyola en el Consell de Ministres de la Unió Europea i en els grups de treball d'aquest òrgan, en els termes establerts en el sistema general de la participació autonòmica. Aquesta participació es pot acordar de manera directa amb els òrgans competents de l'Administració general de l'Estat en el cas que es vegin afectades especificitats pròpies de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Article 112. Control del principi de subsidiarietat

El Parlament de les Illes Balears pot ser consultat per les Corts Generals en el marc del procés de control del principi de subsidiarietat establert en el dret comunitari.

Article 113. Tribunal de Justícia de la Unió Europea

1. La Comunitat Autònoma intervé en els processos davant el Tribunal de Justícia de la Unió Europea en els termes establerts per la legislació de l'Estat. Hi té accés si així ho estableix la legislació comunitària.

2. En el marc de la legislació vigent en la matèria, la Comunitat Autònoma, en defensa dels seus interessos, pot instar l'Estat i les institucions legítimes a iniciar accions davant el Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

CAPÍTOL III RELACIONS AMB L'ESTAT

Article 114. Relacions amb l'Estat i amb altres comunitats autònomes

Com a garant de l'equilibri interinsular el Govern de les Illes Balears es reserva les relacions amb l'Estat i amb les altres comunitats autònomes, quan aquestes es refereixin a competències autonòmiques en relació amb les quals s'hagin de desenvolupar actuacions considerades d'interès general.

Article 115. Gestió de fons europeus

Correspon a la Comunitat Autònoma la gestió dels fons procedents de la Unió Europea i, en general, dels que es canalitzin a través de programes europeus, excepte aquells les competències dels quals corresponen a l'Estat.

Article 116. Principis de les relacions de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears amb l'Estat

En el marc dels principis constitucionals, les relacions de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears amb l'Estat es fonamenten en els principis de col·laboració, cooperació, solidaritat i lleialtat institucional.

Article 117. Instruments de col·laboració i de relació amb l'Estat

Per als assumptes d'interès específic de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, s'han d'establir els corresponents instruments de col·laboració i de relació amb l'Estat.

Els òrgans de col·laboració s'han de crear d'acord amb els principis establerts en l'article anterior, que constitueix el marc general i permanent de relació entre els governs de les Illes Balears i de l'Estat als efectes següents:

- a) La cooperació, la col·laboració, la coordinació i la informació en l'exercici mutu de les competències pròpies que puguin afectar ambdós governs.
- b) L'establiment de mecanismes d'informació i col·laboració sobre les respectives polítiques públiques i els assumptes d'interès comú.
- c) L'impuls de l'eficàcia, el seguiment i la resolució de conflictes en totes les qüestions d'interès comú.

En els assumptes d'interès general la Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha de participar a través dels procediments o els òrgans multilaterals que es constitueixin.

§1

CAPÍTOL IV RELACIONS AMB LES COMUNITATS AUTÒNOMES

Article 118. Convenis amb altres comunitats autònomes

1. En matèria de prestació i gestió de serveis propis de la Comunitat Autònoma, aquesta pot subscriure convenis amb altres comunitats autònomes. Aquests acords s'han de comunicar a les Corts Generals i entren en vigor al cap de 60 dies d'haver-los-hi comunicat, llevat del cas que les Corts Generals, en el termini esmentat, estimin que es tracta d'un acord de cooperació, segons el que disposa l'apartat 2 de l'article 145 de la Constitució.

2. La Comunitat Autònoma, amb l'autorització prèvia de les Corts Generals, també pot establir acords de cooperació amb altres comunitats autònomes.

Article 119. Protocols de caràcter cultural

La Comunitat Autònoma de les Illes Balears pot subscriure protocols per dur a terme actes de caràcter cultural en altres comunitats autònomes, especialment amb les que comparteix la mateixa llengua i cultura.

TÍTOL VIII DEL FINANÇAMENT I LA HISENDA

CAPÍTOL I PRINCIPIS GENERALS

Article 120. Principis

1. Les relacions d'ordre tributari i financer entre l'Estat i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears es regulen per la Constitució, aquest Estatut i la llei orgànica prevista en l'apartat 3 de l'article 157 de la Constitució.

2. El finançament de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears es fonamenta en els principis següents:

- a) Autonomia financera.
- b) Lleialtat institucional.
- c) Solidaritat, equitat i suficiència financera, atenent el reconeixement específic del fet diferencial de la insularitat, per tal de garantir l'equilibri territorial, i la població real efectiva, determinada d'acord amb la normativa estatal, i també l'evolució d'aquesta població.
- d) Responsabilitat fiscal.
- e) Coordinació i transparència en les relacions fiscals i financeres entre les administracions públiques.

- f) Garantia de finançament dels serveis educatius, sanitaris i socials en els termes prevists en l'article 123.2 d'aquest Estatut.
 - g) Prudència financera i austeritat.
3. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears gaudeix del mateix tractament fiscal que la legislació estableixi per a l'Estat.

Article 121. Autonomia i suficiència

1. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha de disposar d'unes finances autònomes i dels recursos suficients per atendre de forma estable i permanent el desenvolupament i l'execució de les seves competències, per afrontar l'exercici adequat del seu autogovern.

2. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears té la capacitat per determinar el volum i la composició dels seus ingressos en l'àmbit de les seves competències financeres, i també per fixar l'afectació dels seus recursos a les finalitats de despesa que decideixi lliurement.

3. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears disposa de plena autonomia de despesa per poder aplicar lliurement els seus recursos a les finalitats que, d'acord amb les directrius polítiques i socials, determinin les seves institucions d'autogovern.

Article 122. Lleialtat institucional i modificació del sistema tributari espanyol

1. D'acord amb el principi de lleialtat institucional, s'ha de valorar l'impacte financer, positiu o negatiu, que les disposicions generals aprovades per l'Estat tinguin sobre les Illes Balears o que les aprovades per les Illes Balears tinguin sobre l'Estat, en un període de temps determinat, en forma d'una variació de les necessitats de despesa o de capacitat fiscal, amb la finalitat d'establir els mecanismes d'ajustament necessaris.

2. En el cas de reforma o modificació del sistema tributari espanyol que impliqui una supressió de tributs o una variació dels ingressos de les Illes Balears que depenen dels tributs estatals, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears té dret que l'Estat adopti les mesures de compensació oportunes perquè aquesta no vegi reduïdes ni minvades les possibilitats de desenvolupament de les seves competències ni del seu creixement futur.

3. Ambdues administracions s'han de facilitar mútuament l'accés a la informació estadística i de gestió, necessària per exercir millor les competències respectives, en un marc de cooperació i transparència.

Article 123. Solidaritat i suficiència financera

1. El sistema d'ingressos de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha de garantir, en els termes prevists en la llei orgànica que preveu l'article 157.3 de la Constitució, els recursos financers que, atenent les necessitats de despesa

§1

de les Illes Balears i la seva capacitat fiscal, assegurin el finançament suficient per a l'exercici de les competències pròpies en la prestació del conjunt dels serveis públics assumits, sens perjudici de respectar la realització efectiva del principi de solidaritat en tot el territori nacional en els termes de l'article 138 de la Constitució.

2. Els recursos financers de què disposi la Comunitat Autònoma de les Illes Balears es poden ajustar perquè el sistema estatal de finançament tenguí recursos suficients per garantir l'anivellació i la solidaritat amb les altres comunitats autònomes, amb la finalitat que els serveis d'educació, sanitat i altres serveis socials essencials de l'estat del benestar prestats pels diferents governs autonòmics puguin assolir nivells similars en el conjunt de l'Estat, sempre que duguin a terme un esforç fiscal també similar. De la mateixa forma i si és procedent, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha de rebre recursos dels mecanismes d'anivellació i solidaritat. Aquests nivells els ha de fixar l'Estat.

3. En l'exercici de les seves competències financeres, el Govern de les Illes Balears ha de vetllar per l'equilibri territorial a les Illes Balears i per la realització interna del principi de solidaritat.

Article 124. Responsabilitat fiscal

1. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears exerceix les competències que resulten del que estableix aquest Estatut d'acord amb els principis de generalitat, justícia, igualtat, equitat, progressivitat i capacitat econòmica, en els termes que determinen la Constitució i la llei orgànica prevista en l'article 157.3 de la Constitució.

2. En l'àmbit financer, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears actua d'acord amb els principis d'eficàcia i eficiència, i promou la cohesió i el benestar social, el progrés econòmic i la sostenibilitat mediambiental.

Article 125. Comissió Mixta d'Economia i Hisenda

1. La Comissió Mixta d'Economia i Hisenda entre l'Estat i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears és l'òrgan bilateral de relació entre ambdues administracions en matèries fiscals i financeres.

2. La Comissió està integrada per un nombre igual de representants de l'Estat i de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. La presidència d'aquesta Comissió Mixta s'exerceix de forma rotatòria entre les dues parts en torns d'un any.

3. Correspon a la Comissió adoptar el seu reglament intern i de funcionament per acord entre les dues delegacions, en el qual s'ha de regular, en tot cas, la forma de realització i la periodicitat de les convocatòries, que ha de ser com a mínim anual.

Article 126. Funcions de la Comissió Mixta

1. La Comissió Mixta d'Economia i Hisenda exerceix les seves funcions sens perjudici dels acords subscrits pel Govern de les Illes Balears en aquesta matèria amb institucions i organismes de caràcter multilateral.

2. Corresponen a la Comissió Mixta d'Economia i Hisenda les funcions següents:

- a) Estudiar, revisar i dur a terme el seguiment de les inversions que l'Estat efectuï a la comunitat autònoma de les Illes Balears d'acord amb el que estableix la disposició transitòria novena.
- b) Reunir-se, en cas d'una alteració de les variables bàsiques utilitzades per a la determinació dels recursos proporcionats pel sistema de finançament, per conèixer-ne els efectes sobre el finançament i elevar propostes, si escau.
- c) Conèixer l'impacte economicofinancer que es derivi del principi de lleialtat institucional recollit en l'article 122.
- d) Conèixer l'impacte econòmic que, d'acord amb la llei orgànica prevista en l'apartat tercer de l'article 157 de la Constitució espanyola, es derivi de l'articulació del fet insular a què es refereix l'article 120.2 c d'aquest Estatut.
- e) Conèixer la població real efectiva a què es refereix l'article 120.2 c d'aquest Estatut, i, si escau, avaluar els factors d'ajustament.
- f) Conèixer els recursos que corresponguin a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per la seva participació en el fons de compensació interterritorial i en altres fons, d'acord amb l'article 128 f d'aquest Estatut.
- g) Negociar el percentatge de participació de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en la distribució regional dels fons estructurals europeus, i també de l'assignació d'altres recursos de la política regional europea a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
- h) Acordar l'abast i les condicions de la gestió, la recaptació, la liquidació i la inspecció dels tributs que corresponguin a l'Agència Tributària de les Illes Balears, en els termes establerts per la llei orgànica prevista en l'article 157.3 de la Constitució.
- i) Establir els mecanismes de col·laboració entre l'Administració tributària de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i l'Administració tributària de l'Estat, a què es refereix l'article 133 d'aquest Estatut, i també els criteris de coordinació i d'harmonització fiscal d'acord amb les característiques o la naturalesa dels tributs cedits.
- j) Establir els mecanismes de col·laboració entre la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i l'Administració de l'Estat que siguin necessaris per a l'exercici adequat de les funcions de revisió en via economicoadministrativa a què es refereix l'article 134 d'aquest Estatut.

§1

k) Fer el seguiment de l'aplicació de la llei que regula el règim especial balear, amb facultats de coordinació de les comissions corresponents.

3. La Comissió Mixta d'Economia i Hisenda ha de conèixer els estudis i les anàlisis dels recursos financers que, atenent les necessitats de despesa de les Illes Balears, elabori el Govern de les Illes Balears. Així mateix, li correspon, de conformitat amb el que estableix la llei orgànica prevista en l'article 157.3 de la Constitució:

- a)* Aplicar els mecanismes d'actualització del sistema de finançament.
- b)* Acordar l'abast i les condicions de la cessió de tributs de titularitat estatal i, especialment, els percentatges de participació en el rendiment dels tributs estatals cedits parcialment.
- c)* Acordar la contribució a la solidaritat i als mecanismes d'anivellació prevists en l'article 123.2 d'aquest Estatut.
- d)* Aplicar eventualment, d'acord amb la legislació corresponent, les regles de modulació i el seu impacte sobre el finançament per capita de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- e)* Conèixer qualsevol altra qüestió en matèria fiscal i financera que sigui d'interès per a la Comunitat Autònoma o per a l'Estat.

CAPÍTOL II RECURSOS DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

Article 127. Competència i patrimoni

1. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears disposa, per al desenvolupament correcte i l'execució de les seves competències, d'hisenda i patrimoni propis.

2. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears té competència per ordenar i regular la seva hisenda.

3. El patrimoni de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears està integrat pels béns i drets dels quals és titular i pels que adquireixi per qualsevol títol jurídic. Una llei del Parlament ha de regular l'administració, la defensa i la conservació del patrimoni de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Article 128. Recursos

En el marc establert en la Constitució, en aquest Estatut, en la llei orgànica prevista en l'article 157.3 de la Constitució i en la legislació que hi sigui aplicable, els recursos de la hisenda de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears estan constituïts per:

- a)* El rendiment dels tributs propis.

- b)* El rendiment dels tributs cedits totalment o parcialment per l'Estat.
- c)* Els recàrrecs sobre els tributs estatals.
- d)* La participació en els ingressos de l'Estat.
- e)* Les altres transferències rebudes del Govern central.
- f)* Els ingressos procedents de la participació en el fons de compensació interterritorial i altres fons en els termes que prevegi la legislació estatal.
- g)* Les transferències i assignacions que s'estableixin a càrrec dels pressuposts generals de l'Estat.
- h)* Els ingressos per la percepció de preus públics.
- i)* Els ingressos procedents del patrimoni de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i altres de dret privat.
- j)* El producte d'emissió de deute i de les operacions de crèdit.
- k)* Els ingressos procedents de multes i sancions en l'àmbit de les seves competències.
- l)* Els recursos procedents de la Unió Europea i de programes comunitaris.
- m)* Qualsevol altre recurs que es pugui establir en virtut d'allò que disposen aquest Estatut i la Constitució.

Article 129. Competències en matèria tributària

1. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears participa en el rendiment dels tributs estatals cedits en els termes establerts per la llei orgànica prevista en l'article 157.3 de la Constitució. Aquesta cessió es refereix als rendiments obtinguts i pot anar acompanyada de cessió de capacitat normativa. Addicionalment, la cessió, tant dels rendiments com de la capacitat normativa, pot ser parcial o total en cada cas.

2. En el marc de les competències de l'Estat i de la Unió Europea, l'exercici de la capacitat normativa a què fa referència l'apartat anterior inclou, si escau, la fixació del tipus impositiu, les exempcions, les reduccions i les bonificacions sobre la base imposable i les deduccions sobre la quota.

3. Correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, en els termes establerts per la llei orgànica prevista en l'article 157.3 de la Constitució, la gestió, la recaptació, la liquidació, la inspecció i la revisió dels tributs estatals cedits totalment i aquestes funcions, en la mesura que s'atribueixin, respecte dels cedits parcialment, d'acord amb el que estableix l'article 133.

4. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears té competència per establir, mitjançant una llei del Parlament, els tributs propis, sobre els quals té capacitat normativa, i també recàrrecs sobre els impostos cedits en els termes que prevegi la legislació de finançament de les comunitats autònomes.

§1

Article 130. Criteris i principis

1. El nivell de recursos financers de què disposa la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per finançar els seus serveis i les seves competències s'ha de basar en criteris de necessitats de despesa i de capacitat fiscal i ha de tenir en compte, en tot cas, com a variables bàsiques per determinar aquestes necessitats, la població real efectiva d'acord amb l'article 120.2 c d'aquest Estatut i la circumstància del fet insular.

2. L'aplicació eventual de regles de modulació que tinguin com a finalitat restringir l'abast dels resultats obtinguts en el càlcul del nivell de necessitats de despesa establert en l'apartat anterior, s'ha de justificar de manera objectiva i s'ha de fer d'acord amb el que disposa la llei orgànica a què es refereix l'article 157.3 de la Constitució espanyola.

3. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha de participar en el rendiment dels tributs estatals cedits, d'acord amb el que estableix la llei orgànica a què es refereix l'article 157.3 de la Constitució espanyola.

4. Quan calgui, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha de rebre recursos dels mecanismes d'anivellació i solidaritat. La determinació d'aquests mecanismes s'ha de fer d'acord amb els principis de coordinació i transparència, i els seus resultats s'han d'avaluar quinquennalment.

Article 131. Actualització del finançament

1. L'Estat i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears han d'actualitzar el sistema de finançament, tenint en compte l'evolució del conjunt de recursos disponibles i de les necessitats de despesa de les diferents administracions, mitjançant l'estudi i l'anàlisi de la Comissió Mixta d'Economia i Hisenda.

2. Aquesta actualització s'ha d'efectuar sens perjudici del seguiment i, eventualment, la posada al dia de les variables bàsiques utilitzades per a la determinació dels recursos proporcionats pel sistema de finançament.

Article 132. Endeutament i deute públic

1. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears pot recórrer a l'endeutament i emetre deute públic per finançar despeses d'inversió dins els límits que les lleis de pressuposts de la Comunitat Autònoma determinin, tot respectant els principis generals i la normativa estatal.

2. Els títols emesos tenen a tots els efectes la consideració de fons públics i gaudeixen dels mateixos beneficis i condicions que els emesos per l'Estat.

Article 133. Agència Tributària

1. L'Agència Tributària de les Illes Balears ha de ser creada per una llei del Parlament.

2. La gestió, la recaptació, la liquidació i la inspecció dels tributs propis de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i també, per delegació de l'Estat,

dels tributs estatals cedits totalment a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, corresponen a l'Agència Tributària de les Illes Balears.

3. En el marc de la Comissió Mixta d'Economia i Hisenda entre l'Estat i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears s'han d'acordar l'abast i les condicions de la gestió, la recaptació, la liquidació i la inspecció dels tributs que corresponen a l'Agència Tributària de les Illes Balears.

4. La gestió, la recaptació, la liquidació i la inspecció de la resta d'impostos de l'Estat recaptats a les Illes Balears corresponen a l'Administració tributària de l'Estat, sens perjudici de la delegació que en pugui rebre la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i de la col·laboració que es pugui establir especialment, quan així ho exigeixi la naturalesa del tribut.

Per desenvolupar el que preveu el paràgraf anterior, l'Agència Estatal de l'Administració Tributària i l'Agència Tributària poden establir els convenis de col·laboració que estimin pertinents.

5. Ambdues administracions tributàries han d'establir els mecanismes necessaris que permetin la presentació i la recepció a les respectives oficines de declaracions i la resta de documentació amb transcendència tributària que hagin de tenir efecte davant l'altra administració, la qual cosa ha de facilitar el compliment de les obligacions tributàries dels contribuents.

6. L'Agència Tributària de les Illes Balears pot exercir les funcions de recaptació i, si escau, de gestió, inspecció i liquidació dels recursos de titularitat d'altres administracions públiques que, mitjançant llei, conveni, delegació de competències o encàrrec de gestió, siguin atribuïdes a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Article 134. Revisió de reclamacions

La Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha d'assumir, mitjançant els seus propis òrgans economicoadministratius, la revisió per via administrativa de les reclamacions que els contribuents puguin interposar contra l'aplicació dels tributs dictats per l'Agència Tributària de les Illes Balears en els tributs que gestioni directament, sens perjudici de les competències en matèria d'unificació de criteri que corresponen a l'Administració general de l'Estat.

A aquests efectes, d'acord amb la legislació aplicable, la Comissió Mixta d'Economia i Hisenda a què es refereix l'article 125 ha d'acordar els mecanismes de cooperació que siguin necessaris per a l'exercici adequat de les funcions de revisió de la via economicoadministrativa.

§1

CAPÍTOL III PRESSUPOSTS GENERALS DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

Article 135. El pressupost

1. El pressupost general de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears té caràcter anual, és únic i constitueix l'expressió xifrada, conjunta i sistemàtica de totes les despeses i de tots els ingressos de les institucions, els organismes, les entitats i les empreses que constitueixen el sector públic autonòmic.

2. Correspon al Govern de les Illes Balears elaborar i executar el pressupost i al Parlament examinar-lo, esmenar-lo, aprovar-lo i controlar-lo, sens perjudici del control que correspon a la Sindicatura de Comptes i al Tribunal de Comptes.

3. La tramitació parlamentària del projecte de llei de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears s'ha de dur a terme amb les especialitats previstes en el Reglament del Parlament de les Illes Balears.

Article 136. Estabilitat pressupostària

Correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears l'establiment dels límits i les condicions per aconseguir els objectius d'estabilitat pressupostària dins els principis i la normativa de l'Estat i de la Unió Europea.

CAPÍTOL IV FINANÇAMENT I HISENDES DELS CONSELLS INSULARS

Article 137. Principis rectors

1. Les hisendes dels consells insulars es regeixen pels principis d'autonomia financera, suficiència de recursos, equitat i responsabilitat fiscal.

El Govern de les Illes Balears vetlla pel compliment d'aquests principis, i, a aquests efectes, l'Administració general de l'Estat i l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears han d'establir les vies de col·laboració necessàries per assegurar la participació del Govern de les Illes Balears en les decisions i l'intercanvi d'informació que siguin necessaris per a l'exercici de les seves competències.

2. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears té competència, en el marc establert per la Constitució, aquest Estatut i la normativa de l'Estat, en matèria de finançament dels consells insulars. Aquesta competència inclou la capacitat per fixar els criteris de distribució de les participacions a càrrec dels pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

3. Els consells insulars tenen autonomia pressupostària i de despesa en l'aplicació dels seus recursos, incloses les participacions incondicionades que perceben a càrrec dels pressuposts d'altres administracions públiques, de les quals poden disposar lliurement en l'exercici de les seves competències.

4. Es garanteixen als consells insulars els recursos suficients per fer front a les competències pròpies, atribuïdes expressament com a tals en aquest Estatut o les que els siguin transferides o delegades. Tota nova atribució de competències ha d'anar acompanyada de l'assignació dels recursos suplementaris necessaris per finançar-les correctament, de manera que es tenguí en compte el finançament del cost total i efectiu dels serveis transferits. El compliment d'aquest principi és una condició essencial perquè entri en vigor la transferència o la delegació de competència, o siguin assumides les competències pròpies. A aquest efecte, es poden establir diverses formes de finançament, inclosa la participació en els recursos de la hisenda de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears o, si escau, de l'Estat, en proporció a les competències pròpies o a les autonòmiques que hagin estat transferides o delegades.

Article 138. Recursos dels consells insulars

1. Mitjançant una llei del Parlament s'ha de regular el règim de finançament dels consells insulars, fonamentat en els principis de suficiència financera, solidaritat i cooperació, que no pot suposar en cap cas una disminució dels recursos ja obtinguts i que ha d'establir els mecanismes de participació en les millores de finançament de la Comunitat en proporció a les competències pròpies, transferides o delegades.

2. La llei de finançament dels consells insulars ha de preveure un fons per garantir un nivell similar de prestació i d'eficiència en la gestió dels serveis per part de cada consell insular en l'exercici de les competències autonòmiques comunes que els han estat assignades i un fons de compensació per corregir els desequilibris que es poden produir.

3. La llei que reguli el finançament dels consells insulars ha d'establir els mecanismes de cooperació necessaris entre el Govern de les Illes Balears i els consells insulars per articular adequadament el desenvolupament i la revisió del sistema de finançament d'acord amb els principis d'equitat, transparència i objectivitat, mitjançant una comissió paritària Govern-consells insulars.

§1

TÍTOL IX DE LA REFORMA DE L'ESTATUT

Article 139. Iniciativa

1. La iniciativa de reforma correspon al Parlament, a proposta d'una cinquena part dels diputats, al Govern de la Comunitat Autònoma i a les Corts Generals.

2. La proposta de reforma requereix per prosperar l'aprovació del Parlament per majoria de dos terços dels diputats i l'aprovació de les Corts Generals mitjançant una llei orgànica.

3. En tot allò que no preveu aquest article, cal atènyer-se al que disposa la Constitució sobre aquesta matèria.

4. En el supòsit de tramitació en el Congrés dels Diputats i en el Senat d'una proposta de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, el Parlament pot retirar-la.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Disposició addicional primera. Patronat de l'Arxiu de la Corona d'Aragó

Mitjançant la normativa corresponent de l'Estat i sota la tutela d'aquest, s'ha de crear el Patronat de l'Arxiu de la Corona d'Aragó i se n'han de regular la composició i les funcions. En aquest Patronat, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears hi ha de participar en igualtat amb la resta de les comunitats autònomes afectades.

Els poders públics de la comunitat autònoma de les Illes Balears han d'emprendre les accions necessàries per fer efectiva la constitució del Patronat.

Disposició addicional segona. Patrimoni lingüístic comú

La Comunitat Autònoma de les Illes Balears, atès que la llengua catalana també és patrimoni d'altres comunitats autònomes, pot sol·licitar al Govern de l'Estat i a les Corts Generals els convenis de cooperació i de col·laboració que es considerin oportuns per salvaguardar el patrimoni lingüístic comú, i també per efectuar la comunicació cultural entre les comunitats abans esmentades, sens perjudici dels deures de l'Estat establerts en l'apartat 2 de l'article 149 de la Constitució i del que disposa l'article 145 de la mateixa norma.

Disposició addicional tercera. Entitats i organismes per prestar serveis

1. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears pot constituir entitats i organismes per complir les funcions que són de la seva competència i per prestar serveis que afectin els interessos de la Comunitat Autònoma i d'altres

administracions públiques amb la finalitat de promoure el desenvolupament econòmic i social. A aquests efectes, mitjançant una llei del Parlament s'ha de regular l'Administració instrumental autonòmica.

2. La Comunitat Autònoma ha de participar en la gestió del sector públic econòmic estatal en els casos i les activitats que corresponguin.

3. El Parlament de les Illes Balears pot acordar la creació d'institucions de crèdit pròpies com a instruments de col·laboració en la política econòmica de la Comunitat Autònoma.

Disposició addicional quarta. Tributs estatals cedits

1. Quan entri en vigor aquest Estatut, els tributs estatals cedits tindran la consideració següent:

a) Tributs estatals cedits totalment:

- Impost sobre successions i donacions.
- Impost sobre el patrimoni.
- Impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.
- Tributs sobre jocs d'atzar.
- Imposts sobre les vendes detallistes de determinats hidrocarburs.
- Impost sobre determinats mitjans de transport.
- Impost sobre l'electricitat.

b) Tributs estatals cedits parcialment:

- Impost sobre la renda de les persones físiques.
- Impost sobre el valor afegit.
- Impost sobre hidrocarburs.
- Impost sobre les labors del tabac.
- Impost sobre l'alcohol i begudes derivades.
- Impost sobre la cervesa.
- Impost sobre el vi i begudes fermentades.
- Impost sobre els productes intermedis.

2. L'enumeració dels tributs continguda en l'apartat anterior no exclou la futura participació en impostos no cedits actualment. A aquests efectes, la modificació d'aquesta disposició no es considera modificació de l'Estatut.

3. L'abast i les condicions de la cessió han de ser fixats per la Comissió Mixta esmentada en l'article 125 que, en tot cas, ho ha de referir a rendiments a les Illes Balears. El Govern ha de tramitar l'acord de la Comissió com a projecte de llei.

Disposició addicional cinquena. Finançament dels consells insulars

Sens perjudici del que disposa el capítol IV del títol IV d'aquest Estatut, el finançament dels consells insulars i la seva revisió es regeixen pel que estableix la Llei 2/2002, de 3 d'abril, de sistema de finançament definitiu dels

§1

consells insulars, o per la norma que la substitueixi, que, en tot cas, ha de respectar els principis d'autonomia financera, suficiència financera i solidaritat; no pot suposar una disminució dels recursos ja obtinguts, i ha de participar en tot cas de les millores de finançament de la Comunitat.

Disposició addicional sisena. Règim especial insular de les Illes Balears

1. Una llei de les Corts Generals ha de regular el règim especial balear, que ha de reconèixer el fet específic i diferencial de la insularitat.

2. En el marc d'aquesta llei, i amb observança de les normes i dels procediments estatals i de la Unió Europea que hi siguin aplicables, l'Administració general de l'Estat ha d'ajustar les seves polítiques públiques a la realitat pluriinsular de la comunitat autònoma de les Illes Balears, especialment en matèria de transports, infraestructures, telecomunicacions, energia, medi ambient, turisme i pesca.

3. Per garantir el que s'ha disposat anteriorment, en aquesta llei s'ha de regular un instrument financer que, amb independència del sistema de finançament de la Comunitat Autònoma, doti els fons necessaris per aplicar-lo.

4. La Comissió Mixta d'Economia i Hisenda entre l'Estat i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears prevista en l'article 125 és l'encarregada de fer el seguiment de l'aplicació de la llei reguladora del règim especial de les Illes Balears. Aquesta Comissió Mixta ha de coordinar les comissions interadministratives que es constitueixin a l'empara de la llei esmentada.

5. L'Estat ha de vetllar perquè qualsevol millora relativa al règim econòmic o fiscal dels territoris insulars establerta per la Unió Europea, a excepció de les que estiguin motivades exclusivament per la ultraperifericitat, sigui aplicable a les Illes Balears.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Disposició transitòria primera. Comissió Mixta de Transferències

1. Per al traspàs de funcions i de serveis inherents a les competències que corresponen a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears segons aquest Estatut, s'ha de crear una comissió mixta.

2. La Comissió Mixta ha d'estar integrada paritàriament per vocals designats pel Govern de la Nació i pel de la Comunitat Autònoma. Aquesta Comissió Mixta ha d'establir les pròpies normes de funcionament.

3. Els acords de la Comissió Mixta adopten la forma de proposta al Govern de l'Estat, el qual els aprova mitjançant decret.

Els acords han de figurar-hi com a annexos i han de ser publicats simultàniament en el *Butlletí Oficial de l'Estat* i en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*. Entren en vigor a partir d'aquesta publicació.

4. Per tal de preparar els traspassos i verificar-los per blocs orgànics de naturalesa homogènia, la Comissió Mixta de Transferències és assistida per comissions sectorials d'àmbit nacional, agrupades per matèries, la comesa fonamental de les quals és determinar amb la representació de l'Administració de l'Estat els traspassos de mitjans personals, financers i materials que hagi de rebre la Comunitat Autònoma. Les comissions sectorials han de traslladar les seves propostes d'acord a la Comissió Mixta, que les ha de ratificar.

5. El certificat expedit per la Comissió Mixta dels acords governamentals degudament promulgats és títol suficient per a la inscripció en el Registre de la Propietat del traspàs de béns immobles de l'Estat a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. Aquest certificat ha de tenir en compte els requisits exigits per la Llei hipotecària.

6. El canvi de titularitat en els contractes de lloguer de locals per a oficines públiques o per a altres finalitats que hagin estat objecte de transferència no faculta l'arrendador per extingir o per renovar els contractes.

Disposició transitòria segona. Funcionaris i personal laboral

1. Els funcionaris i el personal laboral adscrits a serveis de titularitat estatal o a altres institucions públiques que siguin afectats⁵ per traspassos a la Comunitat Autònoma passen a dependre'n i els han de ser respectats tots els drets de qualsevol ordre i natura que els corresponguin, tot incloent-hi el de poder participar en els concursos de trasllat que l'Estat convoqui, en igualtat de condicions amb els altres membres del seu cos, per tal de poder exercir en tot moment el seu dret permanent d'opció.

2. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha de disposar dels mitjans necessaris perquè tots els funcionaris i el personal laboral destinats a les Illes puguin adquirir el coneixement de la llengua i de la cultura de les Illes Balears.

Disposició transitòria tercera. Finançament dels serveis transferits i Comissió Mixta

1. Fins que no s'hagi completat el traspàs dels serveis corresponents a les competències atribuïdes a la Comunitat Autònoma en aquest Estatut o, en tot cas, fins que no hagin transcorregut cinc anys des que hagi entrat en vigor, l'Estat ha de garantir el finançament dels serveis transferits a la Comunitat Autònoma amb una quantitat igual al cost efectiu del servei en el territori de la comunitat en el moment de la transferència.

2. A fi de garantir el finançament dels serveis esmentats abans, s'ha de crear una comissió mixta paritària Estat-Comunitat Autònoma, que ha d'adoptar un mètode adreçat a fixar el percentatge de participació previst en l'article 128 d'aquest Estatut. El mètode que s'ha de seguir ha de tenir presents

⁵ En la versió castellana de l'Estatut (§2) figura el terme *afectadas*.

§1

tant els costos directes com els indirectes dels serveis traspassats, i també les despeses d'inversió que calguin.

3. La Comissió Mixta de l'apartat precedent ha de fixar el percentatge esmentat, mentre duri el període transitori, amb una antelació mínima d'un mes a la presentació dels pressuposts generals de l'Estat.

4. Tot partint del mètode fixat en l'apartat 2, s'ha d'establir un percentatge en el qual s'ha de considerar el cost efectiu global dels serveis transferits per l'Estat a la Comunitat Autònoma, minorat pel total de la recaptació que aquesta hagi obtingut amb els tributs cedits, en relació amb la suma dels ingressos que l'Estat hagi obtingut pels capítols 1 i 2 de l'últim pressupost precedent a la transferència dels serveis avaluats.

Disposició transitòria quarta. Normativa de matèries transferides

1. Les lleis de l'Estat relatives a matèries transferides a la Comunitat Autònoma continuen vigents mentre el Parlament no aprovi una normativa pròpia. Correspon al Govern de la Comunitat o, si escau, als consells insulars, aplicar-les.

2. Les disposicions reglamentàries de l'Estat continuen vigents mentre el Govern de la Comunitat Autònoma no en dicti cap altra d'aplicació preferent.

3. Fins que l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears no assumeixi les competències que li corresponen d'acord amb aquest Estatut, tots els organismes de l'Estat o de l'Administració local han de continuar exercint les funcions i les jurisdiccions anteriors.

Disposició transitòria cinquena. Comissió Mixta de Transferències Govern-Consells Insulars

Per al traspàs de les funcions i els serveis inherents a les competències atribuïdes com a pròpies als consells insulars a què fa referència l'article 70 d'aquest Estatut, s'ha de crear una comissió mixta de transferències Govern-consells insulars que tengui caràcter paritari. Aquesta comissió ha de tenir el seu propi reglament de funcionament, que ha de ser aprovat per majoria simple dels seus components. Els acords de la Comissió Mixta de Transferències prenen la forma de proposta al Govern de les Illes Balears, que els⁶ aprova mitjançant decret de traspàs, el qual s'ha de publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* i en el qual ha de figurar la data d'efectivitat del traspàs de les funcions i els serveis a què concerneixi.

Disposició transitòria sisena. Comissió Tècnica Interinsular

1. En promulgar-se aquest Estatut, les institucions d'autogovern de les Illes Balears han de respectar les competències que els consells insulars hagin rebut de l'ens preautonòmic.

⁶ En la versió castellana de l'Estatut (§2) figura el pronom *las*.

2. A proposta del Govern de la Comunitat Autònoma, i d'acord amb una llei del Parlament, s'ha de nomenar una comissió tècnica interinsular encarregada de distribuir les competències a què fa referència l'article 71 d'aquest Estatut, i també de fixar el control i la coordinació que en cada cas correspongui al Govern de la Comunitat Autònoma, en la mesura que siguin assumides per la Comunitat Autònoma per transferència o per delegació de l'Estat.

3. Han d'integrar la Comissió Tècnica Interinsular vint vocals, designats quatre pel Govern de la Comunitat i quatre per cada un dels consells insulars de Mallorca, de Menorca, d'Eivissa i de Formentera. Aquesta Comissió Tècnica Interinsular s'ha de dotar del seu propi reglament de funcionament, que ha de ser aprovat per majoria simple dels seus components.

4. Els acords de la Comissió Tècnica Interinsular prenen la forma de proposta al Parlament de les Illes Balears, el qual, si escau, els⁷ aprova mitjançant una llei que té vigència a partir de la publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

5. Els apartats 2, 3 i 4 d'aquesta disposició transitòria sisena regeixen fins que la llei de consells insulars que es dicti en aplicació d'aquest Estatut no estableixi un altre procediment per a la transferència o l'assumpció de competències pels consells insulars.

Disposició transitòria setena. Diputats i consellers

1. Quan entri en vigor aquest Estatut, els consells insulars de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa han de continuar integrats, fins a l'acabament de la legislatura corresponent, pels diputats elegits per al Parlament a les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.

2. Mentre no sigui aprovada la llei del Parlament que, en aplicació d'aquest Estatut, reguli l'elecció dels membres dels consells insulars de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa, els consellers que n'hagin de formar part s'han d'elegir coincidint amb la data de l'elecció dels membres del Parlament de les Illes Balears, però de forma independent, mitjançant l'aplicació dels preceptes de la vigent Llei electoral de la Comunitat Autònoma, amb les especificitats que, respectant el règim electoral general, s'expressen a continuació:

- a) Les circumscripcions electorals són les de Mallorca, Menorca i Eivissa.
- b) Són electors, a cada illa i respecte del consell insular corresponent, tots els ciutadans espanyols majors d'edat que gaudeixen del dret de sufragi actiu i tenen la condició política de ciutadans de la comunitat autònoma perquè tenen veïnatge en qualsevol dels municipis de les respectives illes de Mallorca, Menorca i Eivissa.
- c) Per a l'exercici del dret de sufragi és indispensable la inclusió en el cens electoral únic vigent referit al territori de les Illes Balears en relació amb cada una de les illes respectives.

⁷ Idem nota anterior.

§1

- d) Són elegibles, en la circumscripció corresponent, tots els ciutadans que tenen la condició d'electors a l'illa respectiva i que no estiguin sotmesos a cap de les causes d'inelegibilitat previstes en les disposicions comunes de la Llei orgànica del règim electoral general.
 - e) Són inelegibles els inclosos en els supòsits a què fa referència l'article 3.2 de la Llei electoral de la Comunitat Autònoma i els senadors elegits en representació de la Comunitat Autònoma.
 - f) Cap electe que estigui sotmès a una causa d'incompatibilitat segons el que disposa l'article 5 de la Llei electoral de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears no pot adquirir la condició de conseller insular. L'acceptació, per un conseller electe, d'un càrrec, una funció o una situació que siguin constitutius d'una causa d'incompatibilitat ocasiona el cessament en la seva condició de conseller insular.
 - g) Les eleccions als consells insulars de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa s'han de celebrar amb la intervenció de la Junta Electoral de les Illes Balears com a administració electoral amb totes les competències establertes en la llei.
 - h) La convocatòria d'eleccions als consells insulars de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa s'ha de fer per decret del president de la Comunitat Autònoma d'acord amb les condicions i els terminis establerts en l'article 42.3 de la Llei orgànica del règim electoral general, amb la sol·licitud prèvia feta pels consells respectius amb l'antelació pertinent, mitjançant acord plenari. El decret de convocatòria s'ha de publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.
 - i) El Consell Insular de Mallorca està integrat per 33 consellers, el de Menorca per 13 consellers i el d'Eivissa per 13 consellers. La durada del mandat és de quatre anys.
 - j) A l'efecte de l'atribució d'escons, no s'han de tenir en compte les candidatures que no hagin obtingut almenys el 5 % dels vots vàlids emesos en la circumscripció electoral, i l'atribució dels escons a les candidatures s'ha de fer de conformitat amb el que disposen les lletres *b, c, d i f* de l'article 163.1 de la Llei orgànica del règim electoral general, en cada una de les circumscripcions electorals.
3. Un cop s'hagin celebrat, vigent aquest Estatut, les eleccions locals corresponents, en el termini màxim de 45 dies s'ha de constituir el Consell Insular de Formentera, que ha d'estar integrat pels regidors que hagin estat elegits en les eleccions esmentades a l'Ajuntament de Formentera.

Disposició transitòria vuitena. Consell Insular de Formentera

1. Fins que el Consell Insular de Formentera no assumeixi efectivament les competències que li corresponen d'acord amb aquest Estatut, el Consell Insular d'Eivissa ha de continuar exercint-les en relació amb l'illa de Formentera.

2. S'ha de constituir una comissió mixta, de composició paritària, integrada pels representants nomenats pel Govern, el Consell Insular d'Eivissa i l'Ajuntament de Formentera, a fi d'elaborar la corresponent proposta de les transferències que s'hagin de produir a partir de la constitució del Consell Insular de Formentera.

La transferència de les competències que inicialment assumeixi el Consell Insular de Formentera quan es constitueixi s'ha de dur a terme mitjançant una llei del Parlament de les Illes Balears, que ha d'entrar en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de l'Estat* aquest Estatut d'autonomia de les Illes Balears.

3. El Govern de les Illes Balears ha d'assumir les despeses ocasionades per l'establiment i l'efectivitat de les competències transferides en allò que excedeixi la valoració ordinària del seu cost efectiu.

4. En cas de renúncia a l'assumpció de les competències pel Consell Insular de Formentera, aquestes han de ser exercides pel Govern de les Illes Balears.

Disposició transitòria novena. Inversions de l'Estat

1. Mentre les Corts Generals, en aplicació del que preveu la disposició addicional sisena, no aprovin la modificació de la Llei 30/1998, de 29 de juliol, del règim especial de les Illes Balears, i, en tot cas, en un termini no superior a set anys, la inversió de l'Estat s'ha d'establir atenent la inversió mitjana per capita efectuada a les comunitats autònomes de règim comú, determinada d'acord amb la normativa estatal, homogeneïtzant les actuacions inversores efectuades en aquestes comunitats autònomes per permetre'n la comparabilitat i tenint presents les circumstàncies derivades dels fets diferencials i excepcionals de la comunitat autònoma de les Illes Balears amb incidència en la quantificació de la inversió pública.

2. Per atendre aquest compromís inversor, el Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha de proposar al Ministeri d'Economia i Hisenda els convenis oportuns per a l'execució dels programes i les accions estatals sobre R+D+I, transports, ports, medi ambient, ferrocarrils, carreteres, obres hidràuliques, protecció del litoral, costes i platges, parcs naturals i infraestructures turístiques.

3. La Comissió Mixta d'Economia i Hisenda és l'encarregada del seguiment de l'execució dels compromisos anteriors.

Disposició transitòria desena. Comissió Mixta d'Economia i Hisenda

La Comissió Mixta d'Economia i Hisenda entre l'Estat i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears que estableix l'article 125 s'ha de crear en el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Estatut.

§1

Mentre no es constitueixi, la Comissió Mixta prevista en l'article 73 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, aprovat per la Llei orgànica 2/1983, de 25 de febrer, de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, en la redacció de la Llei orgànica 3/1999, de 8 de gener, de reforma de la Llei orgànica 2/1983, de 25 de febrer, de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, n'assumeix les competències.

Disposició transitòria onzena. Agència Tributària

L'Agència Tributària de les Illes Balears, a la qual es refereix l'article 133, s'ha de crear per llei del Parlament en el termini d'un any a partir de l'entrada en vigor d'aquest Estatut.

Les funcions que en aplicació d'aquest Estatut corresponen a l'Agència Tributària de les Illes Balears han de ser exercides, fins a la data en què es constitueixi, pels òrgans que les hagin desenvolupat.

DISPOSICIÓ FINAL

Disposició final. Vigència

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà d'haver estat publicada en el *Butlletí Oficial de l'Estat*.

**LEY ORGÁNICA 1/2007, DE 28 DE FEBRERO,
DE REFORMA DEL ESTATUTO DE AUTONOMÍA
DE LAS ILLES BALEARS**

*(BOE núm. 52, de 1 de marzo de 2007;
correcciones de errores BOE núm. 77, de 30 de marzo de 2007 y
BOE núm. 173, de 20 de julio de 2007)¹*

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

La Ley Orgánica 2/1983, de 25 de febrero, de Estatuto de Autonomía de las Illes Balears, supuso el establecimiento de un sistema de autogobierno y la consolidación del principio de cooperación entre los pueblos que forman la comunidad insular. Esta Ley, a lo largo de 23 años, ha sufrido dos modificaciones que han dotado a nuestra autonomía de un mayor contenido de competencias y han acomodado nuestras instituciones de autogobierno a la nueva realidad española y europea.

La positiva evolución del autogobierno, así como el aumento de la población y una mayor profundización en el reconocimiento del hecho insular, junto con una tendencia generalizada hacia una mayor descentralización del Estado español demandan una adecuación del Estatuto de Autonomía de las Illes Balears para dar una mejor respuesta a las nuevas necesidades de los ciudadanos.

Asimismo, el sentimiento y la idiosincrasia isleños han dado un mayor protagonismo a cada una de las islas y de sus respectivos Consejos Insulares al mismo tiempo que se apuntaba como un deseo generalizado el hecho de que Formentera gozase de su propio Consejo Insular que gestionase, desde la misma isla, su propia administración insular.

Por todos estos motivos, los Diputados abajo firmantes presentan la siguiente Propuesta de Reforma del Estatuto de Autonomía de las Illes Balears:

Artículo único

Se modifica el Estatuto de Autonomía de las Illes Balears, aprobado mediante Ley Orgánica 2/1983, de 25 de febrero, dándose una nueva redacción a su preámbulo, a determinados artículos, a determinadas disposiciones adicionales y transitorias, a las denominaciones de todos sus artículos, de algunos de sus capítulos y títulos y de todas sus disposiciones adicionales y transitorias; incorporando, asimismo, determinados artículos, capítulos, títulos y disposiciones

¹ Se ha unificado el tratamiento de mayúsculas y minúsculas de los siguientes términos: administración, ley, ley orgánica, comunidad autónoma, disposición, jurisdicción contenciosa-administrativa y consejos.

§2

adicionales y transitorias y renumerando todos los títulos, capítulos, artículos y disposiciones adicionales y transitorias, de tal manera que el texto del citado Estatuto de Autonomía de las Illes Balears es del siguiente tenor:

PREÁMBULO

A lo largo de su historia, las Illes Balears han forjado su identidad con las aportaciones y energías de muchas generaciones, tradiciones y culturas, que han convergido en esta tierra de acogida. Así, las Illes Balears, por la confluencia de una multiplicidad de pueblos y de civilizaciones, a lo largo de su historia, se han conformado en una sociedad dinámica, con un patrimonio cultural y social, tangible e intangible, singular entre todas las culturas del Mediterráneo y del mundo; fundamentado, en su más íntima profundidad, en unos valores universales incluyentes y no excluyentes.

Durante siglos, el pueblo de las Illes ha mantenido constante esta vocación y, en la última etapa del siglo XX, ejerció su derecho a la autonomía de acuerdo con la Constitución Española vigente.

Actualmente, los pueblos de las Illes, herederos de unas tradiciones fundamentadas sobre la base de los principios irrenunciables de igualdad, democracia y convivencia pacífica y justa, continúan proclamando estos valores, como expresión de los valores superiores de su vida colectiva.

Y en este sentido, la nacionalidad histórica que forman las islas de Mallorca, Menorca, Ibiza y Formentera quiere rendir homenaje a todos sus hijos que, a lo largo de todos los tiempos, lejanos y próximos, han trabajado para mantener la identidad de nuestro pueblo, lo cual nos ha permitido conseguir los hitos actuales, gracias a ellos.

En este momento, al cabo de unos años de esta última etapa autonómica, con diferentes modificaciones que han permitido avanzar en nuestro autogobierno, es hora de dar un paso más y definir un nuevo marco de convivencia que nos permita afrontar nuestro futuro con ilusión.

Así, las Illes Balears, mediante su Estatuto, pretenden continuar en su proceso colectivo de avanzar hacia su autogobierno en el marco del Estado Español y la Unión Europea, de acuerdo con el valor supremo: el sistema democrático que se inspira en la libertad, la justicia, la paz, la igualdad y la defensa de los derechos humanos, así como la solidaridad entre todos los pueblos.

De esta manera, el Estatuto declara que:

Las Illes Balears son una comunidad de personas libres y para personas libres, donde cada persona puede vivir y expresar identidades diversas, con espíritu decidido de cohesión, fundamentado en el respeto a la dignidad de todas y cada una de las personas.

La aportación de todos los habitantes de las Illes nos configura como una sociedad integradora, donde el esfuerzo es un valor, y la capacidad

innovadora y emprendedora debe impulsarse y debe continuar formando parte de nuestro talante, de siempre.

La lengua catalana, propia de las Illes Balears, y nuestra cultura y tradiciones son elementos identificadores de nuestra sociedad y, en consecuencia, elementos vertebradores de nuestra identidad.

El Estatuto ampara la insularidad del territorio de la Comunidad Autónoma como hecho diferencial y merecedor de protección especial.

Para avanzar hacia una sociedad moderna es imprescindible profundizar y continuar apostando en valores de cohesión social, paz y justicia, desarrollo sostenible, protección del territorio, y la igualdad de derechos, especialmente la igualdad entre hombres y mujeres.

Por todo ello, el Parlamento de las Illes Balears, recogiendo el sentimiento mayoritario de toda la ciudadanía, y en ejercicio de su derecho para profundizar en el sistema autonómico, propone y las Cortes Generales aprueban el presente texto articulado del Estatuto de Autonomía de las Illes Balears.

TÍTULO I DISPOSICIONES GENERALES

Artículo 1. Illes Balears

1. La nacionalidad histórica que forman las islas de Mallorca, de Menorca, de Ibiza y de Formentera, como expresión de su voluntad colectiva y en el ejercicio del derecho al autogobierno que la Constitución reconoce a las nacionalidades y a las regiones, se constituye en Comunidad Autónoma en el marco de la propia Constitución y del presente Estatuto.

2. La denominación de la Comunidad Autónoma es Illes Balears.

Artículo 2. El territorio

El territorio de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears es el formado por el de las islas de Mallorca, Menorca, Ibiza, Formentera y Cabrera y por el de las otras islas menores adyacentes.

Artículo 3. Insularidad

1. El Estatuto ampara la insularidad del territorio de la Comunidad Autónoma como hecho diferencial y merecedor de protección especial.

2. Los poderes públicos, de conformidad con lo que establece la Constitución, garantizan la realización efectiva de todas las medidas necesarias para evitar que del hecho diferencial puedan derivarse desequilibrios económicos o de cualquier otro tipo que vulneren el principio de solidaridad entre todas las Comunidades Autónomas.

§2

Artículo 4. La lengua propia

1. La lengua catalana, propia de las Illes Balears, tendrá, junto con la castellana, el carácter de idioma oficial.

2. Todos tienen el derecho de conocerla y utilizarla, y nadie podrá ser discriminado por razón del idioma.

3. Las instituciones de las Illes Balears garantizarán el uso normal y oficial de los dos idiomas, tomarán las medidas necesarias para asegurar su conocimiento y crearán las condiciones que permitan llegar a la igualdad plena de las dos lenguas en cuanto a los derechos de los ciudadanos de las Illes Balears.

Artículo 5. Los territorios con vínculos lingüísticos y culturales con las Illes Balears

El Gobierno ha de promover la comunicación, el intercambio cultural y la cooperación con las comunidades y los territorios, pertenecientes o no al Estado español, que tienen vínculos lingüísticos y culturales con las Illes Balears. A estos efectos, el Gobierno de las Illes Balears y el Estado, de acuerdo con sus respectivas competencias, podrán suscribir convenios, tratados y otros instrumentos de colaboración.

Artículo 6. Los símbolos de las Illes Balears

1. La bandera de las Illes Balears, integrada por símbolos distintivos legitimados históricamente, estará constituida por cuatro barras rojas horizontales sobre fondo amarillo, con un cuartel situado en la parte superior izquierda de fondo morado y con un castillo blanco de cinco torres en medio.

2. Cada isla podrá tener su bandera, su día de celebración y sus símbolos distintivos propios, por acuerdo del Consejo Insular respectivo.

3. El día de las Illes Balears es el 1 de marzo.

Artículo 7. Capital de las Illes Balears

La capital de las Illes Balears es la ciudad de Palma, que es la sede permanente del Parlamento, de la Presidencia del Gobierno y del Gobierno, sin perjuicio de que el Parlamento y el Gobierno puedan reunirse en otros lugares de las Illes Balears, de acuerdo con lo que establecen, respectivamente, el Reglamento del Parlamento y la ley.

Artículo 8. La organización territorial

1. La Comunidad Autónoma articula su organización territorial en islas y en municipios. Las instituciones de gobierno de las islas son los Consejos Insulares, y las de los municipios, los Ayuntamientos.

2. Esta organización será regulada, en el marco de la legislación básica del Estado, por ley del Parlamento de las Illes Balears, de acuerdo con este

Estatuto y con los principios de eficacia, jerarquía, descentralización, desconcentración, delegación y coordinación entre los organismos administrativos y de autonomía en sus ámbitos respectivos.

Artículo 9. La condición política de los isleños

1. A los efectos de este Estatuto, tienen la condición política de ciudadanos de la Comunidad Autónoma los españoles que, de acuerdo con las leyes generales del Estado, tengan vecindad administrativa en cualquiera de los municipios de las Illes Balears.

2. Gozan de los derechos políticos definidos en este Estatuto los ciudadanos españoles residentes en el extranjero que hayan tenido su última vecindad administrativa en las Illes Balears y acrediten esta condición en el correspondiente consulado de España. Gozan también de estos derechos sus descendientes inscritos como españoles, si lo solicitan, en la forma que determine la ley del Estado.

3. Los extranjeros que, teniendo vecindad en cualquiera de los municipios de las Illes Balears, adquieran la nacionalidad española quedan sujetos al Derecho Civil de las Illes Balears excepto en el caso en que manifiesten su voluntad en sentido contrario.

Artículo 10. Las disposiciones de los poderes públicos de las Illes Balears

Las normas, las disposiciones y el Derecho Civil de la Comunidad Autónoma tienen eficacia en su territorio, sin perjuicio de las normas para resolver los conflictos de leyes y de las excepciones que puedan establecerse en cada materia.

Artículo 11. Comunidades isleñas fuera del territorio

1. Las comunidades baleares establecidas fuera del territorio de la Comunidad Autónoma podrán solicitar como tales el reconocimiento de su personalidad de origen, entendida como el derecho a colaborar y compartir la vida social y cultural de las islas. Una ley del Parlamento de las Illes Balears regulará, sin perjuicio de las competencias del Estado, el alcance y contenido del reconocimiento mencionado que, en ningún caso, implicará la concesión de derechos políticos.

2. La Comunidad Autónoma podrá solicitar del Estado español que, para facilitar la disposición anterior, celebre, en su caso, los pertinentes tratados internacionales.

Artículo 12. Principios rectores de la actividad pública

1. La Comunidad Autónoma fundamenta el derecho al autogobierno en los valores del respeto a la dignidad humana, la libertad, la igualdad, la justicia, la paz y los derechos humanos.

§2

2. Este Estatuto reafirma, en el marco de las competencias de la Comunidad Autónoma, los derechos fundamentales que emanan de la Constitución, de la Carta de los Derechos Fundamentales de la Unión Europea, del Convenio Europeo para la protección de los Derechos Humanos y de las Libertades Fundamentales y de los tratados y los acuerdos sobre la materia ratificados por el Estado.

3. Las instituciones propias de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears, para cumplir las finalidades que les son propias y en el marco de las competencias que les atribuye este Estatuto, deben promover, como principios rectores de la política económica y social, el desarrollo sostenible encaminado a la plena ocupación, la cohesión social y el progreso científico y técnico de manera que asegure a toda la ciudadanía el acceso a los servicios públicos y el derecho a la salud, la educación, la vivienda, la protección social, el ocio y la cultura.

4. Las instituciones propias deben orientar la función del poder público en el sentido de consolidar y desarrollar las características de nacionalidad común de los pueblos de Mallorca, de Menorca, de Ibiza y de Formentera, así como las peculiaridades de cada isla como vínculo de solidaridad entre ellas.

TÍTULO II DE LOS DERECHOS, LOS DEBERES Y LAS LIBERTADES DE LOS CIUDADANOS DE LAS ILLES BALEARS

Artículo 13. Derechos, deberes y libertades reconocidos a los ciudadanos de las Illes Balears

1. Los ciudadanos de las Illes Balears, como ciudadanos españoles y europeos, son titulares de los derechos, deberes y libertades reconocidos en la Constitución, en el ordenamiento de la Unión Europea y en los instrumentos internacionales de protección de los derechos humanos, individuales y colectivos: en particular, en la Declaración de Derechos Humanos, en los Pactos Internacionales de Derechos Civiles y Políticos y de Derechos Económicos, Sociales y Culturales; en la Convención Europea de Derechos del Hombre y Libertades Fundamentales y en la Carta Social Europea.

2. Los poderes públicos de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears están vinculados por estos derechos y libertades y velarán por su protección y respeto, así como por el cumplimiento de los deberes.

3. Los derechos y principios del presente Título no supondrán una alteración del régimen de distribución de competencias, ni la creación de títulos competenciales nuevos o la modificación de los ya existentes. Ninguna de las disposiciones de este Título puede ser desarrollada, aplicada o interpretada de forma que reduzca o limite los derechos fundamentales

reconocidos por la Constitución y por los tratados y convenios internacionales ratificados por España.

Artículo 14. Derechos en relación con las Administraciones públicas

1. Sin perjuicio de lo que dispone la legislación básica del Estado, una ley del Parlamento de las Illes Balears regulará el derecho a una buena administración y al acceso a los archivos y registros administrativos de las instituciones y Administraciones públicas de las Illes Balears.

2. Todos los ciudadanos tienen derecho a que las Administraciones públicas de las Illes Balears traten sus asuntos de forma objetiva e imparcial y en un plazo razonable, a gozar de servicios públicos de calidad, así como a acceder a la función pública en condiciones de igualdad y según los principios constitucionales de mérito y capacidad.

3. Los ciudadanos de las Illes Balears tendrán derecho a dirigirse a la Administración de la Comunidad Autónoma en cualquiera de sus dos lenguas oficiales y a recibir respuesta en la misma lengua utilizada.

4. En el ámbito de sus competencias, la Comunidad Autónoma garantizará la calidad de los servicios de la Administración de Justicia, la atención a las víctimas y el acceso a la justicia gratuita.

5. Las Administraciones públicas de las Illes Balears garantizarán políticas de protección y defensa de consumidores y usuarios y de sus asociaciones, así como de su derecho a ser informados y a intervenir, directamente o a través de sus representantes, ante las Administraciones públicas de las Illes Balears de acuerdo con la legislación del Estado y las leyes del Parlamento.

Artículo 15. Derechos de participación

1. Todos los ciudadanos de las Illes Balears tienen derecho a participar de forma individual o colectiva en la vida política, económica, cultural y social de la Comunidad Autónoma. Los poderes públicos promoverán la participación de los agentes económicos y sociales del conjunto de la sociedad civil en los asuntos públicos.

2. Los ciudadanos de las Illes Balears tienen el derecho a participar en condiciones de igualdad en los asuntos públicos, directamente o por medio de representantes, en los términos que establecen la Constitución, este Estatuto y las leyes. Este derecho comprende:

- a) El derecho a elegir a los miembros de los órganos representativos de la Comunidad Autónoma y a concurrir como candidato a los mismos.
- b) El derecho a promover y presentar iniciativas legislativas ante el Parlamento de las Illes Balears y a participar en la elaboración de leyes, directamente o mediante entidades asociativas, en los términos que establezca la ley.
- c) El derecho a promover la convocatoria de consultas populares por el Gobierno de las Illes Balears, Consejos Insulares o por los

§2

Ayuntamientos en los términos que establezca² la Constitución española y las leyes.

- d) El derecho de petición individual y colectiva en los términos que establezcan las leyes del Estado.

Artículo 16. Derechos sociales

1. Los poderes públicos de las Illes Balears defenderán y promoverán los derechos sociales de los ciudadanos de las Illes Balears, que representan un ámbito inseparable del respeto de los valores y derechos universales de las personas y que constituyen uno de los fundamentos cívicos del progreso económico, cultural y tecnológico de la Comunidad Autónoma.

2. Mediante una ley del Parlamento se elaborará la Carta de Derechos Sociales de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears, como expresión del espacio cívico de convivencia social de los ciudadanos de las Illes Balears, que contendrá el conjunto de principios, derechos y directrices que informan la actuación pública de las Administraciones públicas de las Illes Balears en el ámbito de la política social.

3. En todo caso, la actuación de las Administraciones públicas de las Illes Balears deberá centrarse primordialmente en los siguientes ámbitos: la defensa integral de la familia; los derechos de las parejas estables; la protección específica y la tutela social del menor; la no discriminación y los derechos de las personas dependientes y de sus familias a la igualdad de oportunidades, su participación y protección, a la integración y a la accesibilidad universal en cualquier ámbito de la vida pública, social, educativa y económica; la protección y atención integral de las personas mayores para la promoción de su autonomía personal y del envejecimiento activo que les permita una vida digna e independiente y su bienestar social e individual; la articulación de políticas que garanticen la participación de la juventud en el desarrollo político, social, económico y cultural; la asistencia social a las personas que padezcan marginación, pobreza o exclusión social; la igualdad de derechos de hombres y mujeres en todos los ámbitos, en particular en materia de empleo y trabajo; la protección social contra la violencia, especialmente la violencia de género; los derechos y la atención social de los inmigrantes con residencia permanente en la Comunidad Autónoma de las Illes Balears.

4. Las Administraciones públicas, en el marco de sus competencias respectivas, promoverán las condiciones necesarias para que los derechos sociales de los ciudadanos de las Illes Balears y de los grupos y colectivos en que se integran sean objeto de una aplicación real y efectiva.

² Debería decir *establezcan*.

Artículo 17. No discriminación por razón de sexo

1. Todas las mujeres y hombres tienen derecho al libre desarrollo de su personalidad y capacidad personal, y a vivir con dignidad, seguridad y autonomía.

2. Las Administraciones públicas, según la Carta de Derechos Sociales, velarán en todo caso para que las mujeres y los hombres puedan participar plenamente en la vida laboral, social, familiar y política sin discriminaciones de ningún tipo y garantizarán que lo hagan en igualdad de condiciones. A estos efectos se garantizará la conciliación de la vida familiar y laboral.

3. Todas las personas tienen derecho a no ser discriminadas por razón de su orientación sexual.

Artículo 18. Derechos en el ámbito cultural y en relación con la identidad del pueblo de las Illes Balears y con la creatividad

1. Todas las personas tienen derecho a acceder en condiciones de igualdad a la cultura, a la protección y la defensa de la creatividad artística, científica y técnica, tanto individual como colectiva.

Los poderes públicos procurarán la protección y defensa de la creatividad en la forma que determinen las leyes.

2. Todas las personas tienen derecho a que los poderes públicos promuevan su integración cultural.

3. Los poderes públicos de las Illes Balears velarán por la protección y la defensa de la identidad y los valores e intereses del pueblo de las Illes Balears y el respeto a la diversidad cultural de la Comunidad Autónoma y a su patrimonio histórico.

Artículo 19. Derechos en relación con las personas dependientes

1. Las Administraciones públicas de las Illes Balears, según la Carta de Derechos Sociales, garantizarán en todo caso a toda persona dependiente, el derecho a las prestaciones públicas necesarias para asegurar su autonomía personal, su integración socio-profesional y su participación en la vida social de la comunidad.

2. Las Administraciones públicas de las Illes Balears procurarán a las personas dependientes su integración mediante una política de igualdad de oportunidades, desarrollando medidas de acción positiva, y garantizarán la accesibilidad espacial de las instalaciones, los edificios y los servicios públicos.

3. Las Administraciones públicas de las Illes Balears garantizarán el uso de la lengua de signos propia de las personas sordas, que deberá ser objeto de enseñanza, protección y respeto.

§2

Artículo 20. Catástrofes

Los poderes públicos velarán por los derechos y las necesidades de las personas que hayan padecido daños causados por catástrofes.

Artículo 21. Pobreza e inserción social

A fin de combatir la pobreza y facilitar la inserción social, los poderes de las Illes Balears garantizan el derecho de los ciudadanos de las Illes Balears en estado de necesidad a la solidaridad y a una renta mínima de inserción en los términos previstos en la ley.

Artículo 22. Derecho de acceso a una vivienda digna

Las Administraciones públicas de las Illes Balears garantizarán el derecho de acceso a una vivienda digna de los ciudadanos de las Illes Balears. Por ley se regularán las ayudas para promover este derecho, especialmente a favor de los jóvenes, de las personas sin medios, de las mujeres maltratadas, de las personas dependientes y de aquellas otras en cuyo caso estén justificadas las ayudas.

Artículo 23. Medio ambiente

1. Toda persona tiene derecho a gozar de una vida y un medio ambiente seguro y sano. Las Administraciones públicas de las Illes Balears, en el ámbito de sus competencias, protegerán el medio ambiente e impulsarán un modelo de desarrollo equitativo, territorialmente equilibrado y sostenible.

2. Los poderes públicos de la Comunidad Autónoma velarán por la defensa y la protección de la naturaleza, del territorio, del medio ambiente y del paisaje. Establecerán políticas de gestión, ordenación y mejora de su calidad armonizándolas con las transformaciones que se producen por la evolución social, económica y ambiental. Asimismo, la Comunidad Autónoma cooperará con las instancias nacionales e internacionales en la evaluación y en las iniciativas relacionadas con el medio ambiente y el clima.

3. Las Administraciones públicas de las Illes Balears promoverán políticas de equilibrio territorial entre las zonas costeras y las del interior.

Artículo 24. Actividad turística y sector primario

1. Los poderes públicos de la Comunidad Autónoma reconocerán la actividad turística como elemento económico estratégico de las Illes Balears. El fomento y la ordenación de la actividad turística deben llevarse a cabo con el objetivo de hacerla compatible con el respeto al medio ambiente, al patrimonio cultural y al territorio, así como con el impulso de políticas generales y sectoriales de fomento y ordenación económica que tengan como finalidad favorecer el crecimiento económico a medio y largo plazo.

2. Desde el reconocimiento social y cultural del sector primario de las Illes Balears y de su importante labor en la actividad productiva, en el

mantenimiento del paisaje, del territorio, del medio ambiente, de la cultura, de las tradiciones y costumbres más definitorias de la identidad balear, las Administraciones públicas de las Illes Balears adoptarán las medidas políticas, jurídicas y legislativas que garanticen los derechos de este sector y de sus agricultores y ganaderos en su desarrollo y protección.

Artículo 25. Salud

1. Se garantiza el derecho a la prevención y a la protección de la salud mediante un sistema sanitario público de carácter universal.

2. Todas las personas con relación a los servicios sanitarios tienen derecho a ser informadas sobre los servicios a que pueden acceder y los requisitos necesarios para usarlos y sobre los tratamientos médicos y sus riesgos, antes de que les sean aplicados; a dar el consentimiento para cualquier intervención; a acceder a su historia clínica propia y a la confidencialidad de los datos relativos a la propia salud, en los términos que establecen las leyes.

3. Todas las personas con relación a los servicios sanitarios tienen derecho al conocimiento y a la exigencia de cumplimiento de un plazo máximo para que les sea aplicado un tratamiento; a ser informadas de todos los derechos que les asisten y a no padecer ningún tratamiento o práctica degradante.

4. Todas las personas tienen derecho a un adecuado tratamiento del dolor y a cuidados paliativos, así como a declarar su voluntad vital anticipada que deberá respetarse en los términos que establezca la ley.

Artículo 26. Educación

1. Todas las personas tienen derecho a una educación de calidad y acceder³ a ella en condiciones de igualdad.

2. Todos tienen derecho a acceder en condiciones de igualdad a los centros educativos sostenidos con fondos públicos.

3. Se garantizará la gratuidad de la enseñanza en los niveles obligatorios y en los demás niveles que se establezcan por ley.

4. Las personas con necesidades educativas especiales por razones de enfermedad o discapacidad tienen derecho a acceder a una educación adaptada.

5. Todas las personas tienen derecho a acceder a la formación profesional y a la educación permanente en los términos que establezca la ley.

6. Los miembros de la comunidad educativa tienen derecho a participar en los asuntos escolares y universitarios en los términos establecidos por la ley.

³ Debería decir *a acceder*.

§2

Artículo 27. Derechos relativos a la ocupación y al trabajo

1. En el ámbito de sus competencias, las Administraciones públicas de las Illes Balears impulsarán la formación permanente, el acceso gratuito a los servicios públicos de ocupación y a la ocupación estable y de calidad en la que se garanticen la seguridad, la dignidad y la salud en el trabajo.

2. Se proclama el valor de la concertación y del diálogo social como instrumento indispensable de cohesión social, y del papel institucional que en tal resultado tienen los interlocutores sociales más representativos, por ello se reconocen a los que cumplan las condiciones previstas en el ordenamiento jurídico, las facultades y prerrogativas institucionales que tienen asignadas y su ineludible participación en la vida administrativa pública, ya que con ello contribuyen a la satisfacción de los intereses generales mediante el ejercicio de su función.

Artículo 28. Datos personales y ficheros

Todas las personas tienen derecho al acceso, la protección, la corrección y la cancelación de sus datos personales que figuren en los ficheros de titularidad de las Administraciones públicas de la Comunidad Autónoma y de los entes u organismos de cualquier clase vinculados o dependientes de las mismas.

Artículo 29. Nuevas tecnologías y sociedad de la información

En el ámbito de sus competencias, los poderes públicos de las Illes Balears impulsarán el acceso a las nuevas tecnologías, a la plena integración en la sociedad de la información y a la incorporación de los procesos de innovación.

TÍTULO III DE LAS COMPETENCIAS DE LA COMUNIDAD AUTÓNOMA DE LAS ILLES BALEARS

Artículo 30. Competencias exclusivas

La Comunidad Autónoma tiene la competencia exclusiva en las siguientes materias, sin perjuicio de lo dispuesto en el artículo 149.1 de la Constitución:

1. Organización, régimen y funcionamiento de sus instituciones propias en el marco de este Estatuto.
2. Alteraciones de los términos municipales y denominación oficial de los municipios y topónimos.
3. Ordenación del territorio, incluyendo el litoral, el urbanismo y la vivienda.
4. Obras públicas en el territorio de la Comunidad Autónoma que no sean de interés general del Estado.

5. Ferrocarriles, carreteras y caminos. El transporte realizado por estos medios, por cable y por tubería. Puertos, aeropuertos y helipuertos no calificados de interés general por el Estado, y puertos de refugio, puertos, aeropuertos y helipuertos deportivos.
6. Transporte marítimo, exclusivamente entre puertos o puntos de la Comunidad Autónoma, sin conexión con otros puertos o puntos de otros ámbitos territoriales.
7. Centros de contratación y terminales de carga en materia de transportes. Delimitación de las zonas de servicios de los puertos y aeropuertos señalados en el apartado 5 de este mismo artículo.
8. Régimen de aguas y aprovechamientos hidráulicos, canales y regadíos. Aguas minerales y termales. Ordenación y concesión de recursos y aprovechamientos hidráulicos. Medidas ordinarias y extraordinarias para garantizar el suministro. Participación de los usuarios.
9. Montes, aprovechamientos forestales, vías pecuarias y pastos. Tratamiento especial de las zonas de montaña.
10. Agricultura y ganadería. Calidad, trazabilidad y condiciones de los productos agrícolas y ganaderos y de los productos alimenticios que de ellos se derivan. El ejercicio de estas competencias se realizará de acuerdo con la ordenación general de la economía.
11. Turismo. Ordenación y planificación del sector turístico. Promoción turística. Información turística. Oficinas de promoción turística en el exterior. Regulación y clasificación de las empresas y de los establecimientos turísticos. Regulación de las líneas públicas propias de apoyo y promoción del turismo.
12. Deporte y ocio. Fomento, planificación y coordinación de las actividades deportivas y de ocio. Regulación y declaración de utilidad pública de las entidades deportivas.
13. Juventud. Diseño y aplicación de políticas, planes y programas destinados a la juventud.
14. Tercera edad.
15. Acción y bienestar social. Desarrollo comunitario e integración. Voluntariado social. Complementos de la seguridad social no contributiva. Políticas de protección y apoyo a las personas con discapacidades físicas, psíquicas y sensoriales. Políticas de atención a personas dependientes. Políticas de atención a las personas y a los colectivos en situación de pobreza o necesidad social.
16. Protección social de la familia, conciliación de la vida familiar y laboral.
17. Políticas de género.
18. Artesanía. Fomento de la competitividad, la capacitación y el desarrollo de las empresas artesanales. Promoción de productos artesanales. Creación de canales de comercialización.

§2

19. Vigilancia y protección de sus edificios y de sus instalaciones. Coordinación y demás facultades en relación con las policías locales, en los términos que establezca una ley orgánica.
20. Ferias y mercados no internacionales.
21. Fomento del desarrollo económico en el territorio de la Comunidad Autónoma, de acuerdo con las bases y la coordinación general de la actividad económica.
22. Pesca y actividades recreativas en aguas interiores, cría y recogida de marisco, acuicultura.
23. Caza. Regulación, vigilancia y aprovechamiento de los recursos cinegéticos.
24. Archivos, bibliotecas y museos que no sean de titularidad estatal. Conservatorios de música, servicios de bellas artes, hemerotecas e instituciones similares.
25. Patrimonio monumental, cultural, histórico, artístico, arquitectónico, arqueológico, científico y paisajístico, sin perjuicio de lo que dispone el artículo 149.1.28 de la Constitución.
26. Cultura. Actividades artísticas y culturales. Fomento y difusión de la creación y la producción teatral, musical, cinematográfica y audiovisual, literaria, de danza y de artes combinadas, así como su difusión nacional e internacional.
27. Conservación, modificación y desarrollo del derecho civil propio de las Illes Balears, incluida la determinación de su sistema de fuentes, excepto las reglas relativas a la aplicación y la eficacia de las normas jurídicas, las relaciones jurídico-civiles relativas a las formas de matrimonio, la ordenación de los registros y de los instrumentos públicos, las bases de las obligaciones contractuales, las normas para resolver los conflictos de leyes y la determinación de las fuentes del derecho de competencia estatal.
28. Ordenación de la hacienda de la Comunidad Autónoma, de acuerdo con lo que establece este Estatuto.
29. Casinos, juegos y apuestas, con exclusión de las apuestas mutuas deportivo-benéficas.
30. Cooperativas, pósitos y mutualidades de previsión social complementarias o alternativas al sistema de Seguridad Social, sin perjuicio de la legislación mercantil.
31. Espectáculos y actividades recreativas.
32. Estadísticas de interés para la Comunidad Autónoma. Organización y gestión de un sistema estadístico propio.
33. Fundaciones y asociaciones que desarrollen principalmente sus funciones en las Illes Balears, respetando la reserva de ley orgánica.
34. Industria, sin perjuicio de lo que determinen las normas del Estado por razones de seguridad, sanitarias o de interés militar y las normas

- relacionadas con las industrias sujetas a la legislación de minas, hidrocarburos o energía nuclear. El ejercicio de la competencia se realizará de acuerdo con las bases y la ordenación de la actividad económica general. Seguridad de las instalaciones, de los procesos y de los productos industriales.
35. Instalaciones de producción, distribución y transporte de energía, cuando el transporte no salga de la Comunidad y su aprovechamiento no afecte a otra Comunidad Autónoma, respetando lo establecido en el núm. 25 del apartado 1 del artículo 149 de la Constitución.
 36. Procedimiento administrativo derivado de las especialidades de la organización propia.
 37. Publicidad, sin perjuicio de la legislación mercantil.
 38. Servicio meteorológico de la Comunidad Autónoma.
 39. Protección de menores.
 40. Establecimientos de bolsas de valores y establecimiento y regulación de centros de contratación de mercancías situados o que operen en el territorio de la Comunidad Autónoma, de conformidad con la legislación mercantil.
 41. Cajas de ahorro e instituciones de crédito cooperativo público y territorial, respetando lo que establezca el Estado en ejercicio de las competencias que le atribuye los artículos 149.1.11 y 149.1.13⁴ de la Constitución.
 42. Comercio interior, sin perjuicio de lo dispuesto en los artículos 38, 131 y en los números 11 y 13 del apartado 1 del artículo 149 de la Constitución. Ordenación de la actividad comercial. Regulación de los calendarios y horarios comerciales con respeto al principio de unidad de mercado. Modalidades de venta, sin perjuicio de la legislación mercantil. Condiciones para ejercer la actividad comercial y el establecimiento de las normas de calidad en materia de comercio. Promoción de la competencia en el ámbito autonómico, sin perjuicio de la legislación estatal y europea y establecimiento y regulación de los órganos de defensa de la competencia de la Comunidad Autónoma.
 43. Denominaciones de origen y demás indicaciones de procedencia relativas a los productos de la Comunidad Autónoma.
 44. Investigación, innovación y desarrollo científico y técnico. Establecimiento de líneas propias de investigación y seguimiento, control y evolución de los proyectos.
 45. Organización local, respetando lo previsto en los artículos 140, 141 y 149.1.18 de la Constitución.

⁴ Debería decir *el artículo 149.1.11 y 13*.

§2

46. Protección del medio ambiente, ecología y espacios naturales protegidos, sin perjuicio de la legislación básica del Estado. Normas adicionales de protección del medio ambiente.
47. Defensa de los consumidores y de los usuarios, en el marco de las bases y la ordenación de la actividad económica general y en el marco de las bases y la coordinación general de la sanidad, en los términos de lo dispuesto en los artículos 38, 131 y en los números 11, 13 y 16 del apartado 1 del artículo 149 de la Constitución. Regulación y fomento de las asociaciones de consumidores y usuarios. Regulación de los procedimientos de mediación.
48. Organización, funcionamiento y control de los centros sanitarios públicos y de los servicios de salud. Planificación de los recursos sanitarios. Coordinación de la sanidad privada con el sistema sanitario público. Promoción de la salud en todos los ámbitos, en el marco de las bases y la coordinación general de la sanidad. Ordenación farmacéutica, en el marco de lo que dispone el número 16, apartado 1, del artículo 149 de la Constitución.
49. Integración social y económica del inmigrante.
50. Pesca marítima en las aguas de las Illes Balears.
51. Bienes de dominio público y patrimoniales de su titularidad.

Artículo 31. Competencias de desarrollo legislativo y ejecución

En el marco de la legislación básica del Estado, corresponden a la Comunidad Autónoma de las Illes Balears el desarrollo legislativo y la ejecución de las siguientes materias:

1. Régimen jurídico y sistema de responsabilidad de la Administración de la Comunidad Autónoma.
2. Normas procesales derivadas de las peculiaridades del derecho sustantivo de las Illes Balears.
3. Estatuto de los funcionarios de la Administración de la Comunidad Autónoma y de la administración local.
4. Salud y sanidad. Formación sanitaria especializada. Sanidad vegetal y animal.
5. Contratos y concesiones administrativas en el ámbito sustantivo de competencias de la Comunidad Autónoma.
6. Ordenación y planificación de la actividad económica de las Illes Balears.
7. Medios de comunicación social.
8. Ordenación del sector pesquero.
9. Corporaciones de derecho público, representativas de intereses económicos y profesionales.

10. Sistemas de consultas populares en el ámbito de las Illes Balears, de conformidad con las leyes a que se refieren el apartado 3 del artículo 92 y el núm. 32 del apartado 1 del artículo 149 de la Constitución.
11. Protección civil. Emergencias.
12. Seguridad social, exceptuando las normas que configuran su régimen económico.
13. Régimen local.
14. La protección de datos de carácter personal respecto de los ficheros de titularidad de las Administraciones públicas de la Comunidad Autónoma y los entes⁵ u organismos de cualquier clase vinculados o dependientes de éstas.
15. Régimen minero y energético.
16. Agencias de transportes. Alquiler de vehículos.
17. Actividades clasificadas.

Artículo 32. Competencias ejecutivas

Corresponde a la Comunidad Autónoma de las Illes Balears, en los términos que se establezcan en las leyes y normas reglamentarias que, en desarrollo de su legislación, dicte el Estado, la función ejecutiva en las siguientes materias:

1. Expropiación forzosa.
2. Ordenación del transporte de viajeros y mercancías que tengan su origen y su destino dentro del territorio de la Comunidad Autónoma, sin perjuicio de la ejecución directa que de ellas se reserve la Administración General del Estado.
3. Ferias internacionales.
4. Régimen económico de la Seguridad Social respetando los principios de unidad económico-patrimonial y solidaridad financiera de la Seguridad Social.
5. Gestión de museos, bibliotecas y archivos de titularidad estatal que no se reserve el Estado. Los términos de la gestión se fijarán mediante convenios.
6. Pesos y medidas. Contraste de metales.
7. Planes establecidos por el Estado para la implantación o la reestructuración de sectores económicos.
8. Productos farmacéuticos.
9. Propiedad industrial.
10. Propiedad intelectual.
11. Legislación laboral. Formación profesional continua.
12. Salvamento marítimo.
13. Crédito, banca y seguros.

⁵ En concordancia con el artículo 28, el texto debería decir *de los entes*.

§2

14. Sector público estatal en el ámbito territorial de la Comunidad Autónoma, que participará en las actividades que correspondan.
15. Puertos y aeropuertos con calificación de interés general, cuando el Estado no se reserve su gestión. La Comunidad Autónoma puede participar en la gestión de estos puertos y aeropuertos de conformidad con lo previsto en las leyes del Estado.
16. Vertidos industriales y contaminados en las aguas territoriales del Estado correspondientes al litoral de las Illes Balears.
17. La gestión del dominio público marítimo-terrestre, respetando el régimen general del dominio público, especialmente en lo que se refiere a la concesión de autorizaciones; la ejecución de obras y actuaciones en el litoral que no sean de interés general; la policía administrativa en la zona de dominio público marítimo-terrestre y las concesiones y los amarres. A estos efectos, se entiende por dominio público marítimo-terrestre el comprendido tanto por el ámbito terrestre como por las aguas interiores y el mar territorial.
18. La inmigración en los términos previstos en la Constitución y en la legislación del Estado.
19. Seguridad privada, cuando así lo establezca la legislación del Estado.
20. Defensa de la competencia en el ámbito autonómico, en los términos establecidos en la legislación estatal y europea.

Artículo 33. Policía de las Illes Balears

1. Es competencia de las Illes Balears la creación y la organización de un cuerpo de policía propio en el marco de la legislación estatal.

En los mismos términos, corresponde a la Comunidad Autónoma el mando de la policía de las Illes Balears que llevará a cabo sus funciones bajo la directa dependencia de las instituciones de las Illes Balears.

2. Las funciones de la policía de las Illes Balears se fijan en su ley de creación de acuerdo con la legislación estatal.

Artículo 34. Protección y fomento de la cultura

1. La Comunidad Autónoma tiene competencia exclusiva respecto de la protección y el fomento de la cultura autóctona y del legado histórico de las Illes Balears.

2. En el desarrollo de esta competencia podrá crear los organismos adecuados.

Artículo 35. Enseñanza de la lengua propia

La Comunidad Autónoma tiene competencia exclusiva para la enseñanza de la lengua catalana, propia de las Illes Balears, de acuerdo con la tradición literaria autóctona. Normalizarla será un objetivo de los poderes públicos de la Comunidad Autónoma. Las modalidades insulares del catalán, de Mallorca,

Menorca, Ibiza y Formentera serán objeto de estudio y protección, sin perjuicio de la unidad de la lengua.

La institución oficial consultiva para todo lo que se refiere a la lengua catalana será la Universidad de las Illes Balears. La Comunidad Autónoma de las Illes Balears podrá participar en una institución dirigida a salvaguardar la unidad lingüística, formada por todas las Comunidades que reconozcan la cooficialidad de la lengua catalana.

Artículo 36. Enseñanza

De acuerdo con lo que dispone el artículo 27 y el número 30 del apartado 1 del artículo 149 de la Constitución en materia de enseñanza, corresponde a la Comunidad Autónoma de las Illes Balears:

1. En materia de enseñanza no universitaria, la competencia exclusiva en la creación, la organización y el régimen de los centros públicos; régimen de becas y ayudas con fondos propios, la formación y el perfeccionamiento del personal docente; servicios educativos y actividades extraescolares complementarias en relación con los centros públicos y privados sostenidos con fondos públicos, en colaboración con los órganos de participación de los padres y las madres de sus alumnos.
2. Corresponde a la Comunidad Autónoma de las Illes Balears la competencia de desarrollo legislativo y de ejecución de la enseñanza en toda su extensión, niveles y grados, modalidades y especialidades.
3. En materia de enseñanza no universitaria, la competencia ejecutiva sobre la expedición y la homologación de los títulos académicos y profesionales estatales.
4. En materia de enseñanza universitaria, la Comunidad Autónoma de las Illes Balears tiene competencia exclusiva, sin perjuicio de la autonomía universitaria, en la programación y la coordinación del sistema universitario, en la financiación propia de las universidades y en la regulación y la gestión del sistema propio de becas y ayudas.

Artículo 37. Ejercicio de las competencias de la Comunidad Autónoma

El ejercicio de todas las competencias de la Comunidad Autónoma se realizará de acuerdo con los términos que dispone la Constitución.

Artículo 38. Competencias inherentes al pleno ejercicio

En el ámbito de las competencias que en este Estatuto se le atribuyen, corresponden a las Illes Balears, además de las facultades expresamente contempladas, todas aquellas⁶ que resulten inherentes a su pleno ejercicio.

⁶ Debería decir *aquellas*.

TÍTULO IV DE LAS INSTITUCIONES DE LA COMUNIDAD AUTÓNOMA DE LAS ILLES BALEARS

Artículo 39. Las instituciones

El sistema institucional autonómico está integrado por el Parlamento, el Gobierno, el Presidente de la Comunidad Autónoma y los Consejos Insulares de Mallorca, Menorca, Ibiza y Formentera sin perjuicio de su autonomía constitucionalmente garantizada.

CAPÍTULO I DEL PARLAMENTO

Artículo 40. Funciones y sede del Parlamento

1. El Parlamento representa al pueblo de las Illes Balears, ejerce la potestad legislativa, aprueba los presupuestos de la Comunidad Autónoma, controla la acción de gobierno y ejerce todas las competencias que le atribuyen este Estatuto, las leyes del Estado y las del mismo Parlamento.

2. El Parlamento es inviolable y sólo podrá ser disuelto en los supuestos previstos en este Estatuto.

3. La sede del Parlamento de las Illes Balears radica en la ciudad de Palma.

Artículo 41. Composición y régimen electoral

1. El Parlamento estará formado por los Diputados del territorio autónomo, elegidos por sufragio universal, igual, libre, directo y secreto, mediante un sistema de representación proporcional que asegurará una adecuada representación de todas las zonas del territorio.

2. La duración del mandato de los Diputados será de cuatro años.

3. Las circunscripciones electorales son las de Mallorca, Menorca, Ibiza y Formentera.

4. Una ley del Parlamento, aprobada por mayoría cualificada de dos tercios, regulará el total de Diputados que deben integrarlo, el número de Diputados que debe corresponder elegir en cada una de las circunscripciones electorales y las causas de inelegibilidad y de incompatibilidad que les afecten.

5. El Parlamento se constituirá en el plazo máximo de treinta días después de la celebración de las elecciones.

Artículo 42. Elegibles

Podrán ser elegidos Diputados del Parlamento los ciudadanos españoles residentes en las Illes Balears e inscritos en el censo electoral de éstas, siempre

que sean mayores de edad y se hallen en pleno ejercicio de sus derechos civiles y políticos.

Artículo 43. Electores

Serán electores todos los ciudadanos españoles mayores de edad que figuren en el censo electoral de las Illes Balears.

Artículo 44. Estatuto de los Diputados

1. Los Diputados del Parlamento de las Illes Balears no estarán vinculados por mandato imperativo alguno y gozarán, aun después de haber cesado en su mandato, de inviolabilidad por las opiniones manifestadas y por los votos emitidos en el ejercicio de su cargo. Durante su mandato no podrán ser detenidos ni retenidos, salvo en caso de flagrante delito, en todo caso, corresponderá decidir su inculpación, prisión, procesamiento y juicio al Tribunal Superior de Justicia de las Illes Balears. Fuera del ámbito territorial de la Comunidad Autónoma, la responsabilidad penal les será exigible en los mismos términos ante la Sala de lo Penal del Tribunal Supremo.

2. El voto de los Diputados es personal e indelegable.

Artículo 45. Organización y funcionamiento

1. El Parlamento tendrá un Presidente, una Mesa y una Diputación Permanente. El Reglamento regulará su composición y sus reglas de elección.

2. El Parlamento funcionará en Pleno y en Comisiones. Las Comisiones permanentes podrán elaborar y aprobar leyes por delegación expresa del Pleno, sin perjuicio de la facultad del mismo para reclamar su debate y aprobación en cualquier momento del proceso legislativo. Quedan exceptuadas de dicha delegación las leyes de bases y los Presupuestos de la Comunidad Autónoma.

3. El Parlamento podrá crear Comisiones especiales de investigación.

4. El Parlamento se reunirá durante ocho meses al año, en dos períodos de sesiones comprendidos entre septiembre y diciembre, el primero, y entre febrero y junio, el segundo.

El Parlamento se reunirá en sesión extraordinaria, a petición del Gobierno o por acuerdo de la Diputación Permanente o del Pleno, a propuesta de una quinta parte de los Diputados. La sesión extraordinaria acabará una vez finalizado el orden del día determinado para el que fue convocada.

5. Los acuerdos, sean en el Pleno, sean en las Comisiones, para que sean válidos, deberán ser adoptados en sesiones convocadas reglamentariamente, con la asistencia de la mayoría de sus componentes y por aprobación de la mayoría de los presentes, excepto en aquellos casos en que la ley o el reglamento exijan un quórum más elevado.

§2

6. El Parlamento debe establecer su propio Reglamento que regulará los períodos de sesiones, el régimen y el lugar de las sesiones, la formación de Grupos Parlamentarios y su intervención en el proceso legislativo, las funciones de la Junta de Portavoces, y demás cuestiones necesarias o pertinentes para el buen funcionamiento del Parlamento.

La aprobación y la reforma del Reglamento requerirán la mayoría absoluta de los componentes del Parlamento.

Artículo 46. Diputación Permanente

1. El Parlamento elegirá una Diputación Permanente, en la que estarán representados todos los Grupos Parlamentarios, en proporción a su respectiva importancia numérica. Estará presidida por el Presidente del Parlamento.

2. La Diputación Permanente tendrá por función velar por el poder del Parlamento cuando éste no se halle reunido, haya sido disuelto o haya expirado su mandato. En estos dos últimos casos, seguirá ejerciendo sus funciones hasta que se constituya el nuevo Parlamento, al que rendirá cuentas de la gestión realizada.

Artículo 47. Iniciativa de la potestad legislativa

1. La iniciativa para el ejercicio de la potestad legislativa corresponde a los Diputados y al Gobierno de las Islas.

2. Los Consejos Insulares podrán solicitar del Gobierno la adopción de un proyecto de ley o remitir a la Mesa del Parlamento una proposición de ley, delegando ante dicha cámara a un máximo de tres miembros encargados de su defensa.

3. La iniciativa popular se ejercerá en la forma y las condiciones que establezca la ley.

Artículo 48. Potestad legislativa

1. El Parlamento, mediante la elaboración de leyes, ejerce la potestad legislativa. El Parlamento podrá delegar en el Gobierno de la Comunidad Autónoma la potestad de dictar normas con rango de ley, en los mismos términos y supuestos de delegación previstos en la Constitución. No podrán ser objeto de delegación la aprobación de las leyes que necesitan, para ser aprobadas, una mayoría especial.

2. Las leyes del Parlamento serán promulgadas en nombre del Rey por el Presidente de la Comunidad Autónoma, quien ordenará su publicación en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*, en el plazo de los quince días siguientes a su aprobación, así como también en el *Boletín Oficial del Estado*. Al efecto de la entrada en vigor de las mismas, regirá la fecha de publicación en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*. La versión oficial castellana será la que la Presidencia de la Comunidad Autónoma enviará.

Artículo 49. Decretos leyes

1. En caso de extraordinaria y urgente necesidad, el Consejo de Gobierno podrá dictar medidas legislativas provisionales en forma de Decretos leyes que no podrán afectar a los derechos establecidos en este Estatuto, a las materias objeto de leyes de desarrollo básico del Estatuto de Autonomía, a los presupuestos generales de la Comunidad Autónoma, a la reforma del Estatuto, al régimen electoral ni al ordenamiento de las instituciones básicas de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears.

2. Los Decretos leyes quedarán derogados si en el plazo improrrogable de treinta días subsiguientes a su promulgación no son convalidados expresamente por el Parlamento después de un debate y una votación de totalidad.

Durante el plazo establecido en el párrafo anterior, el Parlamento podrá acordar la tramitación de los Decretos leyes como proyectos de ley por el procedimiento de urgencia.

Artículo 50. Funciones

Corresponde también al Parlamento:

1. Designar, en aplicación del criterio de representación proporcional, al senador o a los Senadores que han de representar a la Comunidad Autónoma de las Illes Balears en el Senado, de acuerdo con lo que establece el artículo 69.5 de la Constitución. Los designados cesarán en el cargo en los casos previstos en el ordenamiento jurídico y, en todo caso, al acabar la legislatura del Parlamento de las Illes Balears en la que fueron designados, una vez que tomen posesión los nuevos Senadores. En el supuesto de disolución del Senado, el Parlamento de las Illes Balears entregará las credenciales de la designación de los mismos Senadores, que continuarán su mandato hasta que acabe la legislatura del Parlamento y sean designados los nuevos Senadores. El senador o los Senadores designados por el Parlamento de las Illes Balears comparecerán ante la comisión parlamentaria pertinente a iniciativa propia o a requerimiento de un grupo parlamentario o de una quinta parte de los Diputados para informar de su actividad en el Senado en los términos que establezca el Reglamento del Parlamento de las Illes Balears.
2. Remitir proposiciones de ley a la Mesa del Congreso de los Diputados y nombrar un máximo de tres Diputados encargados de defenderlas, de acuerdo con lo que permite el artículo 87.2 de la Constitución.
3. Solicitar del Gobierno del Estado la adopción de un proyecto de ley.
4. Interponer el recurso de inconstitucionalidad ante el Tribunal Constitucional en los casos previstos en la legislación vigente.
5. Fijar las previsiones de orden político, social y económico que, de acuerdo con lo que dispone el apartado 2 del artículo 131 de la

§2

Constitución, deban adoptarse para la elaboración de proyectos de planificación.

6. Aprobar y decidir transferencias o delegaciones de competencias a favor de los Consejos Insulares y demás entes locales de la Comunidad Autónoma.
7. Examinar y aprobar las cuentas de la Comunidad Autónoma, sin perjuicio del control que pueda corresponder a otros organismos del Estado o de la Comunidad Autónoma.
8. Ejercer cualesquiera otras competencias que le atribuyan este Estatuto, las leyes del Estado y las del mismo Parlamento.

Artículo 51. Sindicatura de Greuges

El Parlamento, mediante ley, creará la institución de la Sindicatura de Greuges para la defensa de las libertades y de los derechos fundamentales de los ciudadanos, así como para supervisar e investigar las actividades de la Administración de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears. El Síndico será elegido por el Parlamento, por la mayoría favorable de las tres quintas partes de los Diputados de la Cámara. El Síndico actuará como Alto Comisionado del Parlamento y le rendirá cuentas de su actividad. El Síndico coordinará su actuación con el Defensor del Pueblo.

Artículo 52. Causas de finalización de la legislatura

La legislatura finaliza por expiración del mandato al cumplirse cuatro años de la fecha de las elecciones. Puede finalizar también, anticipadamente, si no tiene lugar la investidura del Presidente o de la Presidenta de las Illes Balears. Finalizará de manera anticipada por disolución acordada por el Presidente o la Presidenta del Gobierno de las Illes Balears.

Artículo 53. Comisión General de Consejos Insulares

Se crea en el seno del Parlamento la Comisión General de Consejos Insulares, de composición paritaria Parlamento-Consejos Insulares. Dicha comisión elaborará su propio reglamento que debe ser aprobado por las dos terceras partes de sus miembros, y regulará su composición, organización y funciones.

CAPÍTULO II DEL PRESIDENTE

Artículo 54. Elección del Presidente de las Illes Balears

1. El Presidente de las Illes Balears será elegido por el Parlamento de entre sus miembros y nombrado por el Rey.

2. El candidato propuesto presentará al Parlamento el programa político del Gobierno que pretenda formar y, previo debate, solicitará su confianza.

3. Si el Parlamento, por el voto de la mayoría absoluta de sus miembros, otorga la confianza al candidato, será nombrado Presidente, de acuerdo con lo que se prevé en el apartado 1 de este mismo artículo.

Si no se consigue esta mayoría, la misma propuesta se someterá a nueva votación cuarenta y ocho horas después de la anterior y la confianza será otorgada por mayoría simple.

4. Si en estas votaciones no se otorga la confianza del Parlamento, se tramitarán sucesivas propuestas en la forma prevista en los apartados anteriores.

5. En el caso de que hayan transcurrido sesenta días a partir de la primera votación para la investidura y ningún candidato haya obtenido la confianza del Parlamento, éste quedará disuelto y se convocarán nuevas elecciones.

Artículo 55. Disolución del Parlamento

1. El Presidente del Gobierno, previa deliberación del Consejo de Gobierno de las Illes Balears y bajo su exclusiva responsabilidad, podrá acordar la disolución del Parlamento de las Illes Balears con anticipación al plazo natural de la legislatura.

2. La disolución se acordará por Decreto, en el que se convocarán a su vez elecciones, indicando los requisitos exigidos en la legislación electoral aplicable.

3. El Parlamento de las Illes Balears no podrá disolverse cuando esté en trámite una moción de censura.

4. No procederá ninguna nueva disolución antes de que haya transcurrido un año desde la anterior, exceptuando lo que se dispone en el artículo 54.5 de este Estatuto.

Artículo 56. Funciones del Presidente o de la Presidenta

1. El Presidente de las Illes Balears nombra y separa a los miembros que han de formar el Gobierno, dirige y coordina su acción y ejerce la más alta representación de la Comunidad Autónoma, así como la ordinaria del Estado en las Illes Balears.

2. El Presidente podrá delegar temporalmente funciones ejecutivas y de coordinación en alguno de los miembros del Gobierno.

3. El Presidente, previa deliberación del Consejo de Gobierno, podrá plantear ante el Parlamento la cuestión de confianza sobre su programa o sobre una declaración de política general. La confianza se considerará otorgada cuando vote a favor de la misma la mayoría simple.

Si el Parlamento le niega la confianza, el Presidente presentará su dimisión ante el Parlamento, cuyo Presidente convocará, en el plazo máximo de quince días, la sesión plenaria para la elección de un nuevo Presidente de la

§2

Comunidad Autónoma, de acuerdo con el procedimiento que se prevé en el artículo 54 de este Estatuto.

4. El Presidente será políticamente responsable ante el Parlamento, que podrá exigir la responsabilidad del Gobierno de las Illes Balears mediante la adopción, por mayoría absoluta, de la moción de censura. Esta⁷ deberá ser propuesta, como mínimo, por un quince por ciento de los Diputados y deberá incluir un candidato a la Presidencia.

5. Si la moción de censura no se aprueba, los que la hayan firmado no podrán presentar otra durante el mismo periodo de sesiones. Si se aprueba, el Presidente y su gobierno cesarán en sus funciones, y el candidato que se haya incluido en ella será nombrado Presidente por el Rey.

6. El Presidente del Gobierno, habiéndolo considerado el Consejo de Gobierno, y bajo su exclusiva responsabilidad, podrá disolver anticipadamente el Parlamento. El Decreto de disolución fijará la fecha de las elecciones.

7. La responsabilidad penal del Presidente será exigible en los mismos términos que se señalan para los Diputados del Parlamento de las Illes Balears.

8. Por ley del Parlamento, aprobada por mayoría absoluta, se determinará la forma de elección del Presidente, su Estatuto personal y demás atribuciones que le son propias.

9. En caso de ausencia o enfermedad del Presidente, ejercerá la representación de las Illes Balears el Presidente del Parlamento, sin perjuicio de que interinamente presida el Gobierno uno de sus miembros designado por el Presidente.

10. El Presidente no podrá ejercer ningún otro cargo público en el ámbito de las Illes Balears.

CAPÍTULO III DEL GOBIERNO DE LAS ILLES BALEARS

Artículo 57. El Gobierno y su sede

1. El Gobierno de las Illes Balears es el órgano colegiado que ejerce funciones ejecutivas y administrativas y dirige la política general.

2. El Gobierno está formado por el Presidente, los Vicepresidentes, en su caso, y los consejeros.

3. Por ley del Parlamento, aprobada por mayoría absoluta, se establecerá la organización del Gobierno, las atribuciones y el Estatuto personal de cada uno de sus componentes.

4. El Gobierno responde políticamente de manera solidaria ante el Parlamento, sin perjuicio de la responsabilidad directa de cada uno de sus miembros por su gestión.

⁷ Debería decir *Ésta*.

5. La responsabilidad penal de los miembros del Gobierno será exigible en los mismos términos que se establezcan para los Diputados del Parlamento.

6. La sede del Gobierno será la ciudad de Palma, pero, previa convocatoria, podrá reunirse en cualquier otro lugar del territorio de la Comunidad Autónoma.

7. Solamente en el ejercicio de sus competencias, el Gobierno podrá establecer organismos, servicios y dependencias en cualquiera de las Islas, de acuerdo con lo que establece el presente Estatuto.

8. El Gobierno cesa:

- a) Después de la celebración de elecciones al Parlamento.
- b) Por dimisión, incapacidad o defunción de su Presidente.
- c) Por pérdida de la confianza del Parlamento o por la adopción de una moción de censura.

El gobierno cesante continuará en funciones hasta la toma de posesión del nuevo gobierno.

Artículo 58. Competencias del Gobierno

1. Corresponde al Gobierno de las Illes Balears el ejercicio de las competencias de la Comunidad Autónoma a que se refiere el título III de este Estatuto, excepto las que son propias de los Consejos Insulares o les hayan sido transferidas, sin perjuicio de las competencias legislativas que corresponden al Parlamento de las Illes Balears.

2. El Gobierno tiene la potestad reglamentaria en sus competencias y elabora los presupuestos de la Comunidad Autónoma sin perjuicio de su examen, enmienda y aprobación por el Parlamento. Se le podrán atribuir otras facultades de acuerdo con la ley.

3. En las competencias que, de acuerdo con este Estatuto, los Consejos Insulares hayan asumido como propias, el Gobierno de las Illes Balears podrá establecer los principios generales sobre la materia, garantizando el ejercicio de la potestad reglamentaria por parte de los Consejos Insulares.

Artículo 59. Presentación de recursos

El Gobierno podrá interponer recurso de inconstitucionalidad, suscitar conflictos de competencia y personarse ante el Tribunal Constitucional en los supuestos y términos previstos en la Constitución y en la Ley Orgánica del Tribunal Constitucional.

Artículo 60. Publicación de los actos del Gobierno

Todas las normas, las disposiciones y los actos emanados del Gobierno y de la Administración de la Comunidad Autónoma que lo requieran deben publicarse en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

CAPÍTULO IV DE LOS CONSEJOS INSULARES

Artículo 61. Los Consejos Insulares

1. Los Consejos Insulares son las instituciones de gobierno de cada una de las islas y ostentan el gobierno, la administración y la representación de las islas de Mallorca, Menorca, Ibiza y Formentera, así como de las islas adyacentes a éstas.

2. Los Consejos Insulares gozarán de autonomía en la gestión de sus intereses de acuerdo con la Constitución, este Estatuto y lo establecido en las leyes del Parlamento.

3. Los Consejos Insulares también son instituciones de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears.

Artículo 62. Organización

Los Consejos Insulares establecerán su organización de acuerdo con la Constitución y con este Estatuto. Una ley del Parlamento regulará su organización.

Artículo 63. Órganos

1. Los órganos necesarios de los Consejos Insulares de Mallorca, Menorca e Ibiza son: el Pleno, el Presidente y el Consejo Ejecutivo. En los términos fijados por la Ley de Consejos Insulares, cada Consejo Insular podrá crear órganos complementarios de los anteriores.

2. En el caso del Consejo Insular de Formentera, que será⁸ integrado por los regidores del Ayuntamiento de Formentera, no será preceptiva la existencia de consejo ejecutivo. La Ley de Consejos Insulares o una ley específica podrá establecer, en su caso, singularidades de régimen jurídico y de organización propias para el Consejo Insular de Formentera.

Artículo 64. Composición y régimen electoral

1. Cada uno de los Consejos Insulares de Mallorca, Menorca e Ibiza estará integrado por los consejeros elegidos en las respectivas circunscripciones, por sufragio universal, igual, libre, directo y secreto mediante un sistema de representación proporcional respetando el régimen electoral general.

2. La duración del mandato de los consejeros será de cuatro años.

3. El cargo de miembro del Consejo Insular es incompatible con los cargos de Presidente de las Illes Balears, de Presidente del Parlamento, de miembro del Gobierno y de senador de la Comunidad Autónoma.

La incompatibilidad subsistirá en el caso de cese, por cualquier causa, en el ejercicio de los cargos incompatibles.

⁸ Debería decir *estará*.

En el Consejo Insular que les corresponda, los miembros incompatibles serán sustituidos por aquellos candidatos que ocupen el lugar siguiente al del último elegido en las listas electorales correspondientes.

4. Una ley del Parlamento regulará el número de miembros que deben integrar cada Consejo Insular, así como las causas de inelegibilidad y de incompatibilidad que les afecten.

5. Cada uno de los Consejos Insulares debe constituirse en el plazo máximo de 45 días desde que se hayan celebrado las elecciones.

Artículo 65. El Pleno

1. El Pleno del Consejo Insular ejerce la iniciativa legislativa ante el Parlamento de las Illes Balears, la función normativa, aprueba los presupuestos del Consejo Insular, controla la acción de gobierno del Consejo Ejecutivo, elige y cesa al Presidente y ejerce todas las funciones que le otorgan este Estatuto, las leyes del Parlamento de las Illes Balears y las propias normas aprobadas por el Consejo Insular.

2. El Pleno del Consejo Insular se regirá por el Reglamento Orgánico de funcionamiento que asegurará la periodicidad, el carácter público de sus sesiones y la transparencia de sus acuerdos.

3. El Reglamento Orgánico del Consejo Insular establecerá la formación de grupos políticos, la participación de éstos en el proceso de elaboración de normativa, la función de la Junta de Portavoces y las demás cuestiones necesarias para el buen funcionamiento de la institución.

4. Los consejeros del Consejo Insular tendrán acceso a toda la información generada por la institución y gozarán de las prerrogativas que el Reglamento Orgánico del Consejo Insular establezca.

5. El Pleno ejercerá el control y la fiscalización de la acción del Presidente y del Consejo Ejecutivo, mediante la moción de censura al Presidente, la votación sobre la cuestión de confianza que éste plantee y los debates, las preguntas, las interpelaciones y las mociones sobre su actuación y otras que se establezcan.

Artículo 66. El Presidente

1. El Presidente del Consejo Insular es elegido por el Pleno entre sus miembros. El candidato propuesto presentará al Pleno su programa de gobierno y solicitará su confianza, cuyo otorgamiento requiere mayoría absoluta en primera votación y mayoría simple en segunda. El mismo quórum se requerirá en las sucesivas propuestas de Presidente que puedan presentarse.

2. El Presidente del Consejo Insular dirige el gobierno y la administración insulares y designa y separa libremente el resto de miembros del Consejo Ejecutivo, coordina su acción y es políticamente responsable ante el Pleno.

§2

3. La aprobación de una moción de censura al Presidente del Consejo Insular o la denegación de una cuestión de confianza que éste plantee se regirán por lo que dispone la legislación electoral general, con la particularidad de que el Presidente puede plantear la cuestión de confianza sobre su programa en conjunto, sobre una declaración de política general o sobre la aprobación de cualquier asunto o actuación de relevancia política.

Artículo 67. El Consejo Ejecutivo

1. El Consejo Ejecutivo será⁹ integrado por el Presidente del Consejo Insular, los Vicepresidentes, en su caso, y los consejeros ejecutivos.

2. Los consejeros ejecutivos dirigen, bajo la superior dirección del Presidente del Consejo Insular, los sectores de actividad administrativa correspondientes al departamento que encabezan. La Ley de Consejos Insulares y el reglamento orgánico determinarán la estructura interna básica de los departamentos y las atribuciones de sus órganos.

3. Sin perjuicio de las atribuciones conferidas a otros órganos de gobierno, corresponde al Consejo Ejecutivo el ejercicio de la función ejecutiva en relación con las competencias del Consejo Insular.

4. La Ley de Consejos Insulares establecerá el Estatuto personal y las incompatibilidades de los miembros del Consejo Ejecutivo.

Artículo 68. Funcionamiento y régimen jurídico

La Ley de los Consejos Insulares, aprobada con el voto favorable de dos tercios de los Diputados del Parlamento de las Illes Balears, y para el Consejo Insular de Formentera una ley específica, en su caso, determinarán las reglas de funcionamiento y el régimen jurídico de la actuación de los Consejos Insulares y de sus órganos, así como el régimen de sus funciones y competencias respetando la legislación básica del Estado.

Artículo 69. Cláusula de cierre

Las competencias no atribuidas expresamente como propias a los Consejos Insulares en este Estatuto de Autonomía corresponden al Gobierno de las Illes Balears, sin que en ningún caso sean susceptibles de transferencia aquellas¹⁰ que por su propia naturaleza tengan un carácter suprainsular, que incidan sobre la ordenación y la planificación de la actividad económica general en el ámbito autonómico o aquellas competencias cuyo ejercicio exija la obligación de velar por el equilibrio o la cohesión territorial entre las diferentes islas.

⁹ Ídem nota anterior.

¹⁰ Debería decir *aquellas*.

Artículo 70. Competencias propias

Son competencias propias de los Consejos Insulares, además de las que les vengan atribuidas por la legislación estatal, las siguientes materias:

1. Urbanismo y habitabilidad.
2. Régimen local.
3. Información turística. Ordenación y promoción turística.
4. Servicios sociales y asistencia social. Desarrollo comunitario e integración. Política de protección y atención a personas dependientes. Complementos de la seguridad social no contributiva. Voluntariado social. Políticas de atención a las personas y a los colectivos en situación de pobreza o necesidad social.
5. Inspección técnica de vehículos.
6. Patrimonio monumental, cultural, histórico, artístico, arquitectónico, arqueológico y paisajístico en su ámbito territorial, y depósito legal de libros.
7. Actividades clasificadas. Parques acuáticos. Infracciones y sanciones.
8. Tutela, acogimiento y adopción de menores.
9. Deporte y ocio. Fomento y promoción de las actividades deportivas y de ocio.
10. Transportes terrestres.
11. Espectáculos públicos y actividades recreativas.
12. Agricultura, ganadería y pesca. Calidad, trazabilidad y condiciones de los productos agrícolas y ganaderos y de los productos alimenticios que de ellos se derivan.
13. Ordenación del territorio, incluyendo el litoral.
14. Artesanía. Fomento de la competitividad, la capacitación y el desarrollo de las empresas artesanas. Promoción de productos artesanales. Creación de canales de comercialización.
15. Carreteras y caminos.
16. Juventud. Diseño y aplicación de políticas, planes y programas destinados a la juventud.
17. Caza. Regulación, vigilancia y aprovechamiento de los recursos cinegéticos.
18. Cultura. Actividades artísticas y culturales. Fomento y difusión de la creación y la producción teatral, musical, cinematográfica y audiovisual, literaria, de danza y de artes combinadas. Promoción y animación socio-cultural.
19. Museos y archivos y bibliotecas de titularidad autonómica, en su ámbito territorial. Conservatorios de música, servicios de bellas artes, hemerotecas e instituciones similares, de ámbito insular.
20. Políticas de género. Conciliación de la vida familiar y laboral. Mujer.

§2

A la entrada en vigor del presente Estatuto de Autonomía se transferirán las competencias atribuidas como propias a los Consejos Insulares, mediante Decreto de traspaso acordado en Comisión Mixta de Transferencias.

Artículo 71. Función ejecutiva de competencias

Los Consejos Insulares, además de las competencias que les son propias, podrán asumir en su ámbito territorial la función ejecutiva y la gestión en las siguientes materias:

1. Montes y aprovechamientos forestales, vías pecuarias y pastos.
2. Recursos y aprovechamientos hidráulicos, canales y regadíos, régimen general de aguas. Aguas minerales, termales y subterráneas.
3. Obras públicas.
4. Estadísticas de interés insular.
5. Vigilancia y protección de sus edificios e instalaciones.
6. Ferias insulares.
7. Sanidad.
8. Enseñanza.
9. Cooperativas y cámaras.
10. Planificación y desarrollo económicos en el territorio de cada una de las Islas, de acuerdo con las bases y con la ordenación general de la economía del Estado y de la Comunidad Autónoma.
11. Contratos y concesiones administrativas respecto de las materias cuya gestión les corresponda en su territorio.

Y, en general, cualesquiera otras que, en el propio ámbito territorial, correspondan a los intereses respectivos, de acuerdo con las transferencias o delegaciones que se establezcan para tal fin.

Una ley del Parlamento establecerá el procedimiento de transferencia o delegación de competencias a los Consejos Insulares.

Artículo 72. Potestad reglamentaria

1. En las competencias que son atribuidas como propias a los Consejos Insulares, éstos ejercen la potestad reglamentaria.

2. La coordinación de la actividad de los Consejos Insulares en todo lo que pueda afectar a los intereses de la Comunidad Autónoma corresponderá al Gobierno.

3. No obstante lo establecido en el párrafo anterior, cuando se trata de la coordinación de la actividad que ejercen los Consejos Insulares en las competencias que tienen atribuidas como propias, deberá contar con la necesaria participación de los mismos.

Artículo 73. Actividad de fomento y fijación de políticas propias de los Consejos Insulares

Corresponde a los Consejos Insulares, en las materias que este Estatuto les atribuye competencia propia, el ejercicio de la actividad de fomento, sin perjuicio de la actividad que corresponda¹¹ la Comunidad Autónoma, y la fijación de políticas propias o, cuando así lo decidan, la fijación de políticas comunes con otros Consejos Insulares, y con otras islas, Comunidades o con el Estado de acuerdo con el Gobierno de las Illes Balears.

Artículo 74. Conferencia de Presidentes

1. La Conferencia de Presidentes, integrada por el Presidente de las Illes Balears y por los Presidentes de los Consejos Insulares de Mallorca, Menorca, Ibiza y Formentera, se constituirá, de acuerdo con los principios de cooperación, colaboración y lealtad institucional, como marco general y permanente de relación, deliberación, participación, formulación de propuestas, toma de acuerdos e intercambio de información entre el Gobierno de las Illes Balears y los Consejos Insulares de cada una de las islas en las materias de interés común.

2. La propia Conferencia de Presidentes adoptará su reglamento interno y de funcionamiento.

CAPÍTULO V DE LOS MUNICIPIOS Y DEMÁS ENTIDADES LOCALES DE LAS ILLES BALEARS

Artículo 75. Los municipios

1. El municipio es la entidad local básica de la organización territorial de las Illes Balears y el instrumento fundamental para la participación de la comunidad local en los asuntos públicos.

2. El gobierno y la administración municipal corresponden al Ayuntamiento formado por el alcalde o la alcaldesa, los concejales y los demás miembros que, en su caso establezcan las leyes.

3. Los concejales son elegidos por los vecinos del municipio mediante el sufragio universal, igual, libre, directo y secreto.

4. Este Estatuto garantiza a los municipios la autonomía para el ejercicio de sus competencias propias, bajo su responsabilidad y en defensa de los intereses de la colectividad que representa.

En el ejercicio de las competencias propias, los municipios estarán sujetos al control de constitucionalidad y legalidad.

¹¹ Debería decir *corresponda a*.

§2

Los municipios tienen en el ámbito de este Estatuto y de las leyes, libertad plena para el ejercicio de su iniciativa en cualquier materia que no esté excluida de su competencia o atribuida en exclusiva a otra administración o autoridad.

5. Además de las competencias derivadas de la legislación básica del Estado y de la legislación sectorial, corresponde a los municipios el ejercicio de las que puedan ser delegadas por el Estado, por la Comunidad Autónoma, por los Consejos Insulares y por otras Administraciones. La delegación de competencias a los municipios debe ir acompañada de los medios económicos, personales y materiales adecuados y suficientes.

6. Asimismo, los Ayuntamientos de las Illes Balears, en su calidad de instituciones de gobierno de los municipios isleños, podrán asumir en su ámbito territorial la función ejecutiva y la gestión de las competencias propias de los Consejos Insulares o de aquellas que les hayan sido previamente transferidas. Para hacer efectiva esta transferencia, que deberá venir acompañada de los medios económicos, personales y materiales adecuados y suficientes, se requerirá el acuerdo del Pleno del Ayuntamiento solicitante y del Pleno del Consejo Insular respectivo. Una vez acordada la transferencia por el Consejo Insular, que contendrá el detalle de los medios económicos, personales y materiales que correspondan, se comunicará el acuerdo plenario al Ayuntamiento solicitante que, mediante acuerdo plenario, la aceptará o la rechazará.

7. Los municipios tienen derecho a asociarse con otros y a cooperar entre ellos y con otros entes públicos para ejercer sus competencias y para cumplir tareas de interés común. A estos efectos tienen capacidad para constituir mancomunidades, consorcios y asociaciones.

8. El Parlamento de las Illes Balears, en el marco de la legislación básica del Estado, aprobará una ley de régimen local para las Illes Balears que tendrá en cuenta necesariamente las diferentes características demográficas, geográficas, organizativas, de dimensión y capacidad de gestión que tienen los municipios, así como las competencias de cooperación local asumidas por los Consejos Insulares.

9. Los municipios de las Illes Balears dispondrán de recursos suficientes para ejercer las funciones que les atribuye la legislación; éstos deben ser garantizados por la Administración del Estado, la autonómica y la insular. En este sentido, los municipios tienen capacidad de regular las finanzas propias en el marco de la ley y gozan de autonomía presupuestaria. Para velar por el equilibrio territorial se creará un fondo de cooperación local, cuyos criterios de distribución atenderán¹² las características socio-económicas y territoriales

¹² Debería decir *atenderán a*.

de los municipios. Para garantizar su suficiencia financiera, este fondo será de carácter incondicionado, sin perjuicio de los convenios de colaboración que, con carácter voluntario, se pueden hacer con cargo al mismo.

10. El municipio de Palma dispondrá de una ley de capitalidad especial establecida por el Parlamento de las Illes Balears. El Ayuntamiento de Palma tiene iniciativa para proponer la modificación de este régimen especial y, de acuerdo con las leyes y el Reglamento del Parlamento, debe participar en la elaboración de los proyectos de ley que inciden en este régimen especial y debe ser consultado en la tramitación parlamentaria de otras iniciativas legislativas sobre su régimen especial.

CAPÍTULO VI ÓRGANOS DE CONSULTA Y ASESORAMIENTO

Artículo 76. El Consejo Consultivo de las Illes Balears

1. El Consejo Consultivo de las Illes Balears es el superior órgano de consulta de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears.

2. El Consejo Consultivo estará integrado como máximo por diez juristas de reconocido prestigio, dos quintas partes de los cuales serán elegidos por el Parlamento mediante el voto favorable de las tres quintas partes de los Diputados, y las otras tres quintas partes de los miembros serán elegidos por el Gobierno.

3. Una ley del Parlamento regulará su número, su organización y su funcionamiento.

Artículo 77. Consejo Audiovisual de las Illes Balears

El Consejo Audiovisual de las Illes Balears se configura como una entidad pública independiente, cuya misión es velar en los medios de comunicación social de titularidad pública por el cumplimiento de los principios rectores del modelo audiovisual, concretamente: promover las condiciones para garantizar la información veraz, objetiva y neutral, y promover la sociedad de la información; garantizar el acceso de los grupos políticos y sociales representativos a los medios de comunicación social; fomentar el pluralismo lingüístico en los medios de comunicación; que se cumplan los principios que inspiran el modelo lingüístico del Estatuto de Autonomía de las Illes Balears; garantizar y favorecer el acceso de las personas con discapacidad auditiva o visual a los medios de comunicación social y a las nuevas tecnologías.

Los miembros del Consejo Audiovisual son nombrados por el Parlamento de las Illes Balears mediante el voto favorable de las tres quintas partes de sus miembros. La composición y las funciones concretas serán desarrolladas por una ley del Parlamento.

§2

Artículo 78. Consejo Económico y Social

1. El Consejo Económico y Social de las Illes Balears es el órgano colegiado de participación, estudio, deliberación, asesoramiento y propuesta en materia económica y social.

2. Una ley del Parlamento regulará su composición, la designación de sus miembros, su organización y sus funciones.

CAPÍTULO VII DE LA ADMINISTRACIÓN PÚBLICA DE LA COMUNIDAD AUTÓNOMA DE LAS ILLES BALEARS

Artículo 79. La Administración propia

Corresponden a la Comunidad Autónoma de las Illes Balears la creación y la organización de una administración propia, en el marco de los principios generales y de las normas básicas de la legislación del Estado y de este Estatuto.

Artículo 80. Ejecución de las funciones administrativas

1. La Administración de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears ejercerá sus funciones mediante los entes y los organismos que dependen del Gobierno de las Illes Balears y de los Consejos Insulares y a través de los municipios.

2. El Gobierno de las Illes Balears podrá ejercer la gestión ordinaria de sus competencias a través de los Consejos Insulares y de los Ayuntamientos.

CAPÍTULO VIII DEL CONTROL DE LOS PODERES DE LA COMUNIDAD AUTÓNOMA

Artículo 81. Control jurisdiccional

1. Las leyes del Parlamento de la Comunidad Autónoma estarán únicamente sujetas al control de constitucionalidad ejercido por el Tribunal Constitucional.

2. Contra los actos, los acuerdos y las normas reglamentarias emanadas de los órganos ejecutivos y administrativos de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears se podrá interponer recurso ante la Jurisdicción Contencioso-Administrativa.

Artículo 82. Sindicatura de Cuentas

1. Sin perjuicio de las competencias que correspondan al Tribunal de Cuentas, la *Sindicatura de Comptes* es el órgano al cual corresponde la

fiscalización externa de la actividad económica, financiera y contable del sector público de las Illes Balears.

2. La *Sindicatura de Comptes* estará formada por tres Síndicos, elegidos por el Parlamento por mayoría de tres quintas partes de los Diputados.
3. Una ley del Parlamento regulará su funcionamiento y organización.

CAPÍTULO IX DEL RÉGIMEN JURÍDICO DE LA COMUNIDAD AUTÓNOMA

Artículo 83. Ámbito territorial

Las competencias establecidas en este Estatuto se entienden referidas al ámbito territorial de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears.

Artículo 84. Potestad legislativa y función ejecutiva de las competencias exclusivas

1. Sobre las materias que sean de su competencia exclusiva, corresponde al Parlamento de las Illes Balears la potestad legislativa, según los términos previstos en este Estatuto, sin perjuicio de las competencias atribuidas al Estado en la Constitución.
2. Corresponden al Gobierno de la Comunidad Autónoma y a los Consejos Insulares la función ejecutiva, incluidas la potestad reglamentaria y la inspección, y la actuación de fomento de las competencias que les son propias.

Artículo 85. Desarrollo legislativo y función ejecutiva

1. Por lo que se refiere a las competencias previstas en el artículo 31, corresponderán a la Comunidad Autónoma el desarrollo legislativo y la ejecución de la legislación básica del Estado.
2. En cuanto a las competencias relacionadas en el artículo 32, la potestad ejecutiva de la Comunidad Autónoma podrá llevar aneja la potestad reglamentaria cuando sea necesaria para la ejecución de la normativa del Estado.
3. Los Consejos Insulares, además de las competencias que les corresponden de acuerdo con lo que se prevé en este Estatuto, tendrán las facultades de gestión y ejecución en el propio territorio de las decisiones del Gobierno de las Illes Balears cuando corresponda.

Artículo 86. Actividad de fomento

Corresponde al Gobierno de las Illes Balears, en las materias de su competencia, el ejercicio de la actividad de fomento, sin perjuicio de la actividad que corresponda al Estado.

§2

Artículo 87. Derecho propio

1. En materias de competencia exclusiva de la Comunidad Autónoma, el derecho propio de las Illes Balears es aplicable en su territorio con preferencia a cualquier otro, en los términos previstos en este Estatuto.

2. En la determinación de las fuentes del Derecho Civil de las Illes Balears se respetarán las normas que en el mismo se establezcan.

3. En todo aquello que no esté regulado por el derecho propio de las Illes Balears será de aplicación supletoria el derecho del Estado.

TÍTULO V MEDIOS DE COMUNICACIÓN SOCIAL

Artículo 88. Derecho a la información

1. Los poderes públicos de las Illes Balears velarán, mediante lo dispuesto en el presente título, por el respeto a las libertades y a los derechos reconocidos en el artículo 20 de la Constitución, especialmente los referidos a la libertad de expresión y al derecho a una información independiente, veraz y plural.

2. Todos los medios de comunicación balears, públicos y privados, están sujetos a los valores constitucionales y estatutarios.

Artículo 89. Publicidad institucional

Una ley del Parlamento de las Illes Balears regulará la publicidad institucional en sus diversas formas.

Artículo 90. De los medios públicos de comunicación

1. Las instituciones de las Illes Balears garantizarán la imparcialidad, la pluralidad y la veracidad informativa de los medios públicos de comunicación.

2. Los medios públicos de comunicación velarán por el cumplimiento del modelo lingüístico previsto en el Estatuto de Autonomía.

3. Los medios públicos de comunicación orientarán su actividad a la promoción de la cultura de Mallorca, Menorca, Ibiza y Formentera.

4. Se garantiza el derecho de acceso a los medios públicos de comunicación de las asociaciones, organizaciones e instituciones representativas de la diversidad política, social y cultural de las Illes Balears, respetando el pluralismo de la sociedad.

Artículo 91. Del control parlamentario

1. Una ley del Parlamento regulará el Ente Público de Radiotelevisión de las Illes Balears.

2. Corresponde al Parlamento de las Illes Balears el control de la radiotelevisión pública de las Illes Balears mediante una comisión parlamentaria.

3. El director general o el máximo órgano de dirección, responsable de la gestión de los medios de comunicación audiovisual de titularidad pública en las Illes Balears será elegido por los miembros electos de las instituciones representativas correspondientes a su ámbito territorial.

Artículo 92. Protección de los derechos en los medios audiovisuales

Corresponde al Consejo Audiovisual de las Illes Balears velar por el respeto de los derechos, las libertades y los valores constitucionales y estatutarios de los medios de comunicación audiovisual, en los términos establecidos en el artículo 77.

TÍTULO VI EL PODER JUDICIAL EN LAS ILLES BALEARS

Artículo 93. El Tribunal Superior de Justicia de las Illes Balears

El Tribunal Superior de Justicia de las Illes Balears es el órgano jurisdiccional en que culmina la organización judicial de las Illes Balears en su ámbito territorial correspondiente y ante el que se agotarán las instancias procesales sucesivas, en los términos y en las condiciones que resulten de la Ley Orgánica del Poder Judicial y de las demás leyes procesales, sin perjuicio de las competencias del Tribunal Supremo.

Artículo 94. Competencias

1. La competencia de los órganos jurisdiccionales de las Illes se extiende, en cualquier caso:
 - a) En el orden civil, a todas las instancias y a todos los grados, incluidos los recursos de casación y revisión, en materia de Derecho Civil propio de las Illes Balears.
 - b) En el orden contencioso-administrativo, a los recursos que se interpongan contra los actos y las disposiciones de las Administraciones públicas, en los términos que establezca la Ley Orgánica del Poder Judicial.
 - c) En los órdenes penal y social, a todas las instancias y a todos los grados, a excepción de los recursos de casación y revisión.
 - d) A las cuestiones de competencia entre órganos jurisdiccionales en las Illes Balears.
 - e) A los recursos sobre calificación de documentos que deban tener acceso a los registros de la propiedad, mercantil o de bienes muebles de las Illes Balears, siempre que estos recursos se fundamenten en una infracción de las normas emanadas de los órganos de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears.

§2

2. En las materias restantes se estará a lo que disponga la Ley Orgánica del Poder Judicial.

Artículo 95. El Presidente o la Presidenta del Tribunal Superior de Justicia de las Illes Balears

1. El Presidente del Tribunal Superior de Justicia de las Illes Balears será nombrado por el Rey a propuesta del Consejo General del Poder Judicial. El Presidente de la Comunidad Autónoma ordenará la publicación de este nombramiento en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

2. El nombramiento de magistrados, jueces, fiscales y secretarios que deban prestar servicios en las Illes Balears se efectuará en la forma prevista en la Ley Orgánica del Poder Judicial a que hace referencia el artículo 122 de la Constitución.

3. La memoria anual del Tribunal Superior de Justicia será presentada por su Presidente o Presidenta ante el Parlamento de las Illes Balears.

Artículo 96. El Consejo de Justicia de las Illes Balears

Se crea el Consejo de Justicia de las Illes Balears. Una ley del Parlamento de las Illes Balears determinará su estructura, composición, nombramientos y funciones en el ámbito de las competencias de las Illes Balears en materia de administración de justicia en los términos que establece este Estatuto y de acuerdo con lo que dispone la Ley Orgánica del Poder Judicial. Los miembros del Consejo de Justicia de las Illes Balears que sean elegidos por el Parlamento de las Illes Balears lo serán por una mayoría de dos tercios de sus miembros.

Artículo 97. Puestos vacantes y resolución de concursos y oposiciones

1. A instancia de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears, el órgano competente convocará concursos y otras pruebas de selección para cubrir los puestos vacantes en las Illes Balears de magistrados, jueces, secretarios judiciales y demás personal al servicio de la Administración de Justicia.

2. En la resolución de los concursos y de las oposiciones para proveer los puestos de magistrados y jueces será mérito preferente la especialización en el Derecho Civil de las Illes Balears y el conocimiento de catalán.

3. La organización y el funcionamiento del Ministerio Fiscal corresponden íntegramente al Estado, de acuerdo con las leyes generales.

Artículo 98. Administración de Justicia

Por lo que se refiere a la Administración de Justicia, a excepción de la militar, corresponde a la Comunidad Autónoma de las Illes Balears:

1. Ejercer todas las facultades que la Ley Orgánica del Poder Judicial reconozca o atribuya al Gobierno del Estado.
2. Participar en la fijación de las demarcaciones territoriales de los órganos jurisdiccionales en las Illes Balears y en la localización de su

capitalidad. La Comunidad Autónoma participará también, de acuerdo con la Ley Orgánica del Poder Judicial, en la creación o la transformación del número de secciones o juzgados en el ámbito de su territorio.

3. Proveer de medios personales, materiales y económicos la Administración de Justicia.
4. Ordenar los servicios de justicia gratuita, que pueden prestarse directamente o en colaboración con los Colegios de Abogados y con los de Procuradores.

Artículo 99. Notarías y registros

1. La Comunidad Autónoma participará en la fijación de las demarcaciones correspondientes a las notarías y a los registros de la propiedad, mercantiles y de bienes muebles radicados en su territorio.

2. Los notarios, los registradores de la propiedad, mercantiles y de bienes muebles serán nombrados por la Comunidad Autónoma de conformidad con las leyes del Estado. Para la provisión de estas plazas serán méritos preferentes la especialización en Derecho Civil de las Illes Balears y el conocimiento de la lengua catalana. En ningún caso podrá establecerse la excepción de naturaleza y vecindad.

Artículo 100. Nombramiento de magistrados del Tribunal Superior de Justicia de las Illes Balears

Las ternas que el Parlamento debe presentar al Consejo General del Poder Judicial para el nombramiento de los magistrados del Tribunal Superior de Justicia de las Illes Balears requerirán una mayoría favorable de las tres quintas partes de los Diputados.

TÍTULO VII RELACIONES INSTITUCIONALES

CAPÍTULO I LA ACCIÓN EXTERIOR

Artículo 101. Proyección en el exterior

1. La Comunidad Autónoma, sin perjuicio de las competencias del Estado sobre relaciones internacionales, impulsa la proyección de las Illes Balears en el exterior y promueve sus intereses en este ámbito.

2. La Comunidad Autónoma tiene capacidad para llevar a cabo acciones con proyección exterior que se deriven directamente de sus competencias, bien de forma directa o a través de los órganos de la Administración General del Estado.

§2

3. La Comunidad Autónoma puede suscribir acuerdos de colaboración para la promoción de sus intereses en el marco de las competencias que tiene atribuidas.

Artículo 102. Convenios internacionales y participación

1. El Gobierno del Estado debe informar a la Comunidad Autónoma sobre los tratados y los convenios internacionales que pretenda negociar y suscribir cuando éstos afecten directa y singularmente a sus competencias. El Gobierno de las Illes Balears y el Parlamento de las Illes Balears pueden dirigir al Gobierno del Estado y a las Cortes Generales las observaciones que consideren oportunas.

2. La Comunidad Autónoma podrá participar en las delegaciones españolas en aquellos casos en que se negocian tratados que afecten directa y singularmente a la Comunidad, en la forma que determine la legislación del Estado.

3. La Comunidad Autónoma puede solicitar que el Estado suscriba tratados y convenios internacionales en las materias que la afecten.

4. La Comunidad Autónoma debe adoptar las medidas necesarias para ejecutar las obligaciones derivadas de los tratados y de los convenios internacionales ratificados por España o que vinculen al Estado, en el ámbito de sus competencias.

Artículo 103. Cooperación con regiones de otros Estados

La Comunidad Autónoma puede promover la cooperación con regiones de otros Estados con los que comparta intereses económicos, sociales o culturales.

Artículo 104. Participación en organizaciones internacionales

La Comunidad Autónoma podrá participar en las representaciones del Estado ante organizaciones internacionales en aquellos casos en que la actividad de éstas incida en su ámbito competencial y afecte a materias de su específico interés en la forma que determine la legislación del Estado.

Artículo 105. Poblaciones estructuralmente menos desarrolladas

Los poderes públicos de las Illes Balears deben velar por fomentar la paz, la solidaridad, la tolerancia, el respeto de los derechos humanos y la cooperación para el desarrollo con los países y las poblaciones estructuralmente menos desarrollados, con la finalidad última de erradicar la pobreza. Para conseguir este objetivo deben establecer programas y acuerdos con los agentes sociales de la cooperación y con las instituciones públicas y privadas que sean necesarios para garantizar la efectividad y la eficacia de estas políticas en las Illes Balears y en el exterior.

CAPÍTULO II RELACIONES CON LA UNIÓN EUROPEA

Artículo 106. Unión Europea

La Comunidad Autónoma participará en los asuntos relacionados con la Unión Europea que afecten a las competencias e intereses de las Illes Balears, en los términos establecidos en este Estatuto de Autonomía, en la Constitución y en la legislación del Estado.

Artículo 107. Delegaciones u Oficinas ante la Unión Europea

La Comunidad Autónoma puede establecer delegaciones u oficinas de representación ante la Unión Europea para mejorar el ejercicio de sus competencias y promover adecuadamente sus intereses.

Artículo 108. Información y participación en tratados

La Comunidad Autónoma debe ser informada sobre las negociaciones relativas a los tratados originarios y fundacionales, sus revisiones y modificaciones, y también podrá participar en ellos, en su caso, formando parte de la delegación española, de acuerdo con los mecanismos multilaterales internos que se establezcan a este efecto entre el Estado y las Comunidades Autónomas.

Artículo 109. Derecho comunitario

Es competencia de la Comunidad Autónoma el desarrollo y la ejecución del derecho comunitario de acuerdo con sus competencias. En el caso de que sea ineludible realizar la transposición del derecho europeo en las materias de su competencia exclusiva por normas estatales, por el hecho de que la norma europea tenga un alcance superior al de la Comunidad Autónoma, ésta será consultada con carácter previo de acuerdo con los mecanismos internos de coordinación previstos en una ley estatal.

Artículo 110. Participación, negociación con la Unión Europea

1. Se reconoce el derecho de participación de la Comunidad Autónoma en la formación de la posición negociadora del Estado ante la Unión Europea. Esta participación debe ser de manera autónoma y específica si el asunto afecta exclusivamente a la Comunidad Autónoma de las Illes Balears. Si afecta a competencias exclusivas del conjunto de las Comunidades Autónomas, la participación debe efectuarse en el marco de los procedimientos multilaterales y de cooperación interna establecidos por la ley estatal reguladora de esta materia.

2. La posición debe tenerse especialmente en cuenta para la formación de la voluntad del Estado. En cualquier caso, el Gobierno debe informar a la Comunidad Autónoma sobre la marcha de las negociaciones, sea cual sea la configuración de la materia competencial subyacente, exclusiva o concurrente.

§2

Artículo 111. Participación en la delegación española de la Unión Europea

La Comunidad Autónoma participará en la delegación española en el Consejo de Ministros de la Unión Europea y en sus grupos de trabajo en los términos establecidos en el sistema general de la participación autonómica. Esta participación puede acordarse de manera directa con los órganos competentes de la Administración General del Estado en el caso que se vean afectadas especificidades propias de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears.

Artículo 112. Control del principio de subsidiariedad

El Parlamento de las Illes Balears puede ser consultado por las Cortes Generales en el marco del proceso de control del principio de subsidiariedad establecido en el Derecho Comunitario.

Artículo 113. Tribunal de Justicia de la Unión Europea

1. La Comunidad Autónoma interviene en los procesos ante el Tribunal de Justicia de la Unión Europea en los términos establecidos por la legislación del Estado. Tendrá acceso en su caso al mismo si así lo establece la legislación comunitaria.

2. En el marco de la legislación vigente en la materia, la Comunidad Autónoma podrá, en defensa de sus intereses, instar al Estado y a las instituciones legitimadas el inicio de acciones ante el Tribunal de Justicia de la Unión Europea.

CAPÍTULO III RELACIONES CON EL ESTADO

Artículo 114. Relaciones con el Estado y con otras Comunidades Autónomas

Como garante del equilibrio interinsular el Gobierno de las Illes Balears se reserva las relaciones con el Estado y con las demás Comunidades Autónomas, cuando las mismas se refieran a competencias autonómicas en relación a las cuales vayan a desarrollarse actuaciones consideradas de interés general.

Artículo 115. Gestión de fondos europeos

Corresponde a la Comunidad Autónoma la gestión de los fondos procedentes de la Unión Europea y, en general, de los que se canalicen a través de programas europeos, excepto aquellos¹³ cuyas competencias correspondan al Estado.

¹³ Debería decir *aquéllos*.

Artículo 116. Principios de las relaciones Comunidad Autónoma de las Illes Balears y Estado

En el marco de los principios constitucionales las relaciones de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears con el Estado se fundamentan en los principios de colaboración, cooperación, solidaridad y lealtad institucional.

Artículo 117. Instrumento¹⁴ de colaboración y de relación con el Estado

Para los asuntos de interés específico de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears, se establecerán los correspondientes instrumentos de colaboración y de relación con el Estado.

Los órganos de colaboración se crearán de acuerdo con los principios establecidos en el artículo anterior, que constituye el marco general y permanente de relación entre los gobiernos de las Illes Balears y del Estado a los efectos siguientes:

- a) Cooperación, colaboración, coordinación e información en el ejercicio mutuo de las competencias propias que puedan afectar a ambos.
- b) El establecimiento de mecanismos de información y colaboración sobre las respectivas políticas públicas y los asuntos de interés común.
- c) El impulso de la eficacia, el seguimiento y la resolución de conflictos en todas las cuestiones de interés común.

En los asuntos de interés general la Comunidad Autónoma de las Illes Balears participarán¹⁵ a través de los procedimientos o los órganos multilaterales que se constituyan.

CAPÍTULO IV RELACIONES CON LAS COMUNIDADES AUTÓNOMAS

Artículo 118. Convenios con otras Comunidades Autónomas

1. En materia de prestación y gestión de servicios propios de la Comunidad Autónoma, ésta puede suscribir convenios con otras Comunidades Autónomas. Dichos acuerdos se comunicarán a las Cortes Generales y entrarán en vigor a los sesenta días de la comunicación, a no ser que las Cortes Generales, en el plazo citado, estimen que se trata de un acuerdo de cooperación, según lo que dispone el apartado 2 del artículo 145 de la Constitución.

2. La Comunidad Autónoma, previa autorización de las Cortes Generales, podrá también establecer acuerdos de cooperación con otras Comunidades Autónomas.

¹⁴ Debería decir *Instrumentos*.

¹⁵ Debería decir *participará*.

§2

Artículo 119. Protocolos de carácter cultural

La Comunidad Autónoma de las Illes Balears podrá suscribir protocolos para la celebración de actos de carácter cultural en otras Comunidades Autónomas, especialmente con las que se comparten la misma lengua y cultura.

TÍTULO VIII FINANCIACIÓN Y HACIENDA

CAPÍTULO I PRINCIPIOS GENERALES

Artículo 120. Principios

1. Las relaciones de orden tributario y financiero entre el Estado y la Comunidad Autónoma de las Illes Balears se regulan por la Constitución, el presente Estatuto y la Ley Orgánica prevista en el apartado 3 del artículo 157 de la Constitución.

2. La financiación de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears se fundamenta en los siguientes principios:

- a) Autonomía financiera.
- b) Lealtad institucional.
- c) Solidaridad, equidad y suficiencia financiera, atendiendo al reconocimiento específico del hecho diferencial de la insularidad, para garantizar el equilibrio territorial, y a la población real efectiva, determinada de acuerdo con la normativa estatal, así como a su evolución.
- d) Responsabilidad fiscal.
- e) Coordinación y transparencia en las relaciones fiscales y financieras entre las Administraciones públicas.
- f) Garantía de financiación de los servicios educativos, sanitarios y sociales en los términos previstos en el artículo 123.2 de este Estatuto.
- g) Prudencia financiera y austeridad.

3. La Comunidad Autónoma de las Illes Balears goza del mismo tratamiento fiscal que la legislación establezca para el Estado.

Artículo 121. Autonomía y suficiencia

1. La Comunidad Autónoma de las Illes Balears debe disponer de unas finanzas autónomas y de los recursos suficientes para atender de forma estable y permanente el desarrollo y la ejecución de sus competencias, para afrontar el adecuado ejercicio de su autogobierno.

2. La Comunidad Autónoma de las Illes Balears tiene la capacidad para determinar el volumen y la composición de sus ingresos en el ámbito de sus

competencias financieras, así como para fijar la afectación de sus recursos a las finalidades de gasto que decida libremente.

3. La Comunidad Autónoma de las Illes Balears dispone de plena autonomía de gasto para poder aplicar libremente sus recursos a las finalidades que, de acuerdo con las directrices políticas y sociales, determinen sus instituciones de autogobierno.

Artículo 122. Lealtad institucional y modificación del sistema tributario español

1. De acuerdo con el principio de lealtad institucional, se valorará el impacto financiero, positivo o negativo, que las disposiciones generales aprobadas por el Estado tengan sobre las Illes Balears o las aprobadas por las Illes Balears tengan sobre el Estado, en un periodo de tiempo determinado, en forma de una variación de las necesidades de gasto o de la capacidad fiscal, con la finalidad de establecer los mecanismos de ajuste necesarios.

2. En caso de reforma o modificación del sistema tributario español que implique una supresión de tributos o una variación de los ingresos de las Illes Balears, que dependen de los tributos estatales, la Comunidad Autónoma de las Illes Balears tiene derecho a que el Estado adopte las medidas de compensación oportunas para que ésta no vea reducidas ni menguadas las posibilidades de desarrollo de sus competencias ni de su crecimiento futuro.

3. Ambas Administraciones se facilitarán mutuamente el acceso a la información estadística y de gestión, necesaria para el mejor ejercicio de sus respectivas competencias, en un marco de cooperación y transparencia.

Artículo 123. Solidaridad y suficiencia financiera

1. El sistema de ingresos de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears garantizará, en los términos previstos en la Ley Orgánica que prevé el artículo 157.3 de la Constitución, los recursos financieros que, atendiendo a las necesidades de gasto de las Illes Balears y a su capacidad fiscal aseguren la financiación suficiente para el ejercicio de las competencias propias en la prestación del conjunto de los servicios públicos asumidos, sin perjuicio de respetar la realización efectiva del principio de solidaridad en todo el territorio nacional en los términos del artículo 138 de la Constitución.

2. Los recursos financieros de que disponga la Comunidad Autónoma de las Illes Balears podrán ajustarse para que el sistema estatal de financiación disponga de recursos suficientes para garantizar la nivelación y solidaridad a las demás Comunidades Autónomas, con el fin de que los servicios de educación, sanidad y otros servicios sociales esenciales del Estado del bienestar prestados por los diferentes gobiernos autonómicos puedan alcanzar niveles similares en el conjunto del Estado, siempre y cuando lleven a cabo un esfuerzo fiscal también similar. En la misma forma y si procede la

§2

Comunidad Autónoma de las Illes Balears recibirá recursos de los mecanismos de nivelación y solidaridad. Estos niveles los fijará el Estado.

3. En el ejercicio de sus competencias financieras, el Gobierno de las Illes Balears velará por el equilibrio territorial en las Illes Balears y por la realización interna del principio de solidaridad.

Artículo 124. Responsabilidad fiscal

1. La Comunidad Autónoma de las Illes Balears ejercerá las competencias que resultan de lo establecido en este Estatuto de acuerdo con los principios de generalidad, justicia, igualdad, equidad, progresividad y capacidad económica, en los términos que determina la Constitución y la Ley Orgánica prevista en el artículo 157.3 de la Constitución.

2. En el ámbito financiero, la Comunidad Autónoma de las Illes Balears actúa de acuerdo con los principios de eficacia y eficiencia y promueve la cohesión y el bienestar social, el progreso económico y la sostenibilidad medioambiental.

Artículo 125. Comisión Mixta de Economía y Hacienda

1. La Comisión Mixta de Economía y Hacienda entre el Estado y la Comunidad Autónoma de las Illes Balears es el órgano bilateral de relación entre ambas Administraciones en materias fiscales y financieras.

2. La Comisión está integrada por un número igual de representantes del Estado y de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears. La Presidencia de esta comisión mixta se ejercerá de forma rotatoria entre las dos partes en turnos de un año.

3. Corresponde a la Comisión adoptar su reglamento interno y de funcionamiento por acuerdo entre las dos delegaciones en el que se regulará, en todo caso, la forma en la que se realizarán las convocatorias y su periodicidad, que será como mínimo anual.

Artículo 126. Funciones de la Comisión Mixta

1. La Comisión Mixta de Economía y Hacienda ejerce sus funciones sin perjuicio de los acuerdos suscritos por el Gobierno de las Illes Balears en esta materia con instituciones y organismos de carácter multilateral.

2. Corresponden a la Comisión Mixta de Economía y Hacienda las siguientes funciones:

- a) Estudiar, revisar y llevar a cabo el seguimiento de las inversiones que el Estado realice en la Comunidad Autónoma de las Illes Balears de acuerdo con lo establecido en la disposición transitoria novena.
- b) En caso de una alteración de las variables básicas utilizadas para la determinación de los recursos proporcionados por el sistema de

- financiación, la Comisión Mixta de Economía y Hacienda se reunirá para conocer sus efectos sobre la financiación, y elevar propuestas en su caso.
- c) Conocer del impacto económico financiero que se derive del principio de lealtad institucional recogido en el artículo 122.
 - d) Conocer del impacto económico que, de acuerdo con la Ley Orgánica prevista en el apartado tercero del artículo 157 de la Constitución Española, se derive de la articulación del hecho insular a que se refiere el artículo 120.2.c) de este Estatuto.
 - e) Conocer la población real efectiva, a que se refiere el artículo 120.2.c) de este Estatuto y, en su caso, evaluar los factores de ajuste.
 - f) Conocer los recursos que correspondan a la Comunidad Autónoma de las Illes Balears por su participación en el Fondo de Compensación Interterritorial y en otros fondos, de acuerdo con el artículo 128.f) de este Estatuto.
 - g) Negociar el porcentaje de participación de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears en la distribución regional de los fondos estructurales europeos, así como de la asignación de otros recursos de la política regional europea a la Comunidad Autónoma de las Illes Balears.
 - h) Acordar el alcance y condiciones de la gestión, recaudación, liquidación e inspección de los tributos que correspondan a la Agencia Tributaria de las Illes Balears, en los términos establecidos por la Ley Orgánica prevista en el artículo 157.3 de la Constitución.
 - i) Establecer los mecanismos de colaboración entre la administración tributaria de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears y la administración tributaria del Estado, a que se refiere el artículo 133 de este Estatuto, así como los criterios de coordinación y armonización fiscal de acuerdo con las características o la naturaleza de los tributos cedidos.
 - j) Establecer los mecanismos de colaboración entre la Comunidad Autónoma de las Illes Balears y la Administración del Estado que sean necesarios para el adecuado ejercicio de las funciones de revisión en vía económico-administrativa a que se refiere el artículo 134 de este Estatuto.
 - k) Realizar el seguimiento de la aplicación de la ley que regula el régimen especial balear, con facultades de coordinación de las comisiones correspondientes.
3. La Comisión Mixta de Economía y Hacienda conocerá los estudios y análisis de los recursos financieros que, atendiendo a las necesidades de gasto de las Illes Balears, elabore el Gobierno de las Illes Balears. Asimismo, le corresponderá, de conformidad con lo establecido en la Ley Orgánica prevista en el artículo 157.3 de la Constitución:

§2

- a) Aplicar los mecanismos de actualización del sistema de financiación.
- b) Acordar el alcance y las condiciones de la cesión de tributos de titularidad estatal y, especialmente, los porcentajes de participación en el rendimiento de los tributos estatales cedidos parcialmente.
- c) Acordar la contribución a la solidaridad y a los mecanismos de nivelación previstos en el artículo 123.2 de este Estatuto.
- d) La eventual aplicación, de acuerdo con la legislación correspondiente, de las reglas de modulación y su impacto sobre la financiación per cápita de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears.
- e) Conocer cualquier otra cuestión en materia fiscal y financiera que sea de interés para la Comunidad Autónoma o para el Estado.

CAPÍTULO II RECURSOS DE LA COMUNIDAD AUTÓNOMA DE LAS ILLES BALEARS

Artículo 127. Competencia y patrimonio

1. La Comunidad Autónoma de las Illes Balears dispone, para el correcto desarrollo y la ejecución de sus competencias, de hacienda y patrimonio propios.

2. La Comunidad Autónoma de las Illes Balears tiene competencia para ordenar y regular su hacienda.

3. El patrimonio de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears está integrado por los bienes y derechos de los que es titular y por los que adquiere por cualquier título jurídico. Una ley del Parlamento debe regular la administración, la defensa y la conservación del patrimonio de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears.

Artículo 128. Recursos

En el marco establecido en la Constitución, en este Estatuto, en la Ley Orgánica prevista en el artículo 157.3 de la Constitución y en la legislación que resulte de aplicación, los recursos de la hacienda de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears están constituidos por:

- a) El rendimiento de los tributos propios.
- b) El rendimiento de los tributos cedidos total o parcialmente por el Estado.
- c) Los recargos sobre los tributos estatales.
- d) La participación en los ingresos del Estado.
- e) Las demás transferencias recibidas del Gobierno central.
- f) Los ingresos procedentes de la participación en el fondo de compensación interterritorial y otros fondos en los términos que prevea la legislación estatal.

- g) Las transferencias y asignaciones que se establezcan a cargo de los presupuestos generales del Estado.
- h) Los ingresos por la percepción de precios públicos.
- i) Los ingresos procedentes del patrimonio de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears y otros de derecho privado.
- j) El producto de emisión de deuda y de las operaciones de crédito.
- k) Los ingresos procedentes de multas y sanciones en el ámbito de sus competencias.
- l) Los recursos procedentes de la Unión Europea y de programas comunitarios.
- m) Cualquier otro recurso que pueda establecerse en virtud de lo que dispongan este Estatuto y la Constitución.

Artículo 129. Competencias en materia tributaria

1. La Comunidad Autónoma de las Illes Balears participa en el rendimiento de los tributos estatales cedidos en los términos establecidos por la Ley Orgánica prevista en el artículo 157.3 de la Constitución. Esta cesión se refiere a los rendimientos obtenidos y puede ir acompañada de cesión de capacidad normativa. Adicionalmente, la cesión, tanto de los rendimientos como de la capacidad normativa, puede ser parcial o total en cada caso.

2. En el marco de las competencias del Estado y de la Unión Europea, el ejercicio de la capacidad normativa a que hace referencia el apartado anterior incluye, en su caso, la fijación del tipo impositivo, las exenciones, las reducciones y las bonificaciones sobre la base imponible y las deducciones sobre la cuota.

3. Corresponde a la Comunidad Autónoma de las Illes Balears, en los términos establecidos por la Ley Orgánica prevista en el artículo 157.3 de la Constitución, la gestión, la recaudación, la liquidación, la inspección y la revisión de los tributos estatales cedidos totalmente y estas funciones, en la medida en que se atribuyan, respecto de los cedidos parcialmente, de acuerdo con lo que establece el artículo 133.

4. La Comunidad Autónoma de las Illes Balears tiene competencia para establecer, mediante una ley del Parlamento, los tributos propios, sobre los cuales tiene capacidad normativa, así como recargos sobre los impuestos cedidos en los términos que se prevean en la legislación de financiación de las Comunidades Autónomas.

Artículo 130. Criterios y principios

1. El nivel de recursos financieros de que dispone la Comunidad Autónoma de las Illes Balears para financiar sus servicios y sus competencias, se basará en criterios de necesidades de gasto y de capacidad fiscal y tendrá en cuenta, en todo caso, como variables básicas para determinar estas

§2

necesidades, la población real efectiva de acuerdo con el artículo 120.2.c) de este Estatuto, y la circunstancia del hecho insular.

2. La eventual aplicación de reglas de modulación que tengan como finalidad restringir el alcance de los resultados obtenidos en el cálculo del nivel de necesidades de gasto establecido en el apartado anterior, deberá justificarse de manera objetiva y se realizará de acuerdo con lo dispuesto en la Ley Orgánica a que se refiere el artículo 157.3 de la Constitución Española.

3. La Comunidad Autónoma de las Illes Balears participará en el rendimiento de los tributos estatales cedidos, de acuerdo con lo que establezca la Ley Orgánica a que se refiere el artículo 157.3 de la Constitución Española.

4. Cuando sea necesario, la Comunidad Autónoma de las Illes Balears recibirá recursos de los mecanismos de nivelación y solidaridad. La determinación de estos mecanismos se realizará de acuerdo con los principios de coordinación y transparencia y sus resultados se evaluarán quinquenalmente.

Artículo 131. Actualización de la financiación

1. El Estado y la Comunidad Autónoma de las Illes Balears procederán a la actualización del sistema de financiación, teniendo en cuenta la evolución del conjunto de recursos disponibles y de las necesidades de gasto de las diferentes Administraciones, mediante el estudio y el análisis de la Comisión Mixta de Economía y Hacienda.

2. Esta actualización deberá efectuarse sin perjuicio del seguimiento y, eventualmente, puesta al día de las variables básicas utilizadas para la determinación de los recursos proporcionados por el sistema de financiación.

Artículo 132. Endeudamiento y deuda pública

1. La Comunidad Autónoma de las Illes Balears puede recurrir al endeudamiento y emitir deuda pública para financiar gastos de inversión en los límites que las leyes de presupuestos de la Comunidad Autónoma determinen, respetando los principios generales y la normativa estatal.

2. Los títulos emitidos tienen a todos los efectos la consideración de fondos públicos y gozarán de los mismos beneficios y condiciones que los emitidos por el Estado.

Artículo 133. Agencia Tributaria

1. La Agencia Tributaria de las Illes Balears se creará por ley del Parlamento.

2. La gestión, la recaudación, la liquidación y la inspección de los tributos propios de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears, así como, por delegación del Estado, de los tributos estatales cedidos totalmente a la Comunidad Autónoma de las Illes Balears, corresponden a la Agencia Tributaria de las Illes Balears.

3. En el marco de la Comisión Mixta de Economía y Hacienda entre el Estado y la Comunidad Autónoma de las Illes Balears se acordará el alcance y las condiciones de la gestión, recaudación, liquidación e inspección de los tributos que corresponderán a la Agencia Tributaria de las Illes Balears.

4. La gestión, la recaudación, la liquidación y la inspección del resto de impuestos del Estado recaudados en las Illes Balears corresponderán a la administración tributaria del Estado, sin perjuicio de la delegación que la Comunidad Autónoma de las Illes Balears pueda recibir del mismo, y de la colaboración que pueda establecerse especialmente, cuando así lo exija la naturaleza del tributo.

Para desarrollar lo que se prevé en el párrafo anterior, la Agencia Estatal de la Administración Tributaria y la Agencia Tributaria podrán establecer los convenios de colaboración que estimen pertinentes.

5. Ambas Administraciones tributarias establecerán los mecanismos necesarios que permitan la presentación y la recepción en las respectivas oficinas de declaraciones y demás documentación con trascendencia tributaria que deban causar efecto ante la otra administración, lo cual facilitará el cumplimiento de las obligaciones tributarias de los contribuyentes.

6. La Agencia Tributaria de las Illes Balears puede ejercer las funciones de recaudación y, en su caso, de gestión, inspección, liquidación de los recursos titularidad¹⁶ de otras Administraciones públicas que, mediante ley, convenio, delegación de competencias o encargo de gestión, sean atribuidas a la Comunidad Autónoma de las Illes Balears.

Artículo 134. Revisión de reclamaciones

La Comunidad Autónoma de las Illes Balears debe asumir, mediante sus propios órganos económico-administrativos, la revisión por vía administrativa de las reclamaciones que los contribuyentes puedan interponer contra la aplicación de los tributos dictados por la Agencia Tributaria de las Illes Balears en aquellos tributos que gestione directamente, sin perjuicio de las competencias en materia de unificación de criterio que correspondan a la Administración General del Estado.

A estos efectos, de acuerdo con la legislación aplicable, la Comisión Mixta de Economía y Hacienda a que se refiere el artículo 125 acordará los mecanismos de cooperación que sean necesarios para el adecuado ejercicio de las funciones de revisión de la vía económico-administrativa.

¹⁶ Debería decir *de titularidad*.

§2

CAPÍTULO III PRESUPUESTOS GENERALES DE LA COMUNIDAD AUTÓNOMA DE LAS ILLES BALEARS

Artículo 135. El presupuesto

1. El presupuesto general de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears tiene carácter anual, es único y constituye la expresión cifrada, conjunta y sistemática de todos los gastos y de todos los ingresos de las instituciones, los organismos, las entidades y las empresas que constituyen el sector público autonómico.

2. Corresponde al Gobierno de las Illes Balears elaborar y ejecutar el presupuesto, y al Parlamento examinarlo, enmendarlo, aprobarlo y controlarlo, sin perjuicio del control que corresponda a la Sindicatura de Cuentas y al Tribunal de Cuentas.

3. La tramitación parlamentaria del proyecto de ley de presupuestos generales de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears se llevará a cabo con las especialidades previstas en el Reglamento del Parlamento de las Illes Balears.

Artículo 136. Estabilidad presupuestaria

Corresponde a la Comunidad Autónoma de las Illes Balears el establecimiento de los límites y las condiciones para conseguir los objetivos de estabilidad presupuestaria dentro de los principios y la normativa del Estado y de la Unión Europea.

CAPÍTULO IV DE LA FINANCIACIÓN Y LAS HACIENDAS DE LOS CONSEJOS INSULARES

Artículo 137. Principios rectores

1. Las haciendas de los Consejos Insulares se rigen por los principios de autonomía financiera, suficiencia de recursos, equidad y responsabilidad fiscal.

El Gobierno de las Illes Balears vela por el cumplimiento de estos principios, y, a estos efectos, la Administración General del Estado y la Administración de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears establecerán las vías de colaboración necesarias para asegurar la participación del Gobierno de las Illes Balears en las decisiones y el intercambio de información que sean necesarios para el ejercicio de sus competencias.

2. La Comunidad Autónoma de las Illes Balears tiene competencia, en el marco establecido por la Constitución, este Estatuto y la normativa del Estado, en materia de financiación de los Consejos Insulares. Esta competencia incluye

capacidad para fijar los criterios de distribución de las participaciones a cargo de los presupuestos generales de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears.

3. Los Consejos Insulares tienen autonomía presupuestaria y de gasto en la aplicación de sus recursos, incluidas las participaciones incondicionadas que perciben a cargo de los presupuestos de otras Administraciones públicas, de las que pueden disponer libremente en el ejercicio de sus competencias.

4. Se garantizan a los Consejos Insulares los recursos suficientes para hacer frente a las competencias propias, atribuidas expresamente como tales en el presente Estatuto, o a aquellas¹⁷ que les sean transferidas o delegadas. Toda nueva atribución de competencias ha de ir acompañada de la asignación de los recursos suplementarios necesarios para financiarlas correctamente, de manera que se tenga en cuenta la financiación del coste total y efectivo de los servicios transferidos. El cumplimiento de este principio es una condición esencial para que entre en vigor la transferencia o delegación de competencia, o sean asumidas las competencias propias. A tal efecto, se pueden establecer diversas formas de financiación, incluida la participación en los recursos de la hacienda de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears o, si fuera el caso, del Estado, en proporción a las competencias propias o a las autonómicas que hayan sido transferidas o delegadas.

Artículo 138. Recursos de los Consejos Insulares

1. Mediante una ley del Parlamento se regulará el régimen de financiación de los Consejos Insulares fundamentado en los principios de suficiencia financiera, solidaridad y cooperación, que en ningún caso podrá suponer una disminución de los recursos obtenidos hasta el momento y que establecerá los mecanismos de participación en las mejoras de financiación de la Comunidad en proporción a las competencias propias, transferidas o delegadas.

2. La Ley de financiación de los Consejos Insulares deberá prever un fondo para garantizar un nivel similar de prestación y de eficiencia en la gestión de los servicios por parte de cada Consejo Insular en el ejercicio de las competencias autonómicas comunes que les han sido asignadas y un fondo de compensación para corregir los desequilibrios que pueden producirse.

3. La ley que regula la financiación de los Consejos Insulares establecerá los mecanismos de cooperación necesarios entre el Gobierno de las Illes Balears y los Consejos Insulares para articular adecuadamente el desarrollo y la revisión del sistema de financiación de acuerdo con los principios de equidad, transparencia y objetividad, mediante una comisión paritaria Gobierno-Consejos Insulares.

¹⁷ Debería decir *aquellas*.

TÍTULO IX DE LA REFORMA DEL ESTATUTO

Artículo 139. Iniciativa

1. La iniciativa de reforma corresponderá al Parlamento, a propuesta de una quinta parte de los Diputados, al Gobierno de la Comunidad Autónoma y a las Cortes Generales.

2. La propuesta de reforma requerirá para prosperar la aprobación del Parlamento por mayoría de dos tercios de los Diputados y la aprobación de las Cortes Generales mediante una ley orgánica.

3. En todo lo no previsto en este artículo, se estará a lo dispuesto en la Constitución sobre esta materia.

4. En el supuesto de tramitación en el Congreso de los Diputados y en el Senado de una propuesta de reforma del Estatuto de Autonomía de las Illes Balears, el Parlamento podrá retirarla.

DISPOSICIONES ADICIONALES

Disposición adicional primera. Patronato del Archivo de la Corona de Aragón

Mediante la normativa correspondiente del Estado y bajo su tutela, se creará y se regularán la composición y las funciones del Patronato del Archivo de la Corona de Aragón, en el cual tendrá participación la Comunidad Autónoma de las Illes Balears, en igualdad con el resto de las Comunidades Autónomas afectadas.

Los poderes públicos de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears emprenderán las acciones necesarias para hacer efectiva la constitución del Patronato.

Disposición adicional segunda. Patrimonio lingüístico común

La Comunidad Autónoma de las Illes Balears, siendo la lengua catalana también patrimonio de otras Comunidades Autónomas, podrá solicitar al Gobierno del Estado y a las Cortes Generales los convenios de cooperación y de colaboración que se consideren oportunos para salvaguardar el patrimonio lingüístico común, así como para efectuar la comunicación cultural entre las Comunidades antes citadas, sin perjuicio de los deberes del Estado establecidos en el apartado 2 del artículo 149 de la Constitución y de lo que dispone el artículo 145 de la misma.

Disposición adicional tercera. Entidades y organismos para prestar servicios

1. La Comunidad Autónoma de las Illes Balears puede constituir entidades y organismos para cumplir las funciones que son de su competencia y para la prestación de servicios que afecten a los intereses de la Comunidad Autónoma y demás Administraciones públicas con la finalidad de promover el desarrollo económico y social. A estos efectos, mediante una ley del Parlamento se regulará la administración instrumental autonómica.

2. La Comunidad Autónoma participará en la gestión del sector público económico estatal en los casos y actividades que procedan.

3. El Parlamento de las Illes Balears podrá acordar la creación de instituciones de crédito propias como instrumentos de colaboración en la política económica de la Comunidad Autónoma.

Disposición adicional cuarta. Tributos estatales cedidos

1. A la entrada en vigor del presente Estatuto, los tributos estatales cedidos tendrán la siguiente consideración:

a) Tributos estatales cedidos totalmente:

Impuesto sobre sucesiones y donaciones.

Impuesto sobre el patrimonio.

Impuesto sobre transmisiones patrimoniales y actos jurídicos documentados.

Tributos sobre juegos de azar.

Impuestos sobre las ventas minoristas de determinados hidrocarburos.

Impuesto sobre determinados medios de transporte.

Impuesto sobre la electricidad.

b) Tributos estatales cedidos parcialmente:

Impuesto sobre la renta de las personas físicas.

Impuesto sobre el valor añadido.

Impuesto sobre hidrocarburos.

Impuesto sobre las labores del tabaco.

Impuesto sobre el alcohol y las bebidas derivadas.

Impuesto sobre la cerveza.

Impuesto sobre el vino y las bebidas fermentadas.

Impuesto sobre los productos intermedios.

2. La enumeración de los tributos contenida en el apartado anterior no excluye la futura participación en impuestos no cedidos actualmente. A estos efectos, la modificación de esta disposición no se considerará modificación del Estatuto.

3. El alcance y condiciones de la cesión serán fijados por la Comisión Mixta mencionada en el artículo 125 que, en todo caso, lo referirá a rendimientos en las Illes Balears. El Gobierno tramitará el acuerdo de la Comisión como proyecto de ley.

§2

Disposición adicional quinta. Financiación de los Consejos Insulares

Sin perjuicio de lo que dispone el capítulo IV del título IV de este Estatuto, la financiación de los Consejos Insulares y su revisión se regirá por lo establecido en la Ley 2/2002, de 3 de abril, de sistema de financiación definitivo de los Consejos Insulares, o por la norma que la sustituya que, en todo caso, deberá respetar los principios de autonomía financiera, suficiencia financiera y solidaridad, y no podrá suponer una disminución de los recursos obtenidos hasta el momento y en todo caso participará de las mejoras de financiación de la Comunidad.

Disposición adicional sexta. Del régimen especial insular de las Illes Balears

1. Una ley de Cortes Generales regulará el régimen especial balear que reconocerá el hecho específico y diferencial de su insularidad.

2. En el marco de esta ley, y con observancia de las normas y procedimientos estatales y de la Unión Europea que resulten de aplicación, la Administración General del Estado ajustará sus políticas públicas a la realidad pluriinsular de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears, especialmente en materia de transportes, infraestructuras, telecomunicaciones, energía, medio ambiente, turismo y pesca.

3. Para garantizar lo anterior, en esa ley se regulará un instrumento financiero que, con independencia del sistema de financiación de la Comunidad Autónoma, dote los fondos necesarios para su aplicación.

4. La Comisión Mixta de Economía y Hacienda entre el Estado y la Comunidad Autónoma de las Illes Balears prevista en el artículo 125, será la encargada de hacer el seguimiento de la aplicación de la ley reguladora del Régimen Especial de las Illes Balears. Esta Comisión Mixta coordinará las comisiones interadministrativas que se constituyan al amparo de dicha ley.

5. El Estado velará para que cualquier mejora relativa al régimen económico o fiscal de los territorios insulares establecida por la Unión Europea, con excepción de las que vengan motivadas exclusivamente por la ultraperifericidad sea aplicable a las Illes Balears.

DISPOSICIONES TRANSITORIAS

Disposición transitoria primera. Comisión Mixta de Transferencias

1. Para el traspaso de funciones y de servicios inherentes a las competencias que corresponden a la Comunidad Autónoma de las Illes Balears según el presente Estatuto, se creará una comisión mixta.

2. La Comisión Mixta estará integrada paritariamente por vocales designados por el Gobierno de la Nación y por el de la Comunidad Autónoma. Esta Comisión Mixta establecerá sus propias normas de funcionamiento.

3. Los acuerdos de la Comisión Mixta adoptarán la forma de propuesta al Gobierno del Estado, el cual los aprobará mediante Decreto.

Los acuerdos figurarán como anexos al mismo y deberán ser publicados simultáneamente en el *Boletín Oficial del Estado* y en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* y entrarán en vigor a partir de esta publicación.

4. Para preparar los traspasos y para verificarlos por bloques orgánicos de naturaleza homogénea, la Comisión Mixta de Transferencias estará asistida por Comisiones sectoriales de ámbito nacional, agrupadas por materias, cuyo cometido fundamental será determinar con la representación de la Administración del Estado los traspasos de medios personales, financieros y materiales que deba recibir la Comunidad Autónoma. Las Comisiones sectoriales trasladarán sus propuestas de acuerdo a la Comisión Mixta, que deberá ratificarlas.

5. La certificación emitida por la Comisión Mixta de los acuerdos gubernamentales debidamente promulgados será título suficiente para la inscripción en el Registro de la Propiedad del traspaso de bienes inmuebles del Estado a la Comunidad Autónoma de las Illes Balears. Esta certificación deberá tener en cuenta los requisitos exigidos por la Ley hipotecaria.

6. El cambio de titularidad en los contratos de alquiler de locales para oficinas públicas o para otras finalidades que hayan sido objeto de transferencia, no facultará al arrendador para extinguir o renovar los contratos.

Disposición transitoria segunda. Funcionarios y personal laboral

1. Los funcionarios y el personal laboral adscritos a servicios de titularidad estatal o a otras instituciones públicas que resulten afectadas¹⁸ por traspasos a la Comunidad Autónoma pasarán a depender de ésta, y les serán respetados todos los derechos de cualquier orden y naturaleza que les correspondan, incluyendo el de poder participar en los concursos de traslado que convoque el Estado, en igualdad de condiciones con los demás miembros de su cuerpo, para así poder ejercer en todo momento su derecho permanente de opción.

2. La Comunidad Autónoma de las Illes Balears dispondrá de los medios necesarios para que todos los funcionarios y el personal laboral destinados a las Illes puedan adquirir el conocimiento de la lengua y de la cultura de las Illes Balears.

Disposición transitoria tercera. Financiación de los servicios transferidos y Comisión Mixta

1. Hasta que no se haya completado el traspaso de los servicios correspondientes a las competencias fijadas¹⁹ en la Comunidad Autónoma en este Estatuto o, en cualquier caso, hasta que no hayan transcurrido cinco años

¹⁸ Debería decir *afectados*.

¹⁹ Debería decir *atribuidas a*.

§2

desde su entrada en vigor, el Estado garantizará la financiación de los servicios transferidos a la Comunidad Autónoma con una cantidad igual al coste efectivo del servicio al²⁰ territorio de la Comunidad en el momento de la transferencia.

2. Con la finalidad de garantizar la financiación de los servicios citados anteriormente, se creará una comisión mixta paritaria Estado-Comunidad Autónoma, que adoptará un método dirigido a fijar el porcentaje de participación previsto en el artículo 128 de este Estatuto. El método a seguir tendrá presentes tanto los costes directos como los indirectos de los servicios traspasados y también los gastos de inversión que sean necesarios.

3. La Comisión Mixta del apartado precedente fijará el porcentaje citado mientras dure el periodo transitorio, con una antelación mínima de un mes a la presentación de los presupuestos generales del Estado.

4. Partiendo del método fijado en el apartado 2, se establecerá un porcentaje en el cual se considerará el coste efectivo global de los servicios transferidos por el Estado a la Comunidad Autónoma, minorado por el total de la recaudación que ésta habrá obtenido con los tributos cedidos, en relación con la suma de los ingresos que el Estado habrá obtenido por los capítulos 1 y 2 del último presupuesto precedente a la transferencia de los servicios evaluados.

Disposición transitoria cuarta. Normativa de materias transferidas

1. Las leyes del Estado relativas a materias transferidas a la Comunidad Autónoma continuarán en vigencia mientras el Parlamento no apruebe una normativa propia. Corresponderá al Gobierno de la Comunidad o, en su caso, a los Consejos Insulares su aplicación.

2. Las disposiciones reglamentarias del Estado continuarán vigentes mientras el Gobierno de la Comunidad Autónoma no dicte ninguna otra de aplicación preferente.

3. Hasta que la Administración de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears no asuma las competencias que le corresponden de acuerdo con el presente Estatuto, todos los organismos del Estado o de la Administración local continuarán ejerciendo las funciones y las jurisdicciones anteriores.

Disposición transitoria quinta. Comisión Mixta de Transferencias Gobierno-Consejos Insulares

Para el traspaso de las funciones y servicios inherentes a las competencias atribuidas como propias a los Consejos Insulares a que hace referencia el artículo 70 del presente Estatuto, se creará una Comisión Mixta de Transferencias Gobierno-Consejos Insulares que tendrá carácter paritario. Esta

²⁰ Debería decir *en el*.

Comisión tendrá su propio Reglamento de funcionamiento, que se aprobará por mayoría simple de sus componentes. Los acuerdos de la Comisión Mixta de Transferencias tomarán la forma de propuesta al Gobierno de las Illes Balears, que las aprobará mediante Decreto de traspaso, que se publicará en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* y en el que figurará la fecha de efectividad del traspaso de las funciones y servicios a que concierna.

Disposición transitoria sexta. Comisión Técnica Interinsular

1. Al promulgarse el presente Estatuto, las instituciones de autogobierno de las Illes Balears habrán de respetar las competencias que los Consejos Insulares hayan recibido del ente preautonómico.

2. A propuesta del Gobierno de la Comunidad Autónoma, y de acuerdo con una ley del Parlamento, se nombrará una Comisión Técnica Interinsular encargada de distribuir las competencias a que hace referencia el artículo 71 del presente Estatuto, así como la fijación del control y la coordinación que en cada caso corresponda al Gobierno de la Comunidad Autónoma, en la medida en que sean asumidas por la Comunidad Autónoma por transferencia o por delegación del Estado.

3. Integrarán la Comisión Técnica Interinsular veinte vocales, designados: cuatro por el Gobierno de la Comunidad, y cuatro por cada uno de los Consejos Insulares de Mallorca, Menorca, Ibiza y Formentera. Esta Comisión Técnica Interinsular se dará su propio reglamento de funcionamiento, que se aprobará por mayoría simple de sus componentes.

4. Los acuerdos de la Comisión Técnica Interinsular tomarán la forma de propuesta al Parlamento de las Illes Balears, el cual, en su caso, las aprobará mediante una ley que tendrá vigencia a partir de la publicación en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

5. Los apartados 2, 3 y 4 de esta disposición transitoria sexta regirán hasta que la ley de Consejos Insulares que se dicte en aplicación de este Estatuto no establezca otro procedimiento para la transferencia o la asunción de competencias por los Consejos Insulares.

Disposición transitoria séptima. Diputados y consejeros

1. A la entrada en vigor de este Estatuto, los Consejos Insulares de Mallorca, Menorca e Ibiza continuarán integrados, hasta la finalización de la correspondiente legislatura, por los Diputados elegidos para el Parlamento en las islas de Mallorca, Menorca, Ibiza y Formentera.

2. Mientras no esté aprobada la ley del Parlamento que, en aplicación de este Estatuto, regule la elección de los miembros de los Consejos Insulares de Mallorca, Menorca e Ibiza, los consejeros que deban formar parte de cada uno de éstos se elegirán, coincidiendo con la fecha de la elección de los miembros del Parlamento de las Illes Balears, pero de forma independiente, mediante la

§2

aplicación de los preceptos de la vigente Ley electoral de la Comunidad Autónoma, con las especificidades que, respetando el régimen electoral general, se expresan a continuación:

- a) Las circunscripciones electorales son las de Mallorca, Menorca e Ibiza.
- b) Son electores, en cada isla y respecto del correspondiente Consejo Insular, todos los ciudadanos españoles mayores de edad que, gozando del derecho de sufragio activo, tengan la condición política de ciudadanos de la Comunidad Autónoma con motivo de tener vecindad en cualquiera de los municipios de las respectivas islas de Mallorca, Menorca e Ibiza.
- c) Para el ejercicio del derecho de sufragio es indispensable la inclusión en el censo electoral único vigente referido al territorio de las Illes Balears en relación con cada una de las respectivas islas.
- d) Son elegibles, en la correspondiente circunscripción, todos los ciudadanos que, teniendo la condición de electores en su isla respectiva, no estén incurso en alguna de las causas de inelegibilidad previstas en las disposiciones comunes de la Ley Orgánica del régimen electoral general.
- e) Son inelegibles los incluidos en los supuestos a que hace referencia el artículo 3.2 de la Ley electoral de la Comunidad Autónoma y los Senadores elegidos en representación de la Comunidad Autónoma.
- f) Ningún electo que esté incurso en una causa de incompatibilidad según lo dispuesto en el artículo 5 de la Ley electoral de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears adquirirá la condición de consejero insular. La aceptación, por parte de un consejero electo, de un cargo, una función o una situación que sean constitutivos de una causa de incompatibilidad ocasionará el cese en su condición de consejero insular.
- g) Las elecciones a los Consejos Insulares de Mallorca, Menorca e Ibiza se celebrarán con la intervención de la Junta Electoral de las Illes Balears como administración electoral con todas las competencias establecidas en la ley.
- h) La convocatoria de elecciones a los Consejos Insulares de Mallorca, Menorca e Ibiza se realizará por Decreto del Presidente de la Comunidad Autónoma de acuerdo con las condiciones y los plazos establecidos en el artículo 42.3 de la Ley Orgánica del régimen electoral general, previa solicitud, realizada por los Consejos respectivos con la pertinente antelación, mediante acuerdo plenario. El Decreto de convocatoria deberá publicarse en el *Bulletí Oficial de les Illes Balears*.
- i) El Consejo Insular de Mallorca estará integrado por 33 consejeros, el de Menorca por 13 consejeros y el de Ibiza por 13 consejeros. La duración del mandato será de cuatro años.

- j) A los efectos de la atribución de escaños, no se tendrán en cuenta aquellas candidaturas que no hayan obtenido al menos el 5% de los votos válidos emitidos en la circunscripción electoral, y la atribución de los escaños a las candidaturas se realizará de conformidad con lo que se dispone en las letras b), c), d) y f) del artículo 163.1 de la Ley Orgánica del régimen electoral general, en cada una de las circunscripciones electorales.

3. Una vez celebradas, vigente este Estatuto, las correspondientes elecciones locales, en el plazo máximo de 45 días, se constituirá el Consejo Insular de Formentera que será²¹ integrado por los concejales que hayan sido elegidos en las citadas elecciones al Ayuntamiento de Formentera.

Disposición transitoria octava. Consejo Insular de Formentera

1. Hasta que el Consejo Insular de Formentera no asuma efectivamente las competencias que le corresponden de acuerdo con este Estatuto, el Consejo Insular de Ibiza continuará ejerciéndolas en relación con la isla de Formentera.

2. Se constituirá una comisión mixta, de composición paritaria, integrada por los representantes nombrados por el Gobierno, el Consejo Insular de Ibiza y el Ayuntamiento de Formentera, con objeto de proceder a la elaboración de la correspondiente propuesta de transferencias que deban producirse a partir de la constitución del Consejo Insular de Formentera.

La transferencia de las competencias que inicialmente asuma el Consejo Insular de Formentera en su constitución, se llevará a cabo mediante una ley del Parlamento de las Illes Balears que entrará en vigor al día siguiente de la publicación en el *Boletín Oficial del Estado* del presente Estatuto de Autonomía de las Illes Balears.

3. El Gobierno de las Illes Balears asumirá los gastos ocasionados por el establecimiento y la efectividad de las competencias transferidas en lo que excedan de la valoración ordinaria de su coste efectivo.

4. En caso de renuncia a la asunción de las competencias por parte del Consejo Insular de Formentera, éstas serán ejercidas por el Gobierno de las Illes Balears.

Disposición transitoria novena. Inversiones del Estado

1. Mientras las Cortes Generales, en aplicación de lo previsto en la disposición adicional sexta no aprueben la modificación de la Ley 30/1998, de 29 de julio, del Régimen Especial de las Illes Balears y, en todo caso, en un plazo no superior a siete años, la inversión del Estado se establecerá atendiendo a la inversión media per cápita realizada en las Comunidades

²¹ Debería decir *estar*.

§2

Autónomas de régimen común, determinada con arreglo a la normativa estatal, homogeneizando las actuaciones inversoras realizadas en dichas Comunidades para permitir su comparabilidad y teniendo presentes las circunstancias derivadas de los hechos diferenciales y excepcionales de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears con incidencia en la cuantificación de la inversión pública.

2. Para hacer frente a este compromiso inversor, el Gobierno de la Comunidad Autónoma de las Illes Balears propondrá al Ministerio de Economía y Hacienda los oportunos convenios para la ejecución de los programas y acciones estatales sobre I+D+I, transportes, puertos, medio ambiente, ferrocarriles, carreteras, obras hidráulicas, protección del litoral, costas y playas, parques naturales e infraestructuras turísticas.

3. La Comisión Mixta de Economía y Hacienda se encargará del seguimiento de la ejecución de los compromisos anteriores.

Disposición transitoria décima. Comisión Mixta de Economía y Hacienda

La Comisión Mixta de Economía y Hacienda entre el Estado y la Comunidad Autónoma de las Illes Balears que establece el artículo 125 debe crearse en el plazo de seis meses desde la entrada en vigor del presente Estatuto.

Mientras no se constituya, la Comisión Mixta prevista en el artículo 73 del Estatuto de Autonomía de las Illes Balears aprobado por la Ley Orgánica 2/1983, de 25 de febrero, de Estatuto de Autonomía de las Illes Balears, en la redacción dada por la Ley Orgánica 3/1999, de 8 de enero, de reforma de la Ley Orgánica 2/1983, de 25 de febrero, de Estatuto de Autonomía de las Illes Balears, asume sus competencias.

Disposición transitoria undécima. Agencia Tributaria

La Agencia Tributaria de las Illes Balears a que se refiere el artículo 133 debe crearse por ley del Parlamento en el plazo de un año a partir de la entrada en vigor del presente Estatuto.

Las funciones que en aplicación de este Estatuto correspondan a la Agencia Tributaria de las Illes Balears serán ejercidas, hasta la fecha en que se constituya, por los órganos que las desarrollen hasta ese momento.

DISPOSICIÓN FINAL

Disposición final. Vigencia

Esta Ley entrará en vigor al día siguiente de su publicación en el *Boletín Oficial del Estado*.

ÍNDICE ANALÍTIC

A

Abocaments 32.16

Medi ambient —>

Acció social

Seguretat social —>

Actes administratius 60, 81.2, 94.1 b

Activitats classificades 31.17, 70.7

Administració de justícia 98

Poder judicial a les Illes Balears —>

Administració pública

Comunitat Autònoma de les Illes Balears **14, 79, 84-86**

Consells insulars **61.1, 62, 63, 66.2, 68**

Estatut dels funcionaris **31.3**

Funció pública —>

Instrumental **80, DA 3a**

Local **8.1, 30.2, 75**

Principis d'actuació **8.2, 12, 79, 82, 121**

Responsabilitat de l'Administració —>

Aeroports 30.5,7, 32.15

Agricultura 30.10, 70.12

Aigües 30.8,22,50, 32.16,17, 71.2

Apostes 30.29

Artesania 30.18, 70.14

Arxius

Competències **30.24, 32.5, 70.19**

Dret a l'accés als arxius administratius **14.1**

B

Bandera i símbols 6

Benestar social

Competències **30.15, 70.4**

Drets, deures i llibertats dels ciutadans —>

Biblioteques 30.24, 32.5, 70.19

Butlletí Oficial de les Illes Balears 48.2, 60

C

Caça 30.23, 70.17

Camins 30.5, 70.15

Capital de les Illes Balears 7, 75.10

Carreteres 30.5, 70.15, DT 9a

Casinos 30.29

Ciudadans

Drets, deures i llibertats dels ciutadans —>

Iniciativa popular 47.3

Comerç interior 30.42

Competències

Conflicte 59

De la Comunitat Autònoma de les Illes Balears 30-38

desenvolupament legislatiu i execució 31, 33

exclusives 30, 34-36

executives 32, 98

Del Govern 58

Dels consells insulars 69-73

funció executiva 71

potestat reglamentària 72

pròpies 70

Delegació 50.6, 71, 75

Règim jurídic 83-87

Transferències 50.6, 58

Comissió Mixta DT 1a,3a

Traspàs de funcions i de serveis DT 1a

Comunitat Autònoma de les Illes Balears

Administració pública —>

Competències —>

Denominació 1.2

Hisenda i patrimoni 30.51, 127

Comunitats illenques fora del territori 11

Conferència de Presidents 74

Consell Audiovisual 77, 92

Consell Consultiu 76

Consell de Justícia de les Illes Balears 96
Poder judicial a les Illes Balears —>

Consell Econòmic i Social 78

Consells insulars 61-74
Administració pública —>
Bandera i símbols —>
 Comissió General de Consells Insulars 53
Competències —>
 clàusula de tancament 69
 Comissió Mixta de Transferències DT 5a
 Comissió Tècnica Interinsular DT 6a
 facultats de gestió 85.3
 transferències o delegacions 50.6
Conferència de Presidents —>
 Eivissa 39
 Formentera 39, 63.2, 68, DT 7a,8a
 Finançament 71.10, 138, DA 5a
 principis 137, DA 5a
 Illes 8
 Iniciativa legislativa 47.2
Institucions autonòmiques —>
 Mallorca 39
 Menorca 39
 Règim electoral DT 7a

Consultes populars 15.2 c, 31.10

Consum 14.5, 30.47

Contractes 31.5, 71.11
 Lloguer d'oficines públiques DT 1a

Contrastació de metalls 32.6

Control parlamentari 91
Parlament —>

Convenis

- Amb comunitats autònomes **35, 102, 118, DA 2a**
- Amb territoris amb vincles lingüístics i culturals **5**
- Internacionals **102**
- Relacions institucionals* —>
- Tractats **5, 11, 102, 108**

Cooficialitat lingüística 4

Llengua —>

Cooperatives 30.30, 71.9

Corporacions de dret públic 31.9

Crèdit i banca 30.41, 32.13

Cultura

- Competència
 - de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears **30.25,26**
 - dels consells insulars **70.6,18**
- Comunitats illenques **11**
- Cooperació **103**
- Drets
 - de participació **15.1**
 - en l'àmbit cultural **18**
- Funcionaris i personal laboral **DT 2a.2**
- Llengua* —>
- Mitjans públics de comunicació **90.3,4**
- Principis rectors **12.3**
- Protecció i foment **34**
- Protocols **119**
- Sector primari **24.2**
- Territoris amb vincles culturals **5**
- Turisme **24.1**

D

Decret llei 49

Decret legislatiu 48

Defensa de la competència 30.42, 32.20

Delegació legislativa

Decret legislatiu —>

Denominacions d'origen 30.43

Drets, deures i llibertats dels ciutadans

- Administració pública 14
- Dades personals 28
- De participació 15
- Defensa 51
- Dret a la informació 88
- Dret de sufragi 42, 43
- Educació 26
- Habitatge 22
- Igualtat 17
 - polítiques de gènere 70.20
- Iniciativa popular 47
- Integració 19, 21
- Medi ambient 23
- Noves tecnologies 29
- Salut 25
- Socials 16
- Treball 27

Dret civil 9.3, 10, 94.1 a, 97.2, 99.2

Poder judicial a les Illes Balears —>

Dret comunitari 109

Principi de subsidiarietat 112

Deures

Drets, deures i llibertats dels ciutadans —>

E

Eleccions

- Consells insulars 64, DT 7a
- Electors 43
- Elegibles 42
- Parlament 41
 - dissolució 52, 55, 56.6

Emergències 31.11

Ens Públic de Radiotelevisió

Mitjans públics de comunicació social —>

Ensenyament 36

Escut

Bandera i símbols —>

Espectacles i activitats recreatives 30.31, 70.11

Esport 30.12, 70.9

Estadístiques 30.32, 71.4

Estatut d'autonomia

Àmbit general **1.1**

Reforma **139**

Expropiació forçosa 32.1

F**Família**

Competència

de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears **30.16**

dels consells insulars **70.20**

Drets socials **16, 17**

Ferrocarrils 30.5, DT 9a

Finançament i hisenda 120-138, DA 5a

Agència Tributària de les Illes Balears **126.2 b, 133, 134, DT 11a**

Comissió Mixta d'Economia i Hisenda **125, 126**

Competència

de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears **30.28**

dels consells insulars **71.10**

Deute públic **132**

Inversions **131, DT 9a, DT 10a**

Patrimoni **127, 135**

Pressuposts de la Comunitat Autònoma —>

Recursos econòmics **127-132, 135, DA 6a**

Transferències **50.6, 58, DT 1a,3a**

Fires i mercats 30.20, 32.3, 71.6

Foment 73, 86

Fons europeus 115

Forests 30.9, 71.1

Formació professional 26.5, 32.11

Funció pública 14.2, 31.3, DT 2a

Fundacions i associacions 30.33

G

Govern de les Illes Balears 57-60

Consellers **56, 57**

Coordinació activitat dels consells insulars **72**

Decret legislatiu —>

Decret llei —>

Execució de les funcions administratives **80.2**

Incompatibilitats **56.10, 64**

Iniciativa legislativa **47**

Institucions autonòmiques —>

Potestat reglamentària —>

President de les Illes Balears —>

Seu **7, 57.6**

H

Habitatge

Competències **30.3, 70.1**

Dret a l'accés a un habitatge digne **22**

Principis rectors **12.3**

Hisenda

Finançament i hisenda —>

I

Immigració 16.3, 32.18

Indústria 30.34

Innovació 29, 30.44

Institucions autonòmiques 39

Insularitat 3, 130, DA 6a, DT 9a

J

Jocs 30.29

Joventut 16.3, 30.13, 70.16

Justícia 14.4

Poder judicial a les Illes Balears —>

L

Legislació laboral 32.11

Litoral 30.3, 32.17, 70.13, DT 9a

Llei 45.2, 47, 48.2

Normes i disposicions —>

Llengua

Convenis —>

Ensenyament 35

Mèrit preferent 97.2, 99.2

Normalització 4.3, 35

Oficial 4, 14.3

Patrimoni lingüístic 5, DA 2a

Pròpia 4.1

Ús 4, 14.3, 19.3, DT 2a

Lleure 30.12, 70.9

Llibertats

Drets, deures i llibertats dels ciutadans —>

M

Medi ambient 23

Competències 30.46

Inversions de l'Estat DT 9a.2

Règim especial insular DA 6a

Sector primari 24.2

Turisme 24.1

Menors 30.39, 70.8

Família —>

Mitjans públics de comunicació social 90

- Competències **31.7**
- Control **92**
- Ens Públic de Radiotelevisió **91**
- Publicitat institucional **89**

Municipis 75

- Organització territorial **8.1**
- Execució de les funcions administratives **80**

Museus 30.24, 32.5, 70.19

N

Normes i disposicions

- Competència de la Comunitat Autònoma **31.2**
- Decret legislatiu* —>
- Decret llei* —>
- Delegació legislativa* —>
- Eficàcia territorial **10, 83, 87**
- Govern de les Illes Balears* —>
- Llei* —>
- Potestat legislativa* —>
- Potestat reglamentària* —>
- Publicitat **60**

Notaries i registres 99

O

Obres públiques 30.4, 71.3

Ordenació econòmica 30.10,21,42, 31.6, 69, 71.10

Ordenació del territori 30.3, 70.13

Ordenació farmacèutica 30.48

Òrgans jurisdiccionals 93, 94, 98.2

- Poder judicial a les Illes Balears* —>

P

Parlament

- Composició **41**
- Consells insulars* —>
- Control parlamentari* —>
- Delegació legislativa **48.1**
- Diputació Permanent **46**
- Dissolució **52, 55, 56.6**
- Elecció i control del president **55, 56**
- Funcions **40, 50**
- Iniciativa legislativa **47**
- Institucions autonòmiques* —>
- Organització i funcionament **45, 46**
- Seu **7, 40**

Patrimoni de la Comunitat Autònoma

- Comunitat Autònoma de les Illes Balears* —>

Patrimoni històric i artístic 30.25, 70.6

Patrimoni lingüístic

- Cultura* —>

Patronat de la Corona d'Aragó DA 1a

- Cultura* —>

Pesca

- Competències **30.22, 50, 70.12**
- Règim especial insular **DA 6a.2**

Pesos i mesures 32.6

Poder judicial a les Illes Balears

- Administració de justícia **98**
- Concursos i oposicions **97**
- Consell de Justícia de les Illes Balears **96**
- Òrgans jurisdiccionals **94**
- Tribunal Constitucional* —>
- Tribunal de Justícia de la Unió Europea* —>
- Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears* —>
- Tribunal Suprem* —>

Policia 30.19, 32.17, 33

Polítiques de gènere

- Drets, deures i llibertats dels ciutadans* —>

Ports 30.5,6,7

Potestat legislativa 40.1, 48, 84

Parlament —>

Potestat reglamentària

Del Govern de les Illes Balears 58.2,3, 84.2, 85.2

Dels consells insulars 72, 84.2

President de les Illes Balears

Acabament de la legislatura 52

Conferència de Presidents —>

Elecció i control del president 54-56

Govern de les Illes Balears —>

Institucions autonòmiques —>

Pressuposts de la Comunitat Autònoma

Aprovació 40.1, 45.2, 49.1, 58.2, 136

Control 50.7, 82, 135, 136

Procediment administratiu 30.36

Actes administratius —>

Propietat intel·lectual 32.10

Protecció civil 31.11

Protecció de dades 31.14

Drets, deures i llibertats dels ciutadans —>

Publicitat 30.37, 89

R

Ramaderia 30.10, 70.12

Recurs d'inconstitucionalitat 50.4, 59

Reforma de l'Estatut 49.1, 139

Règim local 31.13, 70.2, 75.8

Règim miner i energètic 31.15

Registres 94.1 e, 99

Reglament

Potestat reglamentària —>

Relacions institucionals 101-105

Amb altres comunitats **5, 35, 102, 118, 119, DA 2a**

Amb l'Estat **114-117**

Amb la Unió Europea **106-113**

Convenis —>

Internacionals **5, 102**

Protocols **119**

Responsabilitat de l'Administració 31.1

Responsabilitat fiscal 120.2, 124, 137.1, 138.3

Responsabilitat penal 44, 56, 57

S

Salut 27.1

Competència **31.4**

Drets, deures i llibertats dels ciutadans —>

Laboral **27**

Salvament marítim 32.12

Sanitat 30.48, 71.7

Seguretat privada 32.19

Seguretat social 30.15,30, 31.12, 32.4, 70.4

Servei meteorològic 30.38

Sindicatura de Comptes 82, 135.2

Sindicatura de Greuges 51

T

Tercera edat 30.14

Territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears 2

Insularitat —>

Normes i disposicions —>

Topònims 30.2

Tractats

Convenis —>

Transport

Competència

de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears **30.5,6,7, 31.16, 32.2**

dels consells insulars **70.10**

Inversions de l'Estat **DT 9a.2**

Règim especial insular **DA 6a.2**

Tribunal Constitucional 50.4, 59, 81.1

Tribunal de Justícia de la Unió Europea 113

Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears 44.1, 93, 95, 100

Tribunal Suprem 44.1, 93

Turisme

Activitat turística **24**

Competències **30.11, 70.3**

Règim especial insular **DA 6a.2**

U

Universitat de les Illes Balears 35

Urbanisme 30.3, 70.1

Presidència de les Illes Balears

Secretaria de la Presidència
Institut d'Estudis Autònoms